

Rakstu krajums

izdots no

Rīgas Latvešu Beedribas Zinību Komisijas.

7. krajums.

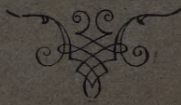

Jelgavā,

Sieslacka drukatavas apgādeņā.

Raditajs.

	lap. p.
Parskats par Latveešu belletristiku 1889, g.	1
Stasti	1
Dzejas ražojumi	5
Teatra lugas	12
Kalendari	15
Dzāda satura gramatas	17
Par kādeem divu sajegumu apzimejumeem	24
Par dzīparu mādarāšanu un seeveešu apgerbu agrakos laikos	33
Tautas miklas	40

860771
Lh.

Rakstu krajums

izdots no

Rīgas Latviešu Beedribas Zinību
Komisijas.

7. krajums.

Jelgavā.

—♦— Sieslack'a drukatavas apgādeņā. —♦—

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv. 58-325

60

Latvian State Library

Latvian State Library

Дозволено цензурою. Рига, 4-го Сентября 1892.

Drukats Sieslack'a drukatavá, Jelgavá.

Parskats par Latvešu belletristiku 1889. g.

Stasti.

Ben Hurs, jeb: Tris sveteē ķēnīpi etc. No slavenā Angļu rakstneeka, ģenerāļa Luis Uallasa, Zeemeļ-Amerikas Saveenoto Valstju sutņa Konstantinopolē. Rigā pee M. Jakobsona 1889. Maksá 1 rbl.

Sarakstítajš leek šim 350 l. p. ģarām stastam notiktees Krištus laiká, no viņa dzimšanas līdz miršanai pee krusta. Stasts darbojas ģan Jeruzalemē, ģan Romá, ģan Antiokijá u. t. t. un ráda it sevišķi Romneeku varmacibu pee Judu tautas, ká ari Judu atsvabinašanas un pašstāvības centeenus; bet no Kristus deevišķīgás dzives un darbeem dabu maz redzet, kaut ģan lasítajš teek uz to visu stipri taisínats. Dažás personás raksturs neleekas telots tá, ka varetu vispari peekrist. Paveidam Ira, kuņas tevs, veens no trim austrumzemes ģudrajeem, ir augsti ceenits deevbijģis virs, teek rádita noklistam noželojamos netiklibas ceļos, kaut ģan eesakot šads virzeens no viņas nav ģaidams. Ģan pazistama leeta, ka pašeeem kreetneem vecakeem izaug ari netikumīgi berni; tomer šai veetá tas nebij rádams. Tulkošanas darbs stradats izveicīgi, bet ari ne bez eeverojamám kļudám, paveidam: „Ko tu pee tam saki?“ Ists Latveetis teiks: ko tu par to saki? — „Taisees, ka teeci projam“ — „busim ar darbu ģatavi“ — ir pazistami ģermanismi, tapat ari: skatees projam! — kur ģasaka: ģreez acis nost vaj noversees.“ Ben Hurs izcelás vaj peecelás“. Kas kait sen vispari leetajameem vardeem uzcelás? kapec ģasaka „izcelás“? „Ša ģirta virspreestera kalpam ausi.“ — Cik ģabalos? — „Burzmá“ — kapec ne burzá? — Vaj sauceenu, ko cilveks mirdams izlaiž, var saukt par „bļaveenu“? „Vaj eļļas kalns“ labaks par „elģaskalnu,“ tas vel ģaapdomá. Par visám leetám ermoti izklausas, kad tulkotajš runá par Judu „kņazeem“, kamer latviská bibelē atrodam visur kņazu veetá leelķungus. Ģa Judeem var but bijuši kņazi, tad Turkeem ari var but dižķunigaigšktis. Stastam ká par nobeigumu jeb turpinajumu ir peelikts še latviská tulkojumá ipašš peelikums, kas neveen leeks, bet veetveetím ari aplams. Tá tur La-

carus, ko Kristus uzmodinājis no kapa, atrodas arī to pulkā, kas noliek viņa meesas kapā, bet evangelisti nerunā par to neka. Peelikuma sarakstītājs leik ļaudim kādā veetā saukt: „Lai dzīvo Jezus no Nacaretēs!“ Ja tads sauceens atskan Parizes eelās Bulanžejam vaj citam, tad to var peenemt par pateesu; bet vaj Jeruzalemē Kristus laikā atskaneja tadi sauceeni, par to ļoti jašaubas. — Atskaitot šos un citus vajumus, kā arī nevajadzīgas reklamas pilno virsraksta lapu, jāsaķa vispārī, ka šīs stasts skaitams droši pe labakeem, kadi tulkoti Latveešu valodā.

Caur paša speku. Romans no Vilhelmines fon Hillern. Tulkojis P. Bērziņš. Rīgā, pe P. Bērziņa. 1889. gadā. Maksā 1 rbl. 25 kap.

Šīs romans iznaca Vacu valodā 1870. gadā un atnesa viņa sarakstītājam plašu slavu: Romana tendence, peeradit un parleeicināt, ka cilvēka kreetnums nestav kartu eedzimtībās vaj privileģiju teesībās, bet paša cilvēka censībā, ir ļoti teicams. Karakteri zimetī skaidri, notikumi dzīvās krasās — leelako teesu dabīgā pateesībā, bet veetām arī neticamā veidā. Stasts noteekas visvairak Cirikas tuvumā pe ezara. — Par tulkojumu jāsaķa, ka tas izdevees kreetni, valoda gaiša, saprotama, bet tik veen retās veetiņās peedauzīga, kā: „meitene... uz papeža riņķi greezdamees“ etc. jāsaķa greezdamaš. „Viņš sava stavokļa nepanesamo bušanu reiz eeredzejis (eingesehen).“ Eeredzet un ne-eeredzet — nozimē latviski pavisam citu jedzeenu. „... noglabāja gan jēlu neverptu zīdu.“ „... tauta, proti leelais jēlais pulks.“ „Tas darbs nemaz ne-izskatas pec Rautiņu Annas“. „Eelapu skroderis“ „(laidkam Flickschneider),“ bet tam ir latvisks vards lapīķis u. t. t. Citadi šīs romans eeteicams droši ikkatram peeaugušam. Ja dažās nodalās nebutu izradītas parak stīpras kaislibas, tad varetu dot rokā arī nepee-augušēem. Skolās preekšā lasot skolotājs peedaudzīgās veetas var izlaist.

Par velu. Tulkojis Andrejs Jansons. Rīgā pee Pucišu Ģederta 1889. Maksā 40 kap.

Tendences un karakteru ziņā gan veceem, gan jauneem eeteicams stasts. Viss stasta saturs leecina, ka tas ņemts iz Vacu zeemneeku dzīves, tapec arī viņš bus tulkots iz Vacu valodas, kaut gan tulkotājs to atstājis nepeemīnetu, kas musu — ipaši mazak attistiteem lasītājeem padara stastu dažā ziņā svešu un nesaprotamu. Ko lai musu lasītāji zina par Vacu politiski-tautisķeem svetķeem, par leelceemu dzīves savadībām un apstākļeem, par viņu precešanās eerašām, par saimneecibas un zemkopības sava-

dumeem, ja tam visam trukst vajadzīgā paskaidrojuma? Tas viss butu noversts un lasitāji tiktu vadīti saprast citas tautas dzīvi, ja tulkotājs butu stastam eesakumā peelicis paskaidrojošu eevadijumu. — Valoda tulkojumā vispari veikla, bet ne bez germanismēem un nepareizēem savadumeem. „... precetos labak šodeen, nekā ritu, ja tik eetu.“ Kapec nevar sacit, ja tik spetu — varetu —? — „Turks stajās (hörte auf) = (mitejās) acim mirkškinat.“ -- „... kā viņam saule uzmaidija, kā putni dzēdaja vel reiz tik jauki“ ... (nochmals so schön) = otrteek jauki). „Vaj domā, es ko iztaisū, ka Tu esi pee manis?“ „Ausmachen“ nav nebut tulkojams ar „iztaisit“. Šai veetā butu sakams: „Vaj domā, ka es ko bedaju u. t. t.“ — „Tu man isti izskatees pec (!) tada“ u. t. t. Tulkotājs saka beēzi „veenup un otrup.“ Tomer parastais izteikums: šurp un turp ir labaks, nekā veenup un otrup. — Gandriz ikkatru valodas reformu daži rakstneeki izleetā parakā merā un nepareizi. Tā tagad preekšvardu „ar“ atmet šur tur aplamā kartā, isti ja vards stav veenskaitlī, jo tad akuzatīvs saveenojas ar instrumentalu un teikuma domas sajuk. Ša stasta tulkotājs ari šai leetā kļudijees, sacidams paveidam: „... meness apsudraboja savu spidumu ekas un kōkus.“ Daudzskaitlī bez maz visur var izlaist „ar“ bet ne tā veenskaitlī.

Verzene. Ļoti jauks stasts iz austruma Indijas salu dzīves. Rigā pee Puciša. Maksā 15 kap.

Stastiņš, par kuŗu nevar teikt nedz daudz laba, nedz ari daudz slikta. Notikumi viņā gan kreetni parspileti, bet nepeedauzīgi, tā ka var dot rokā ari pusauga cilvekeem, kaut gan istis jaunekļu stasts viņš nav. Nav ari teikts, vaj tulkojums, vaj originals, bet radas gan, ka bus tulkojums. Valoda veikla un deezgan glita. Acis kritošu kļūdu nemana. Stastiņš noteekas Batavijas pilsetā uz Džavas salas.

Grafeene Zara. Romans no Zorža Oné. Rigā pee Pucišu Ģederta. Maksā 25 kap.

Šis romans, grozīdamees Parizes augstakajā kartās, telo par dabīgu seeveeša milestības kaislibu, bez nekada cita eeverojama kodola, tapec šī gramata, isti jauneem un nepee-augūšēem nav eeteicama, kaut gan valoda deezgan veikla. Tulkotājs savu vardu slepis, kas leek saprast, ka viņa apziņa ari nav ar šo darbu isti meerā.

Krustmates Annas noslepums. Maksā 5 kap.

Ļoti derīgs stasts, ne tik veen katrai precetai seevai, bet ari

katrai jaunavai, kas domá reiz apprecetees. Rigá pee V. Altberga 1889.

Stastiņš iz nabadzigu pilsoņu dzives, un ne vis peļams, tik veen nejauki reklamigais uzraksts sacel pret to ne-uzticibu, ká pret kadu pušlotaja lidzekli. „Loti derigs“ u. t. t. tá tik eeteicamas brinumzales, bet ne stasts. Valoda glita, tik ari ne gluži bez germanismeem, ká: smuka, kleite u. c. 2. l. p. kadá teikumá redzams skaidri, ka, tulkojot adjektivu „unvergleichlich,“ viņam ir dots tas jedzeens, kas atrodas eekš adjektiva „unversöhnlich.“

Skaistá guvernante, jeb: Laiks visu atklaj. Stasts, ko savai tautai pasneegusi Vissmaņu Lizīņa. Rigá pee Jakobsona. Maksa 20 kap.

Gan glitá valodá sarakstīts stastiņš, bet kodols tam visai mazs. Leekas, ka viņš stradats pec dāzu pazistamu originalstastiņu šablona, kur ballé, lapené vaj menesnicá kadi samilejas, tad teem pee saveenošanās stajas celá kavekli, vecako ceetsirdiba vaj pašu ne-uzticiba, tad kada jaunava sirdsedás driz nomirst, it ká uz skatuves; ceetsirdigi vecakee nu breesmigi nelaimigi. Atstatais jauneklis aizeet no dzimtenes, viņš serojas ilgi un apmeerinas, tik tad, kad sastop citu vel skaistaku meiču, kuņas skaistums tik varens, ka tam nevar pretim atturetees u. t. t. Vaj ari: ap kadu nupat skolu beigūšu jaunavu, kas seru noputu pilna lasa vaj skaita jaukas milestibas gaudu-dzeemas, ligsmojas daudz jaunekļu, bet viņa atraida it visus un beidzot viseem par brinumu izeet pee veena veeniga. Pec gada laika lasitaji redz šo tik ne-izprotamo skaistuli auklejam pirmo bernu. Šadus vaj drusku citadus originalstastus lasam pedejos gados beeži veen; bet viņi ne-atstaj tautá nekadu pedu, tapec ka teem trukst vajadziga kodola un personas visas ikdeenīškas bez karaktereem, bez tendencies un bez tipeem. Tas sakams vispari ari par šo stastiņu. Sarakstitajas vards „Vismaņu Lizīņa,“ radas but peņņemts.

Martas pirmais eeskats debesīs. Stasts no Annas Steen. Rigá-Agens-kalnos, J. A. Frey apgadeená 1890. Maksá 15 kap.

Šis kristīgi deevbijigas tendencies stastiņš noteekas Liverpulē un ir, ká radas, tulkots. Teek radita zadzibá no palaidniga teva eeradinata meitenite, kas aiz ša greka celoneem mirst, ká atgriezusees grecineece, labdarigu cilveku kopšaná. Valoda dažá veetá tada, kadu runá pilsetás stradneeku-karta, paraugam: (4. l. p.) „Berns — — — sita pec viņa, zinams bez ka viņu tapitu un tad izgazás atkal skapās vaimanás; (33. l. p.) „...“

nevareja ar manu seevu cauri nakt;“ (36. l. p.) „... bala un pec elpas ķerdama“ u. t. t. Tomer pee visa ta stastiņš satura labad eeteicams ipaši berneem.

Kurmet preekšejam stastam lidzigi saturá, ká ari citás ipašibás ir sekošee ta paša apgadataja izdotee stasti:

Kleons. Kristiga dzives bilde iz tresá gadu simteņa. Latviski tulkojis F. Jurmalneeks. 1889.

Marija Dzones un viņas bibeles jeb „Ta debesu valstība ir lidzinājama siņepju graudiņam.“ Pateess stasts.

Bez krusta nav kroņa. Pateess stasts no Skotu reformācijas laika.

Caur ciniņu pee meera. Vesturigs stasts no kristigaju vajāšanas laikeem zem ķeizara Diokleciana un kristigas baznīcas uzvaras zem ķeizara Konstantīna. No Oskara Höckera. Latviski tulkojis Inķu Janis. Šee abi pedajee ir svarigaki un eeteicami stasti veceem un jauneem — ari skolám.

Dzejas ražojumi.

Poltava. Dzeja no A. S. Pušķina. Prozá partulkojis M. S. Jelgavá pee Reinberga. 1889. Maksá 20 kap.

Prozá spejams gan dzejiskus darbus partulkot tuvāk oriģinālam, bet no otras puses šadeem tulkojumeem trukst pavisam dzejīga speka un jaukuma. Viņi var derēt gan ká palīdzētāji, saprast oriģinālā dzejas ražojumus teem, kas tik taļu nav vel eedibinājušees tai valodá, kuŗá sacerejumi sarakstīti; bet citādi vispari šadeem tulkojumeem mazāk svāra un nozīmes. Skatotees uz šo tulkojumu ká uz tadu, var but ar viņu pilnā meerá.

Tevijá un svesumā. Pūmpura raksti. Firmá daļa. Dzeemas. Pee Pucišu Ģederta Rīgá. 1890. Maksá 40 kap.

Kad „Peterburgas Avīzes“ nostājās, tad viņu ceenitājeem bij tā, it ká kad tee redzētu aptuņšojamees patlaban uzlekušu sauli. Para gadus velāk saka gan iznakt Braunšveiga „Draugs un Beedris,“ bet tas tik veen pa daļai un pagaidam speja izlidzēt šim peetrukumam. Tik tad, kad saka iznakt kreetnāja nedēļslapa „Baltijas Vestnesis“, „Peterburgas Avīžu“ modinātee lasītāji eerada pamaz apmeerīnātee, jo pee ša laikraksta saka veenotees visi tee kreetnākee tautas strādneeku speki, kuŗus bij cildinājis lidz šim vel pilnam nepanaktās „Pet. Avīzes“ jeb viņu izelpotais

gars. Tad pašā pirmā „Baltijas Vestneša gada-gajumā saka parādītes ar „—rs“ apzīmeti dzejoli, kas sacela leelu verību ar savu originalo dzejisko jaukumu un tautisko virzeenu. Drīz arī naca zināms, ka šo kreetno dzejolu saceretajs ir Pumpurs, tolaik laukmerneeks, tagad virsneeks. Viņa dzejoli gāja caur vairāk gada-gajumeem „Baltijas Vestnesī“ un tagad tee līdz ar dažu vēl nepazītu dzejolu atrodas sakrati šai ipašā gramatiņā.

Pumpurs jau pēdējiem pirmējiem viņa dzejoleem tika pazīsts par istu dzejneeku, un to pašu gadu viņš patur jo projām. Var arī būt, ka Pumpurs dzejas bagātuma ziņā ir pirmākais starp Latvijā līdzinājiem dzejneekiem. Tauta un tevija — šee leele svetumi ir Pumpura dzejas valstība, kurā viņš skandina savu sentevu kokli beeži veen it aizgrabjotās skaņās. Pat savām jaukām un apaļām mīlestības dzeesmiņām — no kurām dažas ir tapušas par istām tautas dzeesmiņām, paveidam: „Stasti manim Daugaviņā“ — Pumpurs leek spīdēt cauri tautas un teviņas mīlestību, kā debess zilumu caur kupleem koku zariem. Bet pēdējiem kreetnekiem, kādi atrodami Pumpura dzejolos, un isti tapec, ka tee tik kreetni nevar pamest ne-izsacītu nožēlojumu, ka ceen. autors izdevis tos sakrajumā gandrīz pilnīgi tādus pašus, kādi tee sacereti preekš 20 vaj 18 gadeem, kur latviskā literatūra tikko bij eesakusi spert pirmos pašstāvības soļus. Ir gan teicami, ja cilvēks spej radīt tādus sacerejumus, kurēem nenoveco pat viņu arejais veids, kuri bez parlabojumeem paleek veenumer jauni un kuņos arī pats saceretajs ir pēc gadu desmitiem ne-atrod ko labot, bet retam spēkam veen tas var kadreiz izdoties. Ir pēdējiem Pumpura dzeesmiņām tagad gandrīz pēc divdesmit gadu laika, kur Latvešu valoda arī jau dzejas laukā vairāk pēpēmusees, vareja būt šis tas labojams arejā un arī eekšējā ziņā veegli, kas šos eeverojamos gara-ražojumus darītu jo kreetnus un pat preekšzīmīgus. Tā tagad ritums veetveetām nav isti glaums, daži izteikumi valodas un domu ziņā vareja tikt vairāk nogludināti, daži prozaiska veetiņa, kas gan der kā praktiska pamacība, bet tomēr dzejas zeedu starpā nav isti savā veetā, varetu tikt atmainīta pret citu — pēemerigaku un filozofiska satura dzejolos dot šur tur vairāk saprotama skaidruma. Tadā ziņā eekšēji un areji nogludināti, Pumpura dzejoli, ipaši tee ar patriotisko saturu butu vismazāk tagad ne-aizsneedzami. Tomēr arī šādā veidā teem ir un paleek augsta veeta un par Pumpura nopelneem šai ziņā var leecināt ar viņa paša vardeem:

„Es rakstīju un dzeedāju,“

„Lai rita gaisma aust.“

Stari iz senatnes. Episki dzejojumi no Ed. Seibota. Rigā, pee Plates. 1889. Maksa 40 kap.

Tā kā episkā dzejas nodaļa Latveešu rakstneecībā attistita vel mazak, nekā lairiskā, tad šee ražojumi: „Stari iz senatnes“ pelna jo dzivu eeverošanu. Ar jaunibas garu, jaunibas speku un censibu dzejneeks telo stastu-dzeesmas Sen-Latvju un ipaši viņu virsaišu varonibu, tikumigu un skaistu jaunavu sirds kreetnumus, bet ari varenu valdneeku ceetsirdibu un bardzibu u. t. t. Valoda rit jautri, veegli, telošanas speja it ražena, bet nav leedzams, ka veenā un otrā veetā pamanam ari dažu vajumiņu. Tā valodas ziņā, lai gan reti, tomer dažā veetiņā japeedauzas lasot, paveidam: „Bet ne vests te atraduši“ — (= bet ne vests te neatraduši); „Tads gan gruti atrast, butu,“ (= ... atrodams butu, vaj ari: tad u gruti butu atrast). — Sastopam ari pa domu kļudai un dažu nepareizu apzimejumu. Tā 68. l. p. lasams: „Tad baudisi preekus. Tev ļaunuma truks.“ Trukt var tik veen ta, ka cilveks sev velas, bet ļaunuma neveens negrib, tapec, ja viņa nav, tad ari nevar sacit, ka viņa trukst. — 118. l. p. „Pati sevim galu dara, Meesu šķir no dveseles.“ — Ir gan jedzeens, ka dveseli var šķirt no meesas, jo meesa paleek redzama, bet ar dveseles šķiršanas nozimē dzivibas mitešanas. Par meesas šķiršanu no dveseles varetu runat tik tad, kad meesa izgaistu un dziviba paliktu. — 59. l. p.: „Greezes greeza miligi.“ Greezes greešana nav devejama par miligu. Episkos dzejumos gan nav meklejama tada dzejas bagatiba, kā liriskos, tomer šās gramatiņas autoram nav izdevees peenacigā merā izsargatees no prozaiskeem izteikumeem, tā paveidam lasam: „Tad tapat vel deenestneeces Ari kadas peerunaj’s etc.“ — Daži, kaut gan eesakņojusees germanismi, tomer nepatikami duras ausis, kā: „vize“ (Weise), verts u. c. Daži dzejiski salidzinajumi, kā: Austrā un jaunavu sartvaidziba, „saulite zelta laiviņā u. c. atkartojās arveenu. — Lai gan dzejneekam plašas teesibas saceret stastus un notikumus, tomer, kur min vesturigas peronas, tur notikumeem virsleetās vajaga saskanet ar vesturi. Tā autors leek slavenam Leišu virsaitim Ringoldam apprecet Ramkas pili pee Gaujas Latveešu virsaiša masu. Laba gan butu leela vira radneeciba, ja tik spetum to peeradit. Ari Latveešu piļu zelta čukuri spiguļo drusku pasakaini. No četreem, gramatiņā esošeeem dzeedajumeem rādas otrais — „Mežotnes roze“ — vislabak izdevees; bet ari vispari ņemot autors pelna par šeeem darbeem atzinibu, jo viņos par visām leetām spoguļo Latvju gars un tee cenšas celt tautu caur viņas senatni godā.

Rakstu krajums izdots no Rīgas Latveešu Beedribas Zinību Komisijas 5. krajums Maksa 90 kap. Latveešu tautas dzeesmas. Jelgavā, Sieslaka drukatavas apgādēnā.

Rupīgi sakartots un sīki eedalīts krajums ar pavisam 1377 tautas-dzeesmām, bet ne bez dažām kļūdām, kas eevilkušās, kā radās, dzeesmas uzrakstot. Tā 38 dzeesmā stav šāds paņemeens

„Daža māmiņa raudāja etc.“

Latv. tautas dzeesmām šāds ritums pavisam svešs. Tur bij jēstav varbut tā:

Daž' māmiņa noraudāja.

51. dzeesmai pirmā paņemeenā izlaists, kā skaidri redzams, vārds „man.“ 135. dzeesmā 7. paņemeens:

„Veena puķīte peetruka“ — ir pavisam netautiskā ritumā. Ari korekturas misekļi padara dažu paņemeenu nesaprotamu, it kā: 30 dzeesmā otro, kur stav „tek“ veetā „tik“, 141. dzeesmā otro, kur lasams: „Divejadu ratu“ etc. bet vajaga bnt divejadu rota u. t. t.

Sikrozites, magonites jeb: dzejas zeediņi no J. Ilstera. Rīgā pee Puciņa 1889. Maksā 15 kap.

Tagad tikai, kur Ilstera vairs nav, dabujam parleecinatees, ka nave, mums viņu atraudama, ir atravusi neveen eeverojamu, un, var sacīt, pirmo un pirmako Latveešu botaniķi, bet ari jsmīgu liriķi. Krajumiņš, zinams, nav beezš, bet sastav gandrīz no kodolīgeem dzejoleem veen, tikpat tulkojumeem kā originaleem. Kamer daži meģina dzejot vairak gandrīz tik jaukeem vardeem veen, bez ista veela, tikmer Ilsters nav rakstījis gandrīz neka bez domu kodola, izvairīdamees turklat no dzejiski uzpusteem vardeem, bet eeverodams veenumber formas glitumu un valodas veenkaršo daiļumu. Radas gandrīz, ka ikkatrā dzejolā redzetum Ilstera mīlo kluso seju un seri skaidrās acīs, kuŗās atspīdeja daiļjutīga sirds un skaista dvesele. Japeemin, ka šai krajumiņā lidz ar kreetnu liriķi redzam ari sirsniģu paidagogu. Japeemin tik tas, ka pantiņi, ko Ilsters eerakstījis šim tam gramatās par peemiņu, nav nodomati atklatībai un tapee tee bij atstajami par ipašumu tik teem, kam viņi davināti. Atklatībai tadi sacereģumi sneedzami tik tad, ja tee it sevišķi pacelās domu un dzeģas baģatībā.

Līga no J. Lautenbacha (Jusmiņa). Otrā daļa. Rīgā un Terpatā. Rakstos eespeesta un dabujama pee Šnakenburga. 1889. Maksā 60 kap.

Ar preeku apsveicam musu darģigakā ša laika dzejneeka darbus atkal otrā sakopojumā. Ši labi beezā gramata, kuŗa glitā

arejā veida ziņā līdzinas pilnīgi Ligas pirmā daļai, eedalita divās nodaļās. Pirmā nodaļa, kas deveta par „Ligas kokli,” atrodam liriskus dzejolus, no kuņēem labs skaits lasīts jau „Pagalmā,” „Rotā” un „Austrumā”. Daži no teem sacereti ipašu gadījumū vajadzībām. it kā: bilžu izskaidrojumeem, peemiņas gramatām u. t. t. un tadeem ražojumeem dzejolu krajumos tik tad svars, kad viņi paceļas eeverojamā augstumā ar domu un dzejas bagātību. Dažs no tadeem gadījumū dzejoleem, it kā bildes izskaidrojums „Vitols un Maija,” šē, kur bilde nav redzama, izklaušas kadā veetiņā pavisam divains;

„Vitola Hektors ar Ledi,

„Maijas suniti,

„Sadraudzejees it leti,

„Spele ratnigi.”

Lasitajam šē ļoti jašaubas par dzejneeka apgalvoto „Hektora” ratnību. — Vispari jasaka, ka šī lirikas nodaļa, lai gan tai ari netrukst it glītu gaudiņu, it kā: „Tauteets un ligaviņa” u. c. nestav līdzā otrai jeb baladu nodaļai, t. i.: „Burtneeka koklei,” kas pateesi speka pilna un svarīga, jo balada, kā radas, ir Lautenbacha istais elements, kuņā tulīņ atraisas un viņo dzejas bagātība. Tā „Lida,” „Darja,” „Vaidelotes,” „Mates milestība” ir baladas, kuņām Latveešu literatūrā, vismazak šobrid, nebus daudz līdzīgu atrodams. Ari valodas daiļums, izteikumu gludenums un formu pilnīgums šai nodaļā radas eeverojami paraks, nekā pirmā. Bagatais un pazistamais Turaidas jaunekles veels vareja but kuplak izleetots, nekā šē tas darīts baladā: „Meitas gods.” Vispari jasaka, ka šis sejums isti ar savu otro nodaļu stipri pakuplina musu dzejiko literatūru.

Homera Odiseja. Pirmā burtņica. Pirmais dzeedajums. K Mühlenbacha tulkots. Jelgavā pee Reinberga. 1890. Maksā 30 kap.

Pilnīgs parspreedums par šo svarīgo darbu sagaidams no valodneekeem, un tad, kad viss darbs bus galā. Tomer eepreeks var sacit droši to, ka istens ir stajees pee ša darba, kas pilnīgi apzinas ko uzņemees stradneeks un ko spej, kā to jau kreetni peerada partulkotais pirmais dzeedajums pirmā burtņicā. Deezgan grūtais sešmera ritums, ar cezuru izveicīgi paršķirts, tur tek tik brinum veegli un glaumi, it kā kad tas butu Latveeša melei jau sen parasts. Valoda tulkojumā, nebudama nekur nedz parak jauninata, nedz kaut kuņā ziņā valodas parlabojumeem pakaļ palikusi, ir tik bagata un kupla, kā smagu varpu druva. Turklat viņa patur

veenamer glitu antiku raksturu, nepareedama nekur modernā gaumā. Ja Mühlenbacha kungam izdosees izvest galā šo savu grūto darbu ar tadu kreetnuma konzekvenci, kā eesakums to rada — un ka tas izdosees, par to nav ne mazaka eemesla šaubitees — tad tas eņems visai ceenīgu veetu Latveešu rakstneecibā. Tad bus pateesi augsts paraugs viseem, kuŗi grib kaut ko tulkot un sudzas, ka Latveešu valoda nabaga, vaj kuŗi ari nespej izšķirt, kas latvisks, kas svešs. Tad bus paraugs, ka Latveešu valodā var izteikt daudz ko, ja tik spej viņu pilnīgi parvaldit. — Kā sikums butu peeminams, ka pats pirmais vards tulkojumā „gudrneeks“ neteek atzits par veetā esošu, jo gudrneeks nozīmē drusku nīcīnātu cilvēku, kamer Odisejs bij drīzak izveicneeks.

Poezija. Liriski dzejoli no Reemeļu Jaņa. Rīgā pee P. Berziņa. 1890. Maksā 20 kap.

Šai gramatiņā paradas gara-speja, kas pelna eeveribu: — dzejoli leelako teesu ar domu iznakumu; formas, gaumas, valodas un rituma ziņā tee ari it glīti. Reti tik atgadas kada peedaudzīga veetiņa, it kā:

„Mes abi memi, bedīgi

Sedejām jurmalā (rituma kļūda); Tāpat: „Preeku tam nekas vairs dara“ — (valodas kļūda).

Tomēr, kad jalasa visa gramatiņa cauri, tad ir tā, it kā kad ilgaku laiku butu bijis jabauda veenads uzturs, jo dzeja šē it maz paceļas pari par jaunibas milestibu un dzīves serām, kas arveenu ir jaunu dzejneeku vēenpusiba, jo tee nododas parak daudz melan-koliskām jutām. Krajumā atrodas ari daži tulkoti dzejoli: no Strachwitza, Chamisso un ipaši no Heines, bet zēl, ka tulkotājs par to neka nav peezimejis, kapec ari nevar droši izšķirt paša sacerejumus no tulkojumeem un tā eegut skaidru uzskatu par autora sacerešanas speju.

Nakts vijolites no Upītes Jaņa. Rīgā pee Jakobsona 1890.

Dzejolu krajumīņš — sekls eekšeji, kļūdu pilns areji. No poetikas prašanas tur neredz gandrīz neka un veels atrodams bez maz tik veenā tulkotā dzejolā „Slapjais Amors.“ — Šē kadas veetiņas no originaldzejoleem paraugam. Miļakai 25. decem-bri autors raksta tā:

„Viss jauks un milīgs dabā radas,

„Svin preeka svetkus radiba.“

Citā veetā šada poezija:

„Mes gandrīz katru vakaru ar draugu

„Tur mīļi terzedami nonacām,

„Un pavadijām omulīgi laiku,
„Ja jaunkundzi ar kadu sastapam.“

Tapat: „Gan labprāt paliktu pee viņas kajām,
„Vaj visu mužu zalē vaļatees.“

No valodas puses šee paraugi:

„Zem vecās leepas apsunojīs soliņš.
„Kur pastaigājušamees apsedās,
„Uz galda lampa dedza spoži
„Un divi pušķi puķītes
„Tur staveja“

Atskanas: rast — plest, atspid, uzsmaid, bilde —
brīdi.

Milestības dzeesmiņas zeltenei un tautešam dažādos mile-
stības gadījumos. Apgādajis J. Dzirkalis Smiltēnē. Maksā 15 kap.

Areji mazleet glitaks, bet eekšeji gandriz tikpat tuksīgs kra-
jumiņš kā preekšejaīs, atskaitot varbut tik veenu dzeesmiņu („Ar-
deevās,“) un beigās peeliktās tautas dzeesmas. Gramatu apgada-
tāji, zinādami, ka leelais pulks šādas dzeesmiņas perk un lasa,
peesuta laikam tās pee zināmeem saceretājeem veikala veidā un
izdod taisni kā tirgus-literatūru.

Mazas lauku puķītes jeb 364 jaukas dzeesmiņas par uzjau-
trinašanos vaļas-brīžos. Salasītas Kurzemā un Leišos ceļojot no
Jana Bittes. Rīgā pee M. Jakobsona 1889. Maksā 15 kap.

Šīs „jaukās dzeesmiņas“ peeder pilnīgi pee tās pašas šķiras,
kur abi preekšejee krajumi, tik veen ar to starpību, ka šee nav
jadzird milestības vaimanas. Gan šee ari sarakstītājs nozelojas
par dažu neizdevušos precību, bet viņš nepamet nekad jāutras
dušas, zinādams, ka, ja veena nenak, bus cita, kas naks. Citādi
vispari viņš rauga savām dzeesmām ņemt jāutribu par veelu; bet
znakumi ari ir tik pajautriņoši, ka par teem ne reti labpatikami
japasmējas. Par valodu, ritumu un visu citu nemaz sevišķi ne-
runājot, peeņemšu tik kadus peemerus vispari. Leišus sarakstītājs
karakterizē tā:

„Dzeedat jauki, divbalsīgi,
„Dancot, spelet, bučotees,
„Darit visu veenpratīgi —
„Tada daba teem — tas tees!“

Citā veetā: „Birzē aug ar' zemenes,
„Mellenes un bruklenes;
„Ešanai tās derīgas
„Un ar' labi garšīgas.“

Pavisam jauns pastastijums, ka „mellenes un bruklenes ešanai derigas.“

Ligas skanas. Dzejoļi no Friedenbergu Jaņa (Meeriņa) Rigā pee Puciņa. Maksá 25 kap.

Kupls kreetnu lirisku dzejolu krajums. Par visu jo koši vilņo, ká radas, iz jaunakám krutim glitá formá terptá tevijas un tautas milestiba. Bet tá ká man nav bijis laika, eepazitees sikak ar šo teicamo ražojumu, tad nododu to nakošu parspreedumu eeveribai.

Teatra lugas.

Dzimumdeenas davanas. Joku luga ar dzeedašanu veená celeená. Latviski no J. Steglava. Jelgavá 1889. pee A. Reinberga. Maksá 20 kap.

Gluzi necīga un tukša ludziņa, bez notikuma un kodola. Jociņi sekli un dažs pat peedauzigs. Valodá veetám ģermanismi, ká: „tas ne-eet,“ — „Jus ari pec tada izskatatees;“ — „loti smuki no Jums;“ „caur un cauri“ u. t. t.

Isi pec kazám. Joku luga, veená celeená. Latviski no J. Steglava. Jelgavá 1889. Maksá 20 kap.

Isti sakot, ši nav nekada pilnīga luga, bet gandriz tik veens veenigs skats: Virs sanistás driz pec kazám ar savu greznigo, nerupigo un valdigo seevu, bet turpat ari izligst, kad pabaida viņu ar atlaulašanos. Valoda tada pati ká preekšējá ludziņa. Dažs darijums pretdabigs: — vismazak vesels cilveks nevar tá samulst, ka gribés aut aubi kurpes veetá kajá.

Dzintariņš. Skatu luga veená celeená. Pa daļai tulkojis un lokalizejis 1871 gadá. Karlis Kļaviņš. Jelgavá pee A. Reinberga 1889. Maksá 10 kap. Starp mazajám latviskám lugám ši skaitama droši pee viskodoligám, kadu daudz vis nav. Valoda skaidra. Bez peedauzibas izradama ari berneem.

Uz paveli jakrac! Joku-lugu veená celeená. Latviski no J. Steglava. Jelgavá pee Reinberga 1889. Maksá 20 kap.

Jau agrak uz dažám skatuvém no manuskripta izradita, bez ģrutibám izradama isa jautra ludziņa. Valoda peeteekoši gludena.

Šneidereenes. Dzeesmu-luga veená celeená. Pec cita padoma Latvešu skatuvei sarakstijis Adolfs Allunans. Jelgavá pee A. Reinberga 1889. Maksá 20 kap.

Autors ar savu ipašo zatiru un humoru soda šai mazajā lugā to ša laika seeveešu nejedzibu, dzitees pec veeglas un klirigas dzives, dodotees uz pilsetu un topat par šuvejām. It izveicigi radas izdevusees dzeesmu nodaļa. Nekaitetu varbut, ja šis veels butu apstradats plašak.

Meera traucetaja. Joku luga četros celeenos. Rodericha Benediksa. Tulkojis J. Purkalits. Apgadajis J. Ozols. Vec-Peebalgā 1890. Maksā 50 kap.

Kreetna luga — veena no viskreetnakām, kadas atrodamas Latveešu valodā. Še ir peeradijums, ka netrukst pasaulē veselīgu graudu, ja tik tee prot tos atrast, kas nēmas parnest viņus musu zemē. Par oitām tulkotām lugām retu kur var šai ziņā tā atsauktees, kā par šo. Otrs labums pee šās lugas preekš mums ir tas, ka viņa neprasa leelas skatuves eericibas un nekadu teķnisku grūtību. Turpreti lugas karakteri prasa labi eestradažušos un eeskatīgu izraditāju. Par tulkojumu jasaka, ka tas ari deezgan kreetns, kaut gan sastopam dažu pagrūti saprotamu teikumu un dažu ari, kas nebutu devejams par pareizu, it kā: 30 l. p. „Mazais pakalpojums man peenacās darit.“ Se gan jasaka mazopakalpojumu u. t. t. „Ja Jus pee galda truktu“ etc. kur sakams: „Ja Jusu pee galda truktu.“ Dažu teikumu radas netiši misekļi sargajuši. Paveidam: 55. l. p. „Augļu darzs ir ja-iznicina, tur ja-eetaisa augļu darzi.“ Ka gaŗo skaņu ne-apzimešana citus, kā veen infinitiva galotnēs ir ortografijas nepilnigums un ceļ grūti izražamus parpratumus, to peerada šis teikums 36. l. p.: . . . „nevajaga gaiši domat, tumšam nesaprastam, ilgām vajaga musu sirds pildit“ u. t. t. Ko lai še saprot no tumšam, nesaprastam, ilgām? Tulkotajs bus laikam gribejis, lai lasa tā: tumšām, nesaprastām, ilgām (= ilgošanām)? u. t. t., bet kuŗš lai nu zin eepreekš tā lasit, kad burti nerada? Tur tik velak janak atpakaļ, kad pazud domu pavedeens. „Smeķet,“ „vize“ (Weise), „narriņa,“ „apeetees“ (ar puķēm), „pfui,“ „lustīga“ u. t. t. ir visai nevajadzīgi un veegli atmetami germanismi. Citadi par tulkojumu nebutu ko teikt. Pats lugas nosaukums: „Meera traucetaja“ radas drusku noveikls. Vaj nevareja teikt: Meertrauce (Störenfried)?

Seši mazi bundzeneeki. Jautribas luga ar dzeedašanu un rotulām 4. celeenos. Latveešu skatuvei sarakstijis Adolfs Allunans. Jelgavā, Sieslaka drukatavā 1890. Maksā 40 kap.

Šai lugai, tepat kā visām eeverojamakām Ad. Allunana lugām spid gaiši cauri Latveešu tautiskas uzplaukšanas un apgaismības

veicinašanas tendence. Lugas veelu autors pratis izveicīgi kuplinat rotulām, dzeesmām u. t. t. Tā kā šī luga rakstīta vairāk izradišanai ne-kā lasīšanai, tad par viņu var spreest tik tad, kad ta redzeta uz skatuves, jo tik tur lugas efekti dod istos eespaidus. No lugas personām autors tolojis viskreetnaki slinko bledigo arzemneeku Himelmani, kas izšķiras no citām personām kā istis šadas kartas raksturs. Muīžas rentneeka Krumiņa daba sastāv no diveem elementeem: viņš ir pirmkart kaislīgs procesneeks un otrkart Latveešu tautisko centeenu veicinatajs. Kā peelikumu var peeskaitit ari leelu udens dzeršanu pagirās. Tad, atskaitot vel mullīgi savacoto muīžas rentneeka masu, atraitni, kā ari viņa mullīgo brali — baznicas perminderi, — citas personas peeder vairāk vaj mazāk pee ikdeenišķām. Lugas eekartojums rada sarakstītāja teķnisko izveicību skatuves vajadzību pazišanā. Javelas butu, kaut tiktu raditi ari Himelmaņa sarikotee mazee bundzeneeki, kur akstīgums teek arveenu minets un publikā sacelta gaidīšana, viņus redzet. Šī luga prasa sevišķi veicīgas izradišanas, citādi viņas efekti nenāk pee dzīvības. Daži otrās kuplejas panti vareja palikt lugā ne-uzņēmti, lai skatuve netiktu vilkta, līdzā partiju polemikai, jo tas daudz plašaks uzdevums. Polemika lai paliktu laikrakstu leeta.

Zinot, ka dramatika ir pats grūtakais rakstneecības zars, bet istena drama pats pilnīgākais dzejneeka darbu auglis; — zinot, ka ikkuņš, kas šai grūtā darbā cenšas, nodod sevi daudzpusigeem aseem teesajumeem un ikkuņš domājas but teesīgs sagaidit, ja pat prasit no viņa eespejamako pilnību, isi sakot ikkatram — pat slavenakam dramaturgam (vismazais eesakumā) stav redzams par algu ari savs peļšanas, savs ne-atzišanas mers; tomer tas lai neatbaida no darba neveena censoņa un no publikas puses lai apsvaicam šai laukā ar preeku ikkatru kreetnu centeenu. Ikkuņš dramaturgs ir izaudzis leels tik caur eestradašanas un slaveno tautu dramu bagatība nav kritusi veenā bridī no debesim. Ari musu dramaturgeem jo deenas japeņemas pilnībā, ari musu dramai ja-attistas pamazam, bet sevišķa pateicība nakas viseem, kas šai vel ne-eestradatā laukā svist kā celmu lauzeji.

Kalendari.

Baltijas Kalendaris 1890. gadam, ar bildi. Skaidrs eenakums par labu mazturigeem Latvju studenteem un kreetnu Latvju

rakstu apgadašanai. Rigā. Apgadats no „Baltijas Vestneša“ administrācijas. Maksā 25 kap.

Ša kalendara peelikumā pirmais gabals ir „Ģedimins,“ zinamais Leišu varonis. Javelas, ka butu biografiskaki stastits. Tad nak kads stastiņš „Rigā ir laba dzive.“ Stastiņš, kā radas, ir originals un grib radit, cik necik, Rigas dzivi, — bet gan tikai viņas tumšās puses veen. Raksturi deezgan ikdeeniški un atmetamas dažas personibas, ko sarakstitajs, nevis rakstura ziņā — kas gan butu atļauts, — bet tikai vardu jeb nosaukumu ziņā peevilcis klat. Taļak „No peetni vardi musu zemkopjeem.“ Še vispirms izsacitas jau agrak dzirdetas domas par celoņeem, kadeļ zemkopjeem grūta caurtikšana. Tad vel jasaka, ka par daudz veela sakrāuts tai garumā veen esošeem raksteeneem. Tad: „Krašanas kases.“ Šim raksteenam nekas sevišķis nav peezimejams — „Bernu saslimšanas pirmās zimes.“ Dr. A. Diriķa. Kā jau visi Diriķa k. raksti veselības kopšanas ziņā teicami un populari, tā ari šis uzteicams. Tikai javelas, ja veen spejams runat, isakos un veenkaršakos teikumos. „Musu mireju peemiņai.“ Te isā bet labi saliktā parskatā izstastiti triju, Pazistamu Latveešu jaunekļu dzives gajumi: Diriķu Andreja, Pļavneeku Pavuļa un Ilsteru Jaņa. Viņi miruši trijos pagājuošs gados. Kalendarā pirmā lapā bilde visu triju gimetnēm. Tad nak „Saimneecības padomi,“ „Literatīskis atskats uz 1888. gadu“ un „Politīskis atskats.“ Peezimejams butu, ka politīskā parskatā atrodam nosaukumus: Japānija un Kitaja, kur lidz šim visur raksta Japane un Ķina. Tapat ari musu pasaules daļas vardā teek rakstits: „Evropa,“ kur lidz šim to raksta Eiropa vaj Europa. Vaj ši vardu pargrozišana ir derigaka nekā lidzšiniga un vaj kalendaru peelikums ir ista veeta tadeem pargrozijumeem, tas javaica. Tapat politīskos parskatos nebutu jaruna aplinku-izteikumeem un peezobojuši; kā paveidam: „Melnajā pasaules daļā Afrikā,“ „karalis Milans neželigi izblamejees,“ — „Kitajā (Ķinas) milzīgā ķeizara valsti vireešu vel arveenu valka bizes,“ „Beļģija šini laikā tikusi slavēna caur saveem stradneeku nemeereem“ u. c. Par dzejas un kalendaru jautribas nodaļu nav peezimejams nekas sevišķs. Galā peeminams vel butu: Baltijas kalendars devis pagājušā gadā parskatu par „Terbatas macibas apgabala skolas valdes un Vidzemes un Kurzemes laukpoliciju sastavu“ un kas gluži teicami; bet velejams butu, ka uz preekšu dotu par visām Baltijas valdību un teesu eestadēm tadu

parskata planu, isti tagad kur tik leelas reformas izvestas teesu un valdību leetās.

Sieslack'a Latvešu Kalendars ar bildēm 1890. gadam. Pee-likumā pirmais stastiņš (ar bildēm) ir: „Ka imiņu Pavils.“ Sta-stiņš rada divu braļu dzīvi, mates leeko mīlestību pret veenu kā arī otra atstumšanu, un parskatīšanos un bedas, kas ceļas caur to. Otrs stastiņš, „Perkoņa dēļ,“ rada kadus nepatikamus joku atgadījumus pē nupat kā salaulateem un viņu seevas-mates. Trešais stastiņš „Leelzemneeks“ sava satura dēļ nav deezin cik teicams, bet vislakakais ir videjais savu peemerigo joku pec. Dzīvē derīgi apraksti: „Par kustoņu vaislošanas“ (bij gan sakams: Par majlopu vaislošanas) — isti saprotams un zinisks izstradajums, bet mazsaimneekem grūti izvedams. Tad derīgi padomi, „atskats“, teesu ziņas un Rīgas apgabala teesas nama plana sastavs ar bildi. — Veselibas ziņa: „Par zobu kopšanu,“ „Par slimneeku kopšanu majās,“ un: „Kā ar sliko-ņeem ja-apeetas.“ Par visu to sevišķi nekas nav peezimejams. Joku nodaļā peeminams „Nelaimes putnis Tupiķis“ — bil-dēs izradīts, un tajās lasams vairak, nekā peeliktos vardos, Isti patikams gabaliņš, kuŗa orginals Vacu valodā no slavenā humorista Vilhelma Buša. Beidzot peeminams vel paša kalendara dibinataja Eduarda Sieslack'a dzīves apraksts un naves peemin-jums līdz ar glītu nogimi preekšlapā. Vispari ņemot, Sieslack'a kalendars alaz bijis veens no visu pirmakeem un kuplakeem Lat-veešu kalendareem, un tā arī šogad gan satura gan bilžu un glītuma ziņā. Un ša kalendara ģimja jeb vaka bīdes ne-eespej neveens pats Latveešu kalendars nokonkuret; tik zīmīgi, raksturīgi tas izstradats.

Istais tautas kalendars 1890. g No Pucišu Ģederta, Rīgā. Maksā 25 kap.

Šis ir trešais no eeverojamakeem Latveešu kalendareem. Pee-likumā atrodam vispirms gada parskatu (1889—1890.) ar Francijas kuŗa ministra Freizīnē, Serbijas valdoņu Rističa, Protiča un Beli-markoviča, un Zeem. Amerikas Sabeedrotu valstju prezidenta Harri-sona ģimetnēm. Tad nak garaķs stasts: „Šo laiku bramanis. Pa-teesigs notikums,“ kuŗā daži gadījumi teloti parakā merā. Tei-cams gabaliņš ir peelikumā par jaunām teesām. Valoda laba un peelikums bagats.

Citus kalendarus parspeest man nebij spejams, nedz arī tee visi dabujami.

Dazada satura gramatas.

Seli. Kurzemes augšgala senči. M. Skruziša. (Šis raksts apbalvots ar Reinberga premiju). Izdots no R. L. B. derīgu gramatu apgāšanas nodalās 1889. Maksa 20 kap.

Autors ar lelu uzoitību cenšas izpetīt un atrast senās iznikušās Seļu tautiņas robežas, nebūdams dazās veētās veenis pratis ar agrako petneeku domām, kuŗi pamatojušees veenigi uz kartém un senatnes ziņám jeb raksteem, kamer viņš pee visa ta ir pats ša apgabala kreetni pazinejs, kas petišanas darbam var nakt dazkartīgi par labu. Isti veetu-nosaukumu plaša parziņa to kreetni veicina. M. Skruzits velk Selgales robežu šadi: Zeemeļa-austruma pusé Daugava; deenvidusastruma pusé verstu desmit kalnpus Kreslavas Robezupite, tad no šás upites iztekas pa gaŗu ezeru virkni deenvidos un deenvidusreetruma pusé uz Novo-Aleksandrovsku un Krevnu, taļak puslidz taisná virzeená uz Ņemanas kalngalu un lejup pa Ņemanu lidz Ņemanas likumam kalnpus Radziviliškeem, jeb lidz Ņemanas un Susejas grivai; no tureenes zee-meļa-reetruma pusé uz Girupí, pa to uz Daugavas pusi un beidzoť taisná virzeená uz Aizkraukles apgabalu pee Daugavas lauká.

Cik šis izpetišanas darbs isti svarīgs, tas izradisees varbut gaišak nakotné, ja Baltijas senatni izdosees vispari dziļak izpetit; bet pateicību un atzišanu ceenits autors pelna jau tagad pilná ziņá par šo grūto pulīņu; jo taļá tumšá pagatné atrast pateesas laika pedas, nav mazz uzdevums. Turklat šis darbs apsveicams ká pirmais senatnes petišanas centeens musu rakstneecibá. Cik lidz šim zinams, tad vesturneeki un senatnes pazineji virsleetás autoram peekrit, bet šķiras tik kados sikumos, peeskaitidami kadas leetiņas hipotezém, vaj uzradidami kaut ko, kas peemirsts. Gramatiņas beigás vel peelikts atskats uz to, ká Leišu-Latveeši no-metušees šai apgabalá un ká Seļu nosaukums celees no ta varda „sala“.

Vadons italiská gramatu vešaná. Preekš pašeemacišanās tirgoņeem un zemkopjeem. Sarakstijis Fridrichs Pauls, gramatu-vedejs Rigá. Divos kursus. Rigá pee Pucišu Ģederta 1889. Maksá 1 rub. 75 kap.

Šás gramatas autors speris drošu soli pee Latveešem lidz šim pavisam ne-eestradatá lauká, jo, ká jau rakstitajs preekšvardos peemin, ne-atradisees varbut neveena leelaka firma, kur gramatas vestu latviski; kas, ká protams, noteek gan tapec, ka Vacu valoda lidz šim bij valdoša valoda ari musu tirdzneecibas darba-

laukā, bet latviski arī nevēens nevēreja uzsakt gramatu vēst, eekam nebij vajadzīga vadoņa, kads tagad nācis klājā, kreetna leetprateja sastādīts ar paveideem, sikeem eeradijumeem u. t. t. — Gramata eedalīta divos kursos, pēc tam kad eepreekš dota visparīga pamacība par gramatu vēšanu un viņas svarīgo nozīmi. Pirmā kursā māca tirdzniecību vairak leetajamo itālisko gramatu vēšanu, otrā kursā — zemkopības gramatu vēšanu, kas abejas Latvēešem visvajadzīgākās. Šī gramata, kuņa musu rakstniecībā ceļ pavisam jaunu nodaļu, dos nopeetnai uzcītībai visadā ziņā teicamas sekmes un peeradīs, ka Latvēešu valodā var arī dažādi veikalneeki izteikt savas vajadzības un saprast cits citu. Sarakstītais par šo rūpīgi izstrādāto darbu pelna atzinību; arī izdevejs ir dārijis savu peenakumu, izdodams gramatu glītā veidā.

Veesīgs padomneeks pēc J. B. O. von Erfurta sastādījis Jaun-Karķeneets. Rīgā pee Puciņa 1889. Maksā 20 kap.

Lai gan šai gramatīnā vairak neeku, nekā graudu, tomer viņa atļaujama labak, neka kaitīgo kaislību pilnee asiņu-romāni un stasti. Velejams butu, ka rakstneeks, kam tik glīti un glaums stils, puletos pee kodolīgakeem darbeem, paveidam pee raksteem, kas der skolu bibliotekām un līdz ar to visām dzīves-kartām. Ja peemin, ka Latvēešu mitoloģija, kada atrodas šai gramatīnā, ir parak nenodibināta un ne-apradīta par pateešu. Radas, ka dāzi deevi radīti pavisam preekš maz gadeem, kā: Zeedonis jeb Zeednesis — zeedu-deevs; Tikla — svetības un auglības deeve u. t. t. — Agrak par bišu-deevu devetais Usiņš, jauna-kos laikos deezgan peeteecīgi aprādīts par zirgu-deevu.

Serbu-turku kāri. Pēc peedzivojumeem sarakstījis I. Skolmeisters, Kreevu brivneeks 1876. gadā. Jelgavā pee Sieslaka 1889. Maksa 10 kap.

Šee kāra-peedzivojumu uzzimejumi, kā atmiņa no tām deenām, kur arī musu tautas deli labpratīgi peedalījās, izcīnīt Serbu tautai brīvību, tika savā laikā lasīti ar labpatīkšanu „Baltijas Vestnesī“ un Sieslack'a kalendārā un pelna peekrišanu jo vairak tagad ipašā glītā gramatīnā, kas eeteicama arī skolu bibliotekām. Valoda skaidra, cena (10 kap.) merena.

Cilveka stavoklis īsi preekš naves un pašā navē. No Dr. med. E. Hornemana Kopenhagenas universitates profesora. Iz Daņu valodas. Rīgā pee M. Jakobsona 1889. Maksā 10 kap.

Sarakstītais iz saveem ilggadīgeem arsta darbības eeverojumeem peerada no medicīniski — reliģiska stavokļa ar mīreju izteikumeem, ka „jutas, ka nāve tuvumā, pargroza un uzskaidro eekšejo

pratu (leetu uzskatus, atzišanu), kamer arejee prati, sevišķi ari sapju sajušana, top vajaki, tadā pašā merā, kā mazinajas dzivibas darbošanās“. Valoda skaidra un gramatiņa viņas veseligo un ar veseligu pratu veegli saņemamo uzskatu deļ eeteicama.

H. C. Andersena **Bilžu gramata bez bildēm**. Latveešeem no Tomiņa. Cesis pee P. Leepiņa 1889. Maksā 20 kap.

Kodoliga, domu un dzejas ziņā bagata satura gramatiņa. Meness stasta, ko redzejis un peedzivojis trisdesmit trijos vakaros skatidamees pasaulē un viņas dažadas veetas. Ikkatrā bildē atspid eeverojama rakstneeka gars, bet kodols iz visām bildēm nav izlobams veegli, bet ne bez vajadzigas domu attistibas, kā ari ne bez vestures un geografijas pazišanas. Tapeč mazak attistiti lasitaji tur nespēs daudz atrast. Valoda tulkojumā it kreetna, veikla un saturam peemeriga. Tik veen dažā retā veetiņā tulkotajam vilees. Paveidam, peecpadsmitā vakara aprakstā reetoši meness teek saukts par „ruti.“ kaut gan viņu drizak varetu saukt par ripu. Še, kā radas, aplam tulkots tas vards „Scheibe“. — Daži participi nepareizi leetoti, it kā: „redzu viņu steidzotees,“ kur jasaka — steidzamees. — „Ir patikošs viņus redzet“ — jasaka: patikams. Prepozicija „ar“ ari še iz veenskaitļa teikumeem parak iznesta. Paveidam 42. l. p.: „Viņu bija skaistu lelli apbalvojuši“. Kuŗš lai saprot šo teikumu? Jadoma ka viņa pati bij skaists abbalvots lellis. Ja sakam daudzskaitli: Viņu bij apbalvojuši skaišteem lelleem, tad leeta saprotama tuliņ pareizi. Gramatiņas areja veida ziņā jasaka, ka akstigi izraibotais vaks sacēļ ne-uzticibu par viņas satura kreetnumu. Dažas bildes noderetu ari skolas-berneem, bet leelakais skaits ne.

Beļu Veesoņa teatralisku uzvedumu krajums. I. Joki, zolo-skati, kuplejas, dzivas bildes, duetes u. t. t. Cesis pee K. Maçerneeka. Maksā 35 kap.

Kuplejās atrodas daži panti ar kreetnu domu saturu un labu tendenci, citadi bez maz viss cits veegls un paviršs, leelako teesu bez kodola un iznakuma. Sarakstitajam ipaša patikšana, runat Zidu izlokšné, kuŗu sastopam gramatiņā deezgan beeži. Dazeem skateem ir veen veeteja nozime. Nav teicams akstigos skatos vaj dzeedajumos eepit slavenu viru vardus, kā tas darits ar Rubinsteina vardu.

Pirmās pamacibas tautas saimneecibā (politiskā ekonomijā) pec Morisa Bloka. Motto: „Strada un taupi“. Derigu gramatu apgadneeku izdevums. Rigā pee Bisneeka 1889. Maksā 15 kap.

Ši gramatiņa, kuŗas originals Franču valodā pagodinats no Franču zinību akadēmijas ar 10,000 franku goda-algu, pasneedz pirmās pamacības tautas saimniecībā ļoti populārā un ļoti skaidrā veidā; ka turklāt tulkotajam izdevees to it izveicīgi lokalizet, tad atzīstam, ka viņa peeder pee viseeteicamākām latviskām gramatām. Tulkotajs ļoti centees, runat tautiskā valodā, un to viņš eespejis teicamā kartā. Tik šur tur kadas veetiņas atgadina, ka gramatiņa tulkota latviski ne vis no originala, bet iz Kreevu valodas, kas ari eevadijumā minets. Tā tulkotajs gandriz viscauri leeto izteikumu: „pa manām domām“ tai jedzeenā, kur lidz sim vispari leeto izteikumu: „pec manām domām“. Neradas isti saprotams, kapec še vajadzīgs parasto izteikumu pargrozit. Ja varbut teiktu, ka viņš stav tuvu Vacu valodai, tad šis stav jo tuvāk Kreevu valodai. Drīzak tad vareja leetat veetām it tautisko formu: „man domāt“. Prepozīcija „pa“ ir leetata ari citados izteikumos ne latviskā nozīmē, it kā: „pa savai cenai (= par savu cenu). 11. l. p. lasams: „... tirgotajs, atdodams naudu“, kur skaidri jasaka izmaksadams naudu, jo atdot var tik aizņemtu naudu, bet še runa par nopelnītu naudu. Prepozīcija „ar“ ari šai gramatiņā top nīdeta parakā merā. Paveidam: 14. l. p. lasam šadu teikumu: „... visi, kas strada rokām vaj galvu“, 15. l. p. teek stastits, ka kreklus aužot no deegeem, kas nebut nav teesa. — Kur jasaka uzteikt, tur nepareizi teek sacīts leelit. 64. l. p. atrodas šads teikums: „... no mana kapitāla ne-atleek nekam nekada labuma, ne ļaudim, ne cilvēkeem. Kas tad nu ir ļaudis, kas cilvēki? — 67. l. p. krit acis divi ermoti izteikumi. Pirmais: — „Katrīs amats ceenams, izņemot zagšanu. Tā tad zagšana ari ir amats. Otrais: — „Teiksim nu „ka jums eegribetos veenas marcīņas tejas“. Tejas gan var eegribetees nenoteiktā merā vaj ari kadas glazes, t. i. tik, cik tulīņ izdzerams, bet veselas marcīņas nekad, jo tad varetu eegribetees ari vesela verša un aizgaldas kartupeļu. — Par apstradeem preekšmeteem runajot, jasaka, ka nauda, samerā ar citeem, izskaidrota paviršak, lai gan par viņu ir runa ari citās veetās, jo nepeeteek ar to veen, kad naudu peelidzina meram, pec kuŗa nosakama perkamu vaj pardodamu leetu vertība. Tomer atskaitot šadus sikumus, jasaka vel tas pats, kas jau augšā sacīts, ka gramatiņa ļoti kreetna un eeteicama ari skolām, kaut gan nav domajams, ka berni bez skolotāja vadības lasidami varēs atrast šo macību par visai peevilcīgu; jo ari nav domajams, ka varetu spēt skaidrot vel peevilcīgākā veidā.

Seta, Daba, Pasaule. Peektá burtnica. Sarakstīta no vairak Terbatas studenteem. Jelgavá pee H. Allunana 1889. Maksá 50 kap.

Terbatas deli, turedami par savu goda peenakumu turpinat savu ceenitu preekšgajeju kreetnos darbus, ir sabeedrojušees un izdevuši šo peekto burtnicu no Jura Allunana dibinatás, periodiski izdodamás gramatu virknes, „Seta, Daba, Pasaule“. Pirmás trīs burtnicas iznaca paša dibinataja vadībā, no tām tik trešá 1860. g., divas preekšējás agrak, bet nevis visas trīs 1860. g., ká tas minets še peektás burtnicas preekšvardá. Ceturto izdeva 1873. g. Kronvalda Atis, K. Kundziņš un K. Libeets. Pee peektás burtnicas nu redzam labu pulciņu centīgu jaunu speku, tapec ari šī burtnica vispusīgaka, neká preekšējás. Burtnica eesakas ar pašu kreetnako gabalu iz visa viņas satura, un tas ir Plutu Viļa „Baltijas tautu liktens dzimtušanaš vesturē līdz 1561. g.“ Še rakstītajš ceļ eespejami skaidrá un pateesá gaismá musu tautas grūto tumšo senatni; un, zinams, kad pateesibu runa par teem laikeem, tad viņa izskan dažám pusēm it rukta, isti brunneecibai. Raksts visadá ziņá brinunm peevilcīgs, tapec ari tas izpelnījees savá laikā Reinberga premiju. Pec ša nak: „Senlatveešu beru eerašas“ no Fr. Korneta — ká radas, vairak no gramatám, bet ari no dzirdejumeem un no tautas-dzeesmám — kuņas ari rakstá eepitas — rupīgi un glīti sakopots darbs. Trešais gabals ir: „Poļu Vidzemes Latveeši“ no V. Rozneeka, kur dabujam skaidri eepazitees ar musu cilts-brāļu grūto Žideem izsukto dzīvi un viņu vajo apgaismību. Ari šis raksts skaitams pee pirmakeem visá burtnicá. Tad atrodam divus gabaliņus — varetu teikt — iz daiļliteraturas: „Sestdeenas vakars“. Bilde iz tautas dzīves no A. Mačulana un „Labenu teva atmiņas“ no G. Reinharda. Pirmá gabaliņá atrodas deezgan daudz karakteristīgu eeverojumu iz musu tautas dzīves, bet leekas, ka šis temats apstradats tik pa daļai un greesta verība uz eerašám, kas nebūs vis visur Latvijá veenadas. Isti „balles“, jo tadas kur izriko, izriko vairak svetdeenu, neká sestdeenu vakaros. Otrais gabaliņš telo dzimtlaiku nikno bardzību un viņu verdziskás grūtības. Taļak nonakam pee brinunm interesanta raksta, kas mus eevada dziļi radības ne-izprotamos sikumos. Tas ir J. Pekuļa: „Protozoa jeb pirmdzīvneeki“. Aiz ša nak isais, bet skaidri pamacošais R. Vežneeka raksts: „Smadzeņu treeka“, un beidzot kultur-vesturīgs gabals no Celmiņu Martiņa: „Gredzens“, kur sevišķa verība greesta ari uz to, ko gredzens nozīmejis pee musu senčeem. Burtnicas beigás atrodam, ká jaukumam un smaršai peespraustus

dažus dzejas zariņus no Ed Seibota, I. Veissmaņa un Karkluvalka Friča. Daži ir arī bez paraksteem. Valoda, kā tas no maciteem stradneekeem citādi nav gaidams, viscauri spodra un veikla. Nesaprotams tik, kapec Plutu Vilis savā kreetnajā rakstā saka: „... zemneeki ... aizleeneja ne kunga lauku seklu“ u. t. t., kur tomēr Latveešiem ir tik skaidrs vecu vecais vards: aizņemās? Karkluvalka Fricis raksta: „Zošu Teviņš“. Ja J. deklinacijā negrib peelaist nekādu izņemumu, tad, zināms, jāsaaka „zošu“, tepat kā siržu, nažu, ežu u. t. t., bet šie visas tautas mutes jau ir darijusi izņemumu, runādama: „zosu“, bet ne „zošu“, tapec šie konsekvences meklešana butu maza parestība valodai, tepat kā kad gribetu sacīt: „aču spalviņas“, kā tas kadreiz bij mēģināts. — Janoželos, ka šī burtnīca eespeesta visai sikeem burteem, tā ka, ja viņa jāizlasa nopeetnī cauri, var tulpi samaniņš šo stipro „aču-zalu“ speku. Padzivojuseem cilvekeem, kam jau vajakas acis, nebus nemaz eespejams viņu lasīt. Gandrīz ceļas domas, ka šo gramatu apgadājos bijis svarā tas, sadzīt manuskriptu tik maz loksnes, cik veen spejams. — Ceresim, ka šī nebut nepalīks pedejā „Setas, Dabas Pasaules“ burtnīca.

Latvešu valodas macība. Pirmāis riņķis. I. Kalniņa, Veetavas skolotāja sastādīta. Rīgā 1890. Maksā 40 kap.

Skolas-gramatas, un sevišķi gramatikas grūt peenacīgi apspreest jau no tā veen, kad tās eepazitas tik parlasot veen. Pamatotu parspreedumu var dot gandrīz tik tad, kad tās ņemtas jau kadu laiku darbā un izmēģinātas pee bernu spekeem. Bet arī tad parspreedumi ne reti stipri veen šķiras, kas atkaras no tā, kādi kuņam skolotājam berni attīstības ziņā un kā kuņš skolotājs prot, spej vaj cenšas stradat. Tapec, jo vairāk ikkatrā preekšmetā macības vadoni, jo labāk ikkatram skolotājam izraudzītees derīgāko preekš sevis un savas skolas. Mates valoda tautas skolas uzskatāma pec reliģijas par pirmāko macības preekšmetu, tapec šai preekšmetā vajadzīgi jo kreetnī vadoni. Šai ziņā ar preeku var apsveikt trīs jaunās gramatas (Laimiņa, Skujas, Kalniņa), kuņas, stadamas līdzās dažām agrākām kreetnām, pavairo ceenīgi viņu skaitu. Par pedejo no šām man peenakas teikt kadu aizradošu vardu, jo autors pats, budams šogad R. L. Beedr. Zinību Kommissijā skolas-gramatu parspreedejs, nevar dot parspreedumu par savu sarakstītu gramatu.

Savas valodas macības pirmo riņķi autors eedalījis trijās nodaļās: pirmā skaņu macība, otrā teikumu macība, trešā vardu macība. Metode un merena gaita atspīd viscauri un visās nodaļās.

Gramatikas jedzeeni, likumi u. t. t. izskaidroti ļoti izveicīgi izmekleteem tautas-dzeesmu un miklu paraugeem. Ir raudzīts darīt visu šās macibas veelu berneem neapnicīgu, veeglu un peevilcīgu, kas leelā svarā pee tautas skolu berneem, jo ta pati leeta, pasneegta it popularā veidā, dod pavisam citu panakumu, nekā kad to pasneedz sausi zinatniskā ceļā, lai gan pedeļais ceļš var but gramatas sastaditajam isaks un veeglaks. Kā sevišķa ipašiba šai gramatai peeskaitama ta, ka viņa cenšas eeverot visu, kur Latveešu valodai ar Kreevu valodu radneecibas saitas, kas Kreevu valodas macišanos kreetni var veicināt. Atrodas ari peelikti vajadzīgakee kreeviski nosaukumi. Autors meginājis nodibināt ari latviskos nosaukumus valodas macibā. Laiks radis vaj un cik viņi eedibinasees. Tik to var teikt, ka smagi uz meles viņi nekrit. Cik parlasot var nosvert, tad pedeļā nodaļa (etimoloģija) samērā ar preekšējām radas drusku isak apstradata. Nav ko šaubitees, ka šī skolas-gramata radis darbā teicamas sekmes.

Redzamas un neredzamas debesis. No G. Veitbrechta. Rigā pee Jakobsona 1890. Maksā 10 kap.

Gramatiņas preekšeja puse par astronomiskām debesim it kreetna; Valoda gramatiņā laba.

Eesvetišanas deenai par peemiņu. Svetku davana eesvetiņameem jaunekļeem un jauneklēm par pavadoni viņu nakošā muzā. Sastadijis L. Rujeneets. Rigā pee Puciša 1889. Maksā 40 kap.

Gramatas veels savam religiski-tikumīgam nolukam it kreetns, vai prozā, vaj dzeesmas; valoda un viss sastadījums, kā ari viskopīgs gramatas gars pelna peekrišanu un tadā ziņā šis darbs var tikt droši eeteikts.

Svetas dzeesmiņas, jeb: Dveseļes noputas uz to kungu Jezu Kristu, visados laikos un vajadzības. Pee I. Dzirkala Smiltē. Maksā 15 kap.

Deezgan glitas garīgas dzeesmiņas dažadeem dzives atgādījumeem.

Baltijas darza draugs. Sarakstijis I. Klevers. Jelgavā pee Steffenhagena 1889. Maksā 4 rub.

Ši ir teicama darzkopības gramata, tapat kā preekšējās ša autora sarakstītās. Pirmā nodaļā atrodam pamacības par augā savstavu, uzturu, stadišanu, kopšanu u. t. t. Otrā nodaļā pamaca par darzos kopjameem kokeem un citeem augeem un beidzot trešā — par tadu stadu kopšanu, kas audzejami vaj nu siltnicās,

vaj turami istabás. Vispedigi nak pamaciba par jaunu darzu eetaisišanu un registers Latīņu, Latvešu un Vacu valodás. — Gramatas arejs veids itin glits, kur japeemin ari kreetni izstradatee plani un stadu zimejumi. Valodá nomanams Vacu valodas eespaidis. Gramatas cena, 4 rub., stipri augsta, tapec maz ceribas, ka ta varés izplatitees kreetná skaitá.

Par kadeem divu sajegumu apzimejumeem.

Jaunu vardu mums jau laba teesa. Visus uzskaitit un izpeetit, kuŗš pareizs un vajadzigs, kuŗš ne, to ne-esmu meginajis darit. Šada kritiska vardu caurlukošana un salidzinašana ir isti filologu uzdevums. Lai gan es filologs ne-esmu, tomer šoreiz uzdrošinos apceret divu sajegumu apzimejumus, proti: 1) rakstvedis rakstveds, rakstvedejs un rakstvedejs un 2) teesmeklis un teesas izmekletajs (судебный следователь). Par šeem vardeem savas domas atklati izteikt, jutos pamudinats tadeļ, ka šo vardu leetošaná nav veenadibas un ari neveens nav gaismá celis savu spreedumu par to, kuŗš no viņeem paturams, kuŗš ne.

Kad ša gada janvara menesi Zinibu Kommisijas sapulce manu apcerejumu par šeem vardeem parrunaja un mani uzaicinaja, šai jautajumā savakt leetprateju filologu domas, tad nekavejos sarakstitees ar I. Lautenbacha, K. Mühlenbacha un I. Velmes kungeem, teem lugdams, izlasit manu apcerejumu, uzrakstit savu spreedumu un to man drūzumá peesutit. Minete kungi manu lugumu izpildija; tadeļ vel reiz ceļu preekšá savu apcerejumu lidz ar viņu spreedumeem.

Rakstvedis, rakstvedejs un teesmeklis celūšees caur pirmo vardu celmu zilbu peelikšanu otrajeem vardeem, ká peemeram salikti: Vid-zeme, jur-mala, kap-seta, krust-dels, krust-meita, krust-tevs, krust-mate, krust-deena, sird-esti.

Vardi rakstu-vedejs un teesas izmekletajs celūšees caur to, ka pirmo vardu genetivs peelikts otrajeem vardeem, ká peemeram: goda-virs, kara-virs, rudzu-lauks, uguns-kurs, brugu-teesa, zemes-teesa, apriņka-teesa, draudzes-teesa, pagasta-teesa, baznicas-teesa, brugu-kungs, pils-kungs, sirds-zales, sirds-esti, sirds-prats.

Še japeemin, ka pedejá salikumá sakusums nav tik pilnigs, ká pirmajā, un ka šadus saliktus vardus medz rakstos šķirt caur šķireena zimi (=) vaj (—). „Teesas izmekletajs“ nav vjadzigs kopá rakstit, nedz šķirt caur šķireena zimi, tadel ka bals svars jeb akcents atrodas ari uz otrá varda pirmás zilbas.

Nu lai aplukojam mineto salikto vardu pamatvardus, proti: vedis, vedejs, mekletajs un meklis. Pirmo 3 vardu atvasinajums ir pareizs. Substantivi vedis un vedejs celšees caur sufiksu is un ejs peelikšanu celmam ved. To apstiprina ari I. Lautenbachs, tá teikdams: Vedis nav no vest celes, bet no celma ved, kuŗa eet uz vecaku celmu vad atpakaļ; ká ari vest ir no celma vad, ved caur tam celes, ka te peelika infinitiva sufiksiti = ved-ti; pec Latvešu valodas likumeem d preekš t top par s = ves-ti. Tagad, izjemet tautas dzeemas, ir musu ikdeenišķigas valodas inf. sufiksis veenkarsī -- t = vest.“

Kada nozime sufikšiem is un ejs, to redzesim no sekošiem peemereem, ká: Smirgalv-is, sturgalv-is, teesnes-is, namdar-is, zemtur-is, zemkop-is, kaprac-is, varkal-is sumpurn-is, serdin-is, garzob-is, resgal-is, veenradz-is, rudac-is, trakgalv-is, grutdeen-is, rijkur-is, visgrib-is, admin-is, aizup-is, algadz-is, bezgod-is, aizkrasn-is, pavēn-is, bezdiben-is, pakaus-is, pagalv-is, bral-is, bedul-is, bled-is, deg-is, delver-is, ber-is, saln-is, sarkan-is, sirm-is, kurm-is, sun-is, las-is, aps-is, az-is, dzen-is, naz-is, akš-is, aliņģ-is, gim-is, grav-is.

Tad: Pļav-ejs, nes-ejs, aud-ejs, brauc-ejs, dzin-ejs, ņem-ejs, ples-ejs, dev-ejs, dur-ejs, smeļ-ejs, kleedz-ejs, skrej-ejs, kop-ejs, kur-ejs, lid-ejs, rej-ejs, nac-ejs, sac-ejs, sej-ejs, pirc-ejs, put-ejs, vilc-ejs, gaj-ejs, glab-ejs, kap-ejs, lec-ejs, ved-ejs.

No mineteem peemereem mes noskarstam, ka sufiksis „is“ eezime personas un dzivneekus vispari, daritajus, sevišķi saliktos vardos (nomina agentia), eeroçus un veetu, turpreti „ejs“ tikai daritajus (nomina agentia).

Kad vardam vedejs paleek varda „raksts“ celma zilbu, tad, ká jau teikts, ceļas vards rakstvedejs, un ja varda „raksts“ dauzskaitļa genetivu saveeno ar vardu vedejs, tad, ká zinams, iznak vards rakstuvedejs.

Substantivu vedis var leetot tikai salikumos ká pamatvardu; tá tad celma zilbu no varda „raksts“ saveenojot ar „vedis“, ceļas rakstvedis, kas lidzinajas atvasinajuma un salikuma zināšadeem peemereem, ká: rijkuris, teesnesis, varkalis, zemkopis, zemturis, namdaris. Zimejotees uz varda „rakstvedis“ deklinaciju

jasaka, ka viņam un šim līdzīgam vardeem, kā: darbvedis, leetvedis un barvedis, veenskaitļa genētīvā un daudzskaitļa visos locījumos nav labas skaņas. Peederot pee ne-istās i-deklinācijas, viņš skan tā:

veenskaitli:			Daudzskaitli:	
N.	rakstvedis		rakstveži	
Ģ.	"	za	"	žu
D.	"	dim (— zam).	"	žeem
A.	"	di	"	žus
Lok.	"	di	"	žos

Kad celma zilbai ved peeleek tikai fleksijas jeb locījuma galotni „s“ un rada varbutnepareizi atvasinātu vardu veds, no kuŗa zinamā satikumā iznāk rakstveds, tad šis vards skan visos locījumos deezgan labi. Rakstveds līdzinājas šādeem peemeereem: mežsargs, brutgans, cukgans (Bielensteina gramatikā stav cukganis, ko neesmu dzirdējis tā izrunājam), un ir jāloka pēc a-deklinācijas. Meginājuma deļ deklinēsim šo vardu

veenskaitli:			daudzskaitli:	
N.	rakstveds		rakstvedi	
Ģ.	"	da	"	du
D.	"	dam	"	deem
A.	"	du	"	dus
Lok.	"	dā	"	dos

Tē jāpeezime, ka galotne „s“ nozīme gandrīz to pašu, ko galotne „is“, proti: personas un dzīvneekus vispari, retumis arī daritajus, leetas konkrētā un abstraktā ziņā, kā par peem.: Kung-s, draug-s, kreev-s, sarg-s, gan-s, zirg-s, kurt-s, lop-s, kod-s, strazd-s, kok-s, kram-s, mat-s, meet-s, ort-s, **murd-s**, prat-s, rad-s, rat-s, zar-ds, sart-s, zeed-s, zod-s, seet-s, sod-s, strid-s, vard-s, cimd-s, veid-s, vad-s.

Nu ceļas jautājums: kuŗu no preekšā celtajiem 4 vardeem lai leeto? Tā kā pēc manām domām visi pareizi, varbut izņemot „rakstveds“, tad jaskatas uz to, kuŗš jaukaki skan. Par tadu es eeskatu vardu rakstvedejs. Ja, vardu „rakstvedis“ leetojot, varetu veenskaitļa genētīvā visos locījumos tā locit, kā „rakstvedejs“ lokams, tad varetu „rakstvedis“ paturet. Tas pats sakams par vardeem darbvedis, leetvedis un barvedis, kā arī šēem līdzīgo vardu leetpratis. Pedejo vardu leetojot,

nemiedz teikt par peem.: Es ceļu leetprašu, bet gan leetprateju spreedumus preekšā.

Vardus teesmeklis saka veens otrs leetot Baltijas teesu-reformas laikā un vel nav atmests. No Latveešu laikrakstem šo vardu leeto šim brīžam tikai „Baltijas Vestnesis“. Vards „meklis“, pec manām domām, nava pareizi atvasinats. Viņš laikam bus celts no verba meklet, ša varda pirmajai zilbai „mekl“ peelee kot galotni is. (Vardu ve dis apcerot dzirdejām, ko galotne „is“ nozime). Vaj „mekl“ ir celms, par to jašaubas. Verbu „meklet“ lokot, mes eeverojam, ka neveens „e“ neteek atmests. Cik man zinams, tad ari visos substantivos, kas no ša verba atvasinati, patureta sufiksa „e“. Šo eeverojot, minetais substantivs ar galotni „is“ nav ja-atvasina no „mekl“, bet no „mekle“; te iznaktu, Latveešu valodas likumus eeverojot, meklejis. Bet tada substantivu forma musu valodā neteek nemaz leetota: nesaka ne „meklis“, ne „meklejis“, bet tikai „mekletajs“. Galotne „ajs“ nozime daritajus (nomina agentia) un tikai retumis ari veetu. Klausisimees šadus peemerus:

Veetas apzimejoši vardi: Rug-ajs, lin-ajs, auz-ajs, kaln-ajs.

Daritajus apzimejoši vardi: Augļot-ajs, izšķerdet-ajs, galvot-ajs, laupit-ajs, saceret-ajs, sutit-ajs, turet-ajs, vadit-ajs, velet-ajs, tirgot-ajs, meklet-ajs. Pedejam vardam peelee kot prefiksu, izceļas vards izmekletajs un, salikumā ar genitivu no varda teesa, teesas izmekletajs. No verbeem, kuŗu karakters tagadné un pagatné: aja, eja, ija, oja, p. p. mazgat, meket, tirit, lukot, var atvasinat „nomina agentia“ tikai ar galotni ajs, šo peelee kot infinitiva formai. Kā teikts, kuŗš gruntneeks gan teiks, ka pee viņa bijuši daudz rentes-veetu „mekļu“ (un ne mekletaju)? Pee ša teikuma man varetu atbildet, ka vardu meklis var leetot tikai kā pamatvardu saliktos vardos. Nu labi, bet kā izklausitos „veetmeklis“, „izmeklis“ un ja teiktu peemeram: „Musu teatra apmekli“? Kuŗam patiktos, ja viņu nosauktu par teesas un taisnibas „mekli“ (un ne mekletaju)?

Tadeļ ari vards teesmeklis atmetams kā nepareizs un nevajadzigs un leetojams tai veetā „teesas izmekletajs tapat, kā teesas-kungs un teesas-virs.

Še japeezime, ka Bielensteins leeto savā teesas-likumu tulkojumā: „teesigais izmekletajs“ un Sterstu Andrejs „teesu ustavu“ tulkojumā: „teesas izmekletajs“.

Leetprateju filologu domas ir šadas: I. Lautenbachs saka: Ja grib no tadām nepatikamām formām, kā: rakstveža (rakst-

vedeja), rakstveži (rakstvedeji) etc. izbeigt, tad paleek veenigi varda forma ar suf. „ejs“ = rakstvedejs. Ar suf. „s“ pec preekszimes draugs nevar lágá „rakstveds“ taisit. Ja to tomer grib darit, tad tas nav izrunajams ar spicu „e“, bet ar platu lidzigi Vacu ä = rakstvaeds jeb rakstväd s; jo spicais „e“ šini gadijumā tik caur tam rodas, kad pec viņa nak vaj i, vaj j, vaj jotets konsonants, kā pr. p. ģ, ņ, ņ etc. Kad grib iztikt ar suf. „s“, tad jarksta: rakstväd s jeb vislabak rakstväd s, rakstvada, rakstvadam etc. Ari tā nevar isti teikt, ka veenreiz pee rakstpeelikts vedis un otrreiz vedis pee gen. pl. rakstu = rakstvedis. Latveesu valodá (ne tā, kā Vacu) tā sakot par komposita ģiti uzskatama veenigi (t. i. tagad taisamás formás) genetiva — tā veen kā daudzskaitļa-forma, veenalga vaj viņa izskanis, kā —a,—u— atkritis nost, vaj ne. Tā tad rakstvedis un rakstvedis jeb rakstavedis ir veens un tas pats varda locijums. Vardi, kā: rakstvedejs un teesas izmekletajs ir pilnigi pareizi un jāuki Latveesu vardi un ik kuřam Latveetim veegli saprotami, kamer par teem citeem, kā: rakstvedis, tees meklis u. t. j. pr. ceļas šaubišanás“.

K. Mühlenbachs raksta tā: Aplukojot vardus „teesmeklis“ un „teesas izmekletajs“, „rakstvedis“ un „rakstvedejs“, nav ja-aizmirst, ka šadi vardi it tā devetee „nomina agentia“, — atvasinati no verbeem. Tamdeļ šadu vardu sufikšus izskaidrojot, der talká saukt veenigi „nomina agentia“ un ne citadus vardus, p. p. labdaris un labdaritajs, varķalis un varķalejs. Ká iz uzzimetajeem peemereem redzams, Latveetis izleeto garako (varķalejs jeb varķalejs) un isako galotni (varķalis) veenados nozimejumos, tikai ar to starpibu, 1) ka isá galotne apzime vairak — pastavigu ipašibu, amatu, kartu, kā p. p. visgribis, neekkalbis, neekgribis, teesnesis, zemkopis, zemturis u. t. pr., bet garaka galotne turpretim vairak darbibu, p. p. zemes kopejs = kas zemi kop, zemkopis — tads pec savas kartas, lai gan nebut nav leedzams, ka ari gara galotne nebutu amata, kartas izsacitaja, kā p. p. sudraba-kalejs, 2) ka isá forma sastopama kā otrá daļá kompositos, pee kam pirmá daļa veenamer bez patsskaņa, p. p. varķalis un nekad vara-kalis, bet gan vara-kalejs. Eeverojot, ka isá forma sastopama kā kompositu otrá daļa, nav ko bedatees, ka kads sacis veža = vaj vežamate vedejmates veetá.

Mums jadod katram sava teesa; bet daudzkart šo likumu parkap, mums nedod musu teesu, tadá atgadijumā meklejam

savū teesu pee teesám. Tadu cilveku, kuŗa teesa no cita ne-eeverota, tá ka viņš peespeests savū teesu pee teesám meklet, varam pareizi nosaukt par „teesas-mekletaju“ jeb „teesmekli“. Teesas-izmekletajs turpretim ir ta persona, kuŗa izmekle, kam teesa. Ja tees-mekletajs butu līdzigs teesmeklim, tad varetu kads domat, ka teesmeklis butu līdzigs teesas-izmekletajam; bet šī isá kompositu otrá daļa nepeņem prefikšus kompositos, p. p. gramatu-pardevejs un ne „gramatpardevis“. Tamdeļ peebeedrojos pilnīgi tām domám, ka „teesas-izmekletajam“ peeder nakamiba; jo 1) nav nekada eemesla, kamdeļ Sterstes „teesas-izmekletaju“ neevat un vajāt, bet ir gan eemeslu deezgan, pirmá celmlauŗa kreetnos vardus ar pateicibu peņemt un sargatees jau pastavoŗu labu vardu veetá jaunus ne pareizus darinat, 2) „teesmeklis“ ir cita nojeguma izsacitajs un 3) Bielensteina „teesigais izmekletajs“ sen jau pareizi kapu izmeklejis.

„Rakstvedis“, „rakstu-vedejs“ un „rakst-vedejs“ visi veenadá labumá; bet rakstvedis butu tik eeteicams veenskaitla nominatívá, datívá un akusatívá, tá ka „rakstvedis“ butu uzlukojams ká defektivs leetas-vards, ká ari peemeram neloka: „laçdidis“, gen. „laçdiŗa“, bet „laçu-laçdiditaja“. Tamdeļ ka gen. „laçdiŗa“ nejauki skan, jau nevarsim veco, pazistamo „laçdidi“ pee vislabakás gribas nogalinat. Vaj tapat nebus ar „rakstvedi“? „Rakstveds“ nepareizi atvasinats un tamdeļ nebus dzivotajs.

× J. Velme izteicas tá: Peevestos vardus apcerot, mums vispirms ja-eevero, ka saliktus vardus nevar merot ar to paŗu merauklu, ká veenkarŗus; katreem no teem savi likumi. Vispirms mums te ja-izŗķir ne-istee kompositi un istee. Pee pirmajeem peeder visi, kuŗu pirmá daļa ir genitivs, lai tas butu ari pa-isinats, ká p. p. darbalaiks un darblaiks, senakaudze un senkaudze, vaj ari adjektivs, pee kam varda otrai daļai paleek ta pati galotne, kada tam bija ká veenkarŗam vardam, ká p. p. svetdeena.

Pee istajeem peeder visi ar galotni „is“, pee kam otrá daļa ká veenkarŗs vards neteek leetots. Pirmá daļa var but vaj substantivs, vaj adjektivs, vaj preposicija, ká p. p. tees-nesis, gaŗzobis, pa-kausis. Ja otrá daļa atrodas kads verba celms, tad tas varbut tikai no pirmatnigeem verbeem t. i. tadeem, kam tagadné tikai divas zilbas, ká p. p. kurt, kalt, nest, vest. No viseem citeem verbeem, kuŗus Bielensteins eevetojis savás 4 pedeŗjás klasés (VI—IX), tadi atvasinajumi nenak preekŗá.

Visu šo eeverojot, man jāteic, ka

- 1) rakstu-vedejs“ jeb paisinati „rakstvedejs“ un „teesas izmekletajs“ peeder pee neistees kompositeem un kā tadi izleetojami un
- 2) „rakstvedis“ un „teesmeklis“ pee istajeem, pee kam pedejais pilnigi nepareizi atvasinats un pret Latvešu valodas garu. „Rakstvedis“ turpretim ir pilnigi pareizs, kadu mums ļoti daudz, kā akmiņkalis, riņķkuris, barvedis (kas nav vis jaunākos laikos celes, bet ļoti vecs vārds un t. deļ pilnteesigs), leekedis.

„Rakstveds“ pec a- deklinācijas butu bez kādas analogijas.

Tad vel butu jāpemin, ka, vārds atvasinot, vispirms jāraugas uz tam, vaj tas pareizs, un tad tik vel, vaj tas skan jauki. Jaukums izšķir tik tur, kur starp diveem jāizvelas.

Tā tad mums gālā spēredums butu tas: „teesmeklis“ nekādā vīzē nav ceešams, „teesas izmekletajs“ izleetojams tikmer, kam nav atrasts derīgaks. No otrā sajēguma vardeem butu pareizākais „rakstvedis“, mazāk derīgs „rakstu-vedejs“ jeb „rakstvedejs“, jo pedejais nozīmetu isti to, kas rakstus leek vezumā un ved. Pilnigi atmetams „rakstveds“ pec a- deklinācijas“.

× Kad par to, kas līdz šim šai leetā teikts, sarunājos ar filologu J. Sirmāis, tad viņš man izteica šādas domas:

Turotees pee tām teorijām, kas peņemtas visjaunākās filologu gramatikās, saliktus vārdus arī musu valodā ar pilnu teesību varam eedalīt 3 šķirās.

- I. Abas daļas saliktā vārdā peepatur veenlidzīgā merā patstāvīgu nozīmi, tā ka salikta vārda veetā mes beeži veen varetum itin veenkarši ņemt abas daļas par patstāvīgeem vardeem un saveenot ar „un“. Šee ir tā devetee composita copulativa. Tados gadījumos, kur pate tauta celusi šādus vārdus, musu valodā viņi pa leelakai daļai apzīme kadu leetu vaj ipašību maisījumu, bet tomer ne sakusumu. Tā meežauzas = meeži un auzas kopā, viņu maisījums. Še jāpeeskaita arī tads adjektīvs kā „sarkanbalts“ tai nozīmē, kādā viņš beeži veen teek izleetots tautas dzeesmas. Jaunākā laikā ir celti vārdi „salmaize“, „sveestmaize“ pec svešu valodu parauga; pirmais no viņeem butu vislabākais, t. i. visatraki vīseem saprotamais šās šķiras peemers.
- II. Saliktā vārda ista pamata-nozīme atrodas otrā daļā, pirmā

daļa turpretim tikai tuvaki eezime, paskaidro otro. Tee ir tā devetee composita determinativa. Peem. san-kaulis, plateirvis.

III. Varda pirmā daļa tuvaki eezime otro, bet ari šai pedeja nav vis meklejama varda pamata-nozime, turpretim abas norada tikai uz pavisam citu kadu personu vaj leetu, kurai abu daļu nojegumi peeder kā ipašibas un pazimes. Peem. sirmgalvis, garzobis. Še peeskaitami ari tee vardi, kuŗos otrā daļa, lo-giski leetu ņemot, stav sintaktiskā atkarībā no pirmās. Peem. aizkrasne, pagulta.

Vardi, par kuŗeem mums tagad runa, peeder pee II. šķi-ras; tapec aplukosim viņu drusku tuvak. Nerunasim par teem gadijumeem, kur varda otrā daļa ir adjektivs, kuŗam preekšā nostadits otrs adjektivs vaj adverbs; atstasim tapat nemine-tus ari tos vardus, kur substantivam preekšā teek nostadits adverbs.

Ja nu tuvaki aplukojam pari palikušos otrās šķiras gadijumus, tad visus viņus varam eedalit 2 nošķirās.

1) Saliktā varda otrā daļa ir substantivs, kas valodā teek izleetots ari pats par sevi, patstavigs un ne tikai saliktā vardā veen. Pirmā daļa tad ir otrās loģiskais attributs (определение), t. i. domajams tika kā adjektivs vaj substantiva genetivs. Tapeç šadi salikti vardi ceļami tikai tur, kur viņu veetā itin labi varetu teikt ari divus patstavigus vardus, proti, vispirms adjektivu vaj substantiva genitivu un tad substantivu nominativā. Peemeram „plateirvja“ veetā varetu jau teikt varbut „plats cirvis“ un „kajauta“ veetā visadā ziņā ari „kajas auts“. Šadā kartā salikti vardi teek celti ipaši tad, kad ja-eezime nevis vispar kads preekšmets, kam peeder zinama ipašiba, bet tikai šo preekšmetu zinama slaka, t. i. kad jaceļ teķniski termiņi. Šados gadi-jumos ipaši eeteicams celt saliktus vardus, zinams, ja veen tas eespejams. Tā „plateirvja“ veetā nebutu vis labi leetot „plats cirvis“, jo ne katrs plats cirvis jau tudaļ ir tas, ko sauc par plateirvi. Kad nu ari mums vajadzīgais vards preekš „Schrift-führer“ bus teķnisks termiņš, tad butu daudz labaki leetot saliktu vardu, nekā divus, p. p. rakstu vedejs. Kad nu „vedejs“ teek izleetots kā patstavigs vards, tad droši varam viņam genetiva veetā peebedrot veenkarsi varda „raksts“ celmu. Tapeç „rakst-vedejs“ uzskatams par tik pat pareizi atvasinatu, kā „rakst-vedis“. Abeem šeem vardeem peemit tas labums, ka viņi kā salikti vardi parasti un tapeç nesaceļ pee lasitajeem parak

rupjus parpratumus. — Pats par sevi protams, ka šādā kartā salikti vardi ceļami tikai tad, kad tee neiznak parak gaŗi, jo Latveešu valoda necees gaŗu jo gaŗu vardu. Tapeç „tees as izmekletajs“ nav partaisams par saliktu vardu; tas nav darams ari tapeç, ka „izmekletajs“ pats jau ir salikts, un Latveetis necees ari triju kartu saliktus vardus.

2) Saliktā varda otrā daļa ir substantivs, kas atvasinats no verba un kā patstavīgs vārds nemaz neteek leetots; pirmā daļa tad ir logiskais objekts, kas taisni atkaras no verba, no kuŗa atvasinats substantivs. Šee substantivi pateesibā ir tikai agraki bijuši participi un par tadeem viņi ari vel tika leetoti sanskrita valodā.

Tapeç ari saprotams, kapec pirmā daļa te veenmer domajama kā otrās daļas atkarīgais objekts. Ši pirmā daļa domajama visos kasos (locijumos), kadi veen tik vareja atkaratees no bijuša participa. Peem. „rokpelnis = kas (ar) rokām pelna, „visgribis“ = kas visu grib u. t. t. Tikai šee nekad nevar stavet genitivs attributiviskā nozimē, jo attributiviskais genitivs var stavet tikai pee substantiva. Tā peem. vardu „teesnesis“ neveens nekad nesapratis kā teesai peederošu neseju jeb teesas iznesataju, bet tikai kā cilveku, kas nes teesu. Tapeç „teesmeklis,“ ja tas citadi butu pareizi celts, nozimet var tikai to, kas meklejas sevim teesu jeb taisnibu, bet nekad pee teesas peeskaititu izmekletaju. Bet šis vards ari otrā ziņā taisits nepareizi un pret valodas likumeem. Preeķ mineteem salikteem vardeem tagadejais substantivs jeb bijušais particips uz „is“ atvasinajams tikai no teem verbeem, kam infinitivs veenzilbigis, kā: kalt, mat u. t. t., un tad vel no teem, kam infinitivs un tagadne tikai divzilbigi, kā: gribet, didit u. t. t. Vardam „meklet“ turpretim tagadne ir 3 zilbas un tapeç no viņa šads participals substantivs nekad nav atvasinajams; no ta var atvasinat tikai patstavīgi leetojamu substantivu „mekletajs“. Tā tad „teesmeklis“ daudzējādā ziņā eeskatams par neizdevušos un ka tads pilnīgi izdzenams iz Latveešu literaturas.

K. Kļaviņš.

Par dziparu madarašanu un seevešu apgerbu agrakos laikos.

Zinibu Komisijas III. Rakstu krajumā atronas ar augšejo uzrakstu raksts no Zilá kga, sastadits pec veelám iz „Ergļu un Leepkalnes draudzes apgabala“.

Senatni petijot un par to rakstot, vismazakais pašeem pirmesacejeem šur tur kļūdas un trukumi rodas, kas citeem japarlabo un japapilda. Bet labi, kad jav vaga dzita, pee kuņas tad var dzit vagu pee vagas tālak. Vismazakais eesakumiņš jav labs, un par to tikai japreecajas. Tapat ari par Zilá kga rakstu. Viņš tajá ziņá atzišanu pelnijis, ka viņš sacis uzzimet veco Latveešu apgerbu (pee seeveetém) un par „dziparu madarašanu“. Bet kur viņš kļudijees, tur, ká jau teicu, katra peenakums to parlabot pec savas ziņas un prašanas, tá ka lai ziņas par musu senatni iznaktu arveenu skaidrakas, pareizakas un pilnigakas.

Tas mani pamudina pee augšēja raksta no savas puses peebilst kadus vardus. Butu javelas, ka katrs, kas ko neko zinatu par musu senču apgerbeem tá seeveešu, ká vireešu un viņu pagatavošanu, par to pasneegtu ziņas Zinibu Komisijai, lai reiz par šo leetu butu savaktas pilnigas ziņas.

Vispirms manim pee augšēja raksta krit acis vards „madarat“ tai nozímé, kadá viņš tur ņemts un leetots. Prot', Zilá kgs viņu tur stada „krasot“, „pervet“ veetá, pee kam peeved tautas dzeesmiņu:

Dziparot, madarat (ot?)

Negulet tev, maniņ.

Peelikšu otru pusi: —

Veena meita šupulí,

Otra ļaužu valodás!

Man Ergļu un Leepkalnes apgabali nav svešee, bet es tur vardu „madarat“ tai nozímé, ká te leetots, ne-esmu dzirdejis leetojam. Ari citur nekur tá ne-esmu dzirdejis. Leekas, ka vards no uzzimetaja ņemts tikai iz augšejás dzeesmu pusites un tad pec paša domám tá peeņemts, nebut neskatotees tuvak un dziļak ša varda nozímé.

Pec manám domám „madarot“ nekad nevar leetot „krasot“ jeb „pervet“ veetá. Bet ko tad šis vards nozímé? — Ka viņš celes no „madarám“, jeb ar tám stav tuvá radneecibá, saprotama leeta. Madaras (Galium) ir zaļupuķu suga, sikeem, smalkeem,

margoteem zeedīnem, tapat sikám, margotám, zvaigznaiņám lapiņám. Kad šo stadu labi apskata, tad tá viņa zeedi, ká lapas daudz lidzinajas veco Latveešu raksteem, kadeem izrakstīja vilnaines, zeķes, dveļus u. c. Tá tad madarot butu tik daudz ká izrakstīt. Un teešam, šai nozīmē šo vardu ari vecás mamiņas saprot, kuŗám to esmu jautajis: Tá tad ari augšējá tautas dzeesmiņá izteikts: lai mamiņa nodarbojas čakli veen ar dzipareem un rakstīšanu, jo darba daudz: — veena meita šupulī, otra ļaužu valodás!

Un tad ausis veen jau teic, ka vards „madarot“ nevar nozimet dziparu krasošanu, kur viss noteek tik miksti, šļaugani, glau mi, kurpretim madarot izsaka ko asu, sturainu, mistrainu. Tik ja-eeklausas veen ša varda dabá.

Bet te ceļas jautajums: ar kadu vardu tad senee Latveeši „pervešanu“ izteikuši, jo teem taču savs vards preekš tam bus bijis, tá ka tee jau pasen nodarbojušees ar dziparu krasošanu? — Viņeem gandriži katrai krasai bijis savs ipats nosaukums, kas ari te rada Latveešu valodas bagatību. Tá viņi melno dziparu „melnoja“, zilo „zilinaja“, tumšbruno „bruzeneja“, sarkano vaj citu kadu „novarija“, „krasoja“ u. t. t. Vispirms ticis leetots ari vards „taisīt“, kuŗá nozīmē viņš vel šo baltu deenu teek leetots. Tá ari tautas dzeesmá dzeed:

„Meitas taisa dzipariņu,
Es baroju kumeliņu;
Meitám skaisti dzipariņi —
Man bij labis kumeliņš.“

Par pašu dziparu taisīšanu man japeezimé pee Zilá kga raksta, ka zaļo dziparu taisīja ari berzu lapás, skreteliņá (Alchenilla vulgaris), vitolu mizás, kasit nokasitás, dziparu karklos (Calix praecox Hopp.), piķenés (Anthemis tinctoria) un suņu buršķos (Conium maculatum). Bet tad papreekšu jeb velak to notaisīja zilu, kad vispirms aloná bij nomercets. Zili zilinaja zilumzales, kuŗas tika pirktas. Pee tam dziļa bij podá jaraudzé. Ka sarkano dziparu taisījuši ipaši madarás, izsaka it sevišķi ari ši tautas dzeesma:

Vaj, vedekl', tevis deļ
Madarīņas nezeedej:
Pašai virsas vilnainei
Nav sarkanu dzipariņ!

Dzeltanu dziparu taisīja ari piķenés, suņu buršķos u. c. — Melno dziparu melnoja sakaltetás melnás alksņa, oša vaj ozola mizás un ravá. No tam palika dzipars tumšruzans. Tad to lika brizenés vaj melnojámás zalés.

Par apgerbu Zilá kga rakstam peezimejams šadi (pec ziřám, ko esmu sakrajis no veceem ļaudim): Viņa pašá eesakumá (78.l.p.) peeminetá cepure nebija vis tá sauktá cepure, bet bija stavá mice, kuŗa kazu atgadījumá izpildija metamás miķes veetu. Talak (79. l. p.) minetá „mice“, tá sauktá „apaļá, runkaiņá mice“ naca tikai vel velak, jaunakos laikos modé, valkašaná. No Z. kga peeminetá „cepure“ tika saukta ari par „santenicu“. Nebagatám seevám tás bij neveen sarkanas, bet ari melnas vadmalas ar jeriņu gar malám.

Par vaiņageem Z. kgs teic, ka to loks augšminetos apgabalos bijis zilās vadmalas. Turpretim cik vecee atmin un man stastijuši, tad Peebaldzeneem-Cirsteneešem (pedejee gajuši baznicá Ergļos) vaiņaga loks bijis melnās vadmalas, turpretim Ergleneešem vairak sarkanas.

Par brutes vaiņageem nemaz nava peeminets. Šee bijuši plataki par meitu vaiņageem, no vizuļeem apakš- un augšpusé. Vizuli bijuši daži dzeltani, daži bruni, balti un visi spidejuši un laistijušees ká ar zeltu. Kad dancojušas, tad vizuli veen skanejuši. Tá ari parunajuši, ja berneem mate nomirusi: „Nesaki, neká! Lai mirst vecá mate, — tevš atvedis jaunu, ka vizuli veen atskanés!“ Uz šeem vaiņageem ari zimejas tautas dzeesmas:

Skanet skan, spidet spid,
 Man augot baliņos:
 Skan podziņas, skan krellites,
 Skan vizuļu vaiņadziņš.
 Es deviņu braļu masa,
 Man deviņi vaiņadziņ':
 Tris bij ziļu, tris bij kaulu,
 Tris dzeltanu vizuliš.

Puķu vaiņagus ari agrak nesaja pastavigi tá druvá, ká ganos un citur — pat plává plaujot vaiņags veens pidejis meitám galvá. Tá ari kunga darbos, stigás ejot, meitas vaiņagu veener valka-jušas. Kad veen kada meita kur izgajusi bez vaiņaga, to tuliņ citi apsmejuši. Tadeļ tad ari, meitas godu pazaudejusi, meita dzeed:

Truka man, truka man,
 Es nezinu, ka man truka.
 — Truka man meitas varda,
 Truka ziļu vaiņadziņ'.

Iz Vesteenes apgabala, kas Leepkalnes un Ergļu apgabalam kaimiņos, man kada veca Latveešu mamuliņa par seno seeveešu galvas apgerbu stastija šadi (atstastišu taisni viņas vardeem): See-

vám galvá bij balta micite, ká avitiņa sašuta, ar knipelém galvá, ko dažas pašas knipeleja no deegeem. Mici uz galvvidus eelocija un pakalá savilka ar šporiti. Knipeles, ko tagad par spicém sauc, peešuva vairak pee peeres. Pec mana laika eeradás apaļas mices, un tad jau tás šuva no bodes drebes. Tad jau Zidi saka pa kadam staigat, kajám — braukšus gan neredzeja neveena. Tad jav ari raibus lakatus vareja dabut pirkt. Apaļo jeb runkoto miču mode eeradás no Veetalvas draudzes, kur tás papreekšu saka šut; šis mices tad vispārī musu draudzé pastaveja lidz a u b u laikeem, kur nu tás vairs neveenas neredz.

Meitám galvas apgerbs zeemu vaj vasaru baznicá bija vaiņadziņi, un mati veená piné sapiti. Vaiņagi bij trejadi: vispirms ziļu un kauliņu, pec tam perļu. Ziļu bija no melnas tuka drebes, 2 pirksti platas, uzšutas 13 kartiņas vairak pervém. Ziles peešuva cit pa citas ceesi klat, tapat ari kauliņus. Tik šee bija rupjaki un letaki. Velak radás perļu vaiņagi, ari tikpat plati, uz melnas samta drebes. Teem bija ap malám kartiņas perļu un pa vidu krustiņeem uzšutas. Taļakás draudzés šee vaiņagi bija savadaki. Leezeres draudzé bij kadas 5 pirkstus plati kauliņu vaiņagi ar sarkanu tuka drebi. Tadi paši vaiņagi bija Ergļu draudzé. Turpretim Peebalgá viņi bij melnas drebes un viduci maza stripiņa no smalkám zilém uzšuta. Tur citada neveena neredzeja. Brutém bij vaiņagi jo leeli, ko par leeleem vaiņageem sauca, plati ká leela ciba, cauru vidu. Musu draudzés (Vesteená un Berzoné) ari tadi paši bija, ká Peebaldzeneem, tikai maķenit mazaki. Viņi bij taisni no beeza papira, ar drebi apšuti, un tad šis un tas uzšuts virsú: zida bantišu, pušķiši, perlites, skarđiņi un vizuļi. Vizuļi tikai vesti no Rigas, tadi apaļi dzeltani bleķiši un ikkatram mazz caurumiņš, ko pee vaiņaga peešut. Kad tik galvu pakustināja, tad viņi vizeja, kustejás un skaneja. Vaiņagam pakalá peešuva leelu žuksni platu zida banšu, olekti garumā, tá ka tás karajás par pleceem. Bet tadu jau visas brutes nevareja eemantot, tadeļ vajadzibas bridī aizņemás no tás, kam bija.

Zeemu un rudeni bij seevám uz mices leekamas cepurites, ar jera adas oderi un virsdrebe sarkana tuka, mala ar peleku jeriņu apšuta, ko tagad par bariķīnu sauc. Citas bija no sarkanbruna samta drebes. Tás maksaja 4 dalderus; citám vecám mámiņám bij no melna samta, tás maksaja tik 2 dalderus. Jaunám seevám tuliņ vajadzēja cepures, citadi zeemu uz baznicu nevareja aizeet. Lakatu agrak neveens seeveets, ne vecs ne jauns, nene-seja. Lakatus jeb galvas segas seja tik kadas godu zaudejušas

meitas, kam nebij briv ne vaiņaga, ne mices likt galvā. Pee tam viņas tuliņ bij pazistamas. Meitas turpretim veenumber gaja ar vaiņageem, lai vai zeemā pat ausis nosaltu. Baznicā staveja ari veenumber kajās altara preekšā un uz eelas, sedekļos neveenai meitai nebij briv eet. Tur sedeja seevas. Visas bij kā pec vee-na parauga: baltas vilnainites ar raksteem un citām ari bez rakstu, un galvas sarkanas ar cepuritm.

Pee Z. kga švitēm jeb svitēm un lamžeem peemeti-najams tas, ka lamži bij darba deenu seeveešu apgerbs. Tee bij gaŗaki par kamzoleem, mazām runciņām sanos, kā pee mudu-raiņu svarkeem. Kamzoli bij tee, kuŗus svetdeenās un uz baz-nicu un ceemu ejot valkaja, ar runkām visapkart (lejas galā). Tā lamžeem kā kamzoleem preekša staveja ceeti, pa leelakai daļai ar sparū aķu aizaketa. Vel dzeesmä dzeed:

Viņpus Rigas, Suņu muižas,

Tur aizveda mus masiņu.

Es nogaju panakšnos

Ar teem Leišu lamzišeem.

Suņi lamžas apeduši,

Pogas veen palikušas.

Ir podziņu nepaliktu,

Kaut uz krutim negulej'si.

Rakstā minētās snatnes tika sauktas ari par sedzenēm, sedziņām, sevišķi Berzones apgabalā. Tās valkaja tikai vasarā. Par snatnēm sauca sevišķi ari natnus bruņus. Sedziņas sneedzās tik lidz ceļeem, ja daudz, tad drusciņ pari par ceļeem.

Brutes uz svarkeem zem vilnanes sedza autu, pa leelakai daļai vilnaines leelumā. Uz auta sedza vilnaines, pa 2, 3, bagatās pa 5, pat 7, citu uz citas. Viņas sasedza tā uz pleceem, ka cita par citu naca drusciņ zemak, tā ka visas bij redzamas. Preekšā visas sadeedza ar deegu, ap kuŗu tad apņema platu zida banti, pa olektei, pa 1½ olekti gaŗu, ka puškeem vareja saseet. Pee-meram tautas dzeesmas:

Ar luciņu es saseju

Savas baltas vilnainit's.

Ta bij mana zidu bante

Par baliņu klausijum.

Bij manā purinā

Peecas baltas vilnainits;

Kad gaju tautipās —

Visas peecas mugurā.

No seeveešu krekleem butu peeminami tee smalkakee, pec Poļu parauga izšuti, ar (poļu) lastaugeem, trijsturaineem uzpleceem, leelām par pleceem atkartām apkaklēm, ar zobīņeem ap malu un izrakstītām virsmalām. Tautas dzeesma:

Veena pate skaista meita — veens pats bija linu kreklis ar teem Poļu lastaugeem: tas ceemā, tas ganos, tas svetdeen baznicā.

Par šeeem pašeeem apgerbeem augšminetā Vesteenas mamuliņa man stastija šadi: Visparīgi ņemot, seeveetēm, kad es saku redzet, bij visparīgs apgerbs gaišpeleki brunči, citām ari stripaiņi, bet tik tadām pervēm, kā aitiņām auga mugurā, balti, melni, peleki, un balti preekšauti. Peleki svarciņi ar mudureem no augšas lidz lejai, veenā gabalā, ar šauru apkakliti no kakla lidz puskrutim staveja valā; tik uz apakšu, viduci, bij 3 vaj 4 pari aķu. Gaŗums bij pari ceļa galam. Pakaklē kreklā eesekta sakta, dzeltana vaj balta, un krelles apseetas. Svarkeem ķešas sanos, gaŗam uz leju, ar diveem robeem un sarkanām apšuvām no sarkana tuka, citām ari no zila. Valkajameem svarciņeem šee apšuvumi bij no melnas adas, ko par viļadu sauca, un peedurķņu gali tapat, kā ķešas, turklat tajās ari eešuts veens paris aķu, jo peedurķņu gali ari bij aķejami (Japeemin, ka Ergleneešu seeveešeem bijušas leelas, leekas ķešas, no stripaiņas vai aceķņu drebes izšutas, kuŗas tās valkajušas zem preekšauta peeseetas. Jumurdas bagatajām saimneecēm šis ķešas bijušas pavisam noadas.) Tapat bija veeni kā svarciņi šuti, tik isaki, sneedzās tik pari viducim — tos sauca par svitiņu. Velak saka šut kā kamzoļus, no viduča kadu 4 pirkstu gaŗumā no tadas pašas drebes, ar runkām. Tos sauca par lamžeem. Pec tam naca spenceri, lidz vidukļam veen, tā ka visu jostu vareja redzet, kas ap viduci apjosta. Uz muguras uzšuva divus izgreznojumus, kā radziņus. Preekšā lidz kreklam bij aizkņopejama. Pec spancereem naca kleites un jakas, jupķini un paletu.

Senak seeveetes vasarā baznicā gaja vairak krekliņā veen, tik kadas vecas mamiņas uzvilka svarciņus un apsedza vilnainiti. Citām apsegums bij balta natna sedziņa no linu audekla, ko ari citi sauca par autu. Dažām, tām bagatakām viņas bij no vevereem izaustas un velak siki izrakstītas. Tapat ari brunči bij bagatakām un čaklakām meitām smalki izrakstīti. Vislepna kā sega bij leela, rakstīta vilnaine, balta, gali pusolekts gaŗumā izrakstīti ar visadu krasu dzipareem. Dzipari tika gan no pašām taisīti, gan ari no Rigas pirkti. Pedejos sauca par Rigas dzipareem. Vilnainei abas malas norakstīja un tad vel galos no teem

pašēem dzipareem naca eeloki. Zeemu apakš vilnaines sedza zaļu vilnaini, beezu kuču, ko tautas dzeesmas sauc par mēļu vilnaini (ap Kuldigu šī tapusi saukta par mēleni). Vilnaines visas tika saseetas ar saktu, citadi šļuka par pleceem pari. Jo kuči svera pa 5 marcīnas un vilnaines ari bij deezgan smagas.

Jostas, ko ap vederu joza, bij vairak kā asi gaŗas, kuŗas vairak nekā 4 reizes naca ap vederu, sprīza platumā. Viņas auda sevišķās likstēs no baltas dziņas; bet raksteem starpās ņema 5, 7—30 dažādu dziparu. Sevišķi vira mates jostu lukoja izaust jō skaistu.

Tricet tric, skanet skan
Meitu mates istabiņa:
Tur auŗ jostas, tur apaudus,
Tur auŗ baltas vilnainit's

Par apaudēem nosauca izaudumus, ko šuva sagšām, vilnainēm gaŗ galeem, lejas malām.

Tapat kā jostas auda ari preevites, tikai šaurakas un isakas un no natneem deegeem. Tikai dzipari naca vilnaiņi. Leesaišķi jeb leelsaišķi bij tikai vilnaini.

Kaju apgerbs vislepnakais bija — dzeltanas pastalas, melnas seetavas un paraŗu zeķes. Zeķēm pedas bij baltas un stulpi visadeem raibeem raksteem izaditi, pee skreemala naca dzipari, ½ korteļa platumā. Kurpju jav agrak neveenai nebija, izņemot tikai varbut kadu muižas meitu. Tām tad ari jav bij gaŗas zeķes un tās seetavu vairs netina. Istais kaju apgerbs agrak gan bija vizes. Pastalas valkāja tikai goda deenas un bagatakas meitas. Adas pirka Rigā un tad paši tevi tās taisīja. Velak, protams, ir kazās saka leetot pastalas. Bet agrakos laikos brute nekad neavusi pastalu kajās; jo zinājušees, kad brute laulajotees stavot uz lopa adas, tad ar lopeem jaunajā dzīvē ne-eešot labi. Beigās kadu vardu ari par vīrešu apgerbu.

Vīrešeem manteli jeb šīnelu tolaik neveenam nebija, tikai isee un gaŗee svarki, isee pari par ceļēem un gaŗee — lidz aukļu veetai. Gaŗos svarkus vilka isajeem vīrsū. Abi bij tapat šuti — muduraiņi, ar zīdu nošuti. Tadi zida izšuvumi jeb izraktījumi (krustadi) bij ap ķešām, peedurķņu galeem un ap apkakli. Nevareja dabūt zinat, kas šos izšuvumus šuvuši — taču laikam skroderi. Skroderu agrak visnotaļ maz bijis. Pirmee nakuši no Poļēem. Tad tee tikusi stipri ceeniti un labi baŗoti.

Kajas vīreši ava tapat ar vizēm vaj pastalām un lejaspus ceļēem uzas jeb bikses apseja ar leelsaiškeem pee kajām. Cepures

bij zeemá tá sauktás a usainišas, ausis ar bantém uz galvas vidus saseetas. Sliktá laikā nesataji tás nolaida uz ausim, saseenot apakš zoda. Vasaru nesaja atkal apaļas cepures un gardibenes, no cepurneekēm pagatavotas. Tadu ar širmi agrak (tá gadu 80, 90 atpakaļ) neredzeja neveenam zemneeciņam. Tikai tá preekš 50 gadeem saka valkat tá sauktas naga cepures.

Aronu Matiss.

Tautas miklas.

Zinibu Komisijai un Brivzemneeka kungam peesutitos krajumus
sakartojis J. R.

Zinibu Komisijai
eesutitās tautas miklas:

Eesutitajs	Kur salasitas	Cik
Hollanders (H.)	Suntazu Ozoleešos	122
Reizneeks (R.)	Suntazos.	240
K. Šmucs (Sm.)	Ranká.	153
P. Siliņš II. (S.)	?	45
Brivaitis (B.)	Tirzas Malu-muižá	40
Aronu Matiss (A.)	Berzauné	66
Stipneeku Pavils (St.)	Ranká.	53
J. Kalniņš (K.)	Druveená	106
J. Čakars (Čk.)	Leepkálné	55
Celmiņu Martiņš (C.)	Lubané	333
J. Graudiņš (G.)	Jaunjelgavas apkaimé.	81
Alksnis-Zundulis (Z.)	Naudité un Beerīnos	128
A. Knappe (Kn.)	?	18
Burkinu Augusts (Bu.)	Kaugureešos	55
M. Springis (Sp.)	Nicé	320
Freyu Niklavs (F.)	Garlené, Okté, Igené, Altenes- Brunavá.	454
Ranu Janis (Rn)	Lubané	158
Lerchis - Puškaitis (L.)	Džukstes - Peenavá	285
? (X.)	?	132
Kopá . . .		2844

Brivzemneeka kungam
peesutitās tautas miklas:

Eesutitajs	Kur salasitas	Cik
Aronu Matiss (A.)	Berzauné	348
Krogzemja skoleni (Kr.)	Leelvardé	201
Ozols (O.)	Secé	16
Janfeldts (J.)	Ciravá	55
J. Matisons (M.)	Leezeré	121
Dreimaņu Peters (D.)	Krizburgas apgabalá	100
J. Tauriņš (T.)	Viceemá	27
Anna Pločkain (Pločk)	Skrundá	4
? (Y.)	?	3
	Kopá	875

1. Pirags uz plauktiņa (Kr.) Abece.
2. Mate ká eceša, berni ká kaukoļi (D.).
 Var. 1. Mate ká regšgele, berni ká sipoli (C.).
 „ 2. Mate ká rezgens, berni ká klučkas (v. ķilķeni) (F.).
 Abele un aboļi.
3. Brizgu brazgu mate, apaļi ģerni (Kr.) Abele un aboļi.
4. Miļais puisit, kap man viršú, krati mani, purini; tev tas saldums, man tas veeglums (L.).
 Var.: Miļais puisit, kap man viršú, sac man šķobit; tev bus saldums, man bus veeglums (R.). Abele.
5. Pakarts virs uz koka (M.) Abols.
6. Trakais Martiņš kails un pliks (X.) Abols.
7. Četri ragi tevam, gaŗa aste matei, pulks apaļu bernu (J.)
 Var.: Gumbains tevs, gaŗaste mate, apaļi ģerni (Sp.).
 Abra, lize un kukuļi.
8. Ragains tevs, gaŗaste mate, glaudits berns (Sp.).
 Abra, lize, mikla.
9. Abos galos ragi, vidú veders (F.) Abra.
10. Divi masiņas abpuš kalneem (A.).
 Var.: Divi masiņas katra pus kalna (Sp.) Acis.
11. Viršú spalvas, apakšá spalvas, sargi savu caurumiņu (A.).
 Var. 1. Abas puses spalvainas, vidú lai Deevs pasarga (F.).
 „ 2. Visapkart ar spaļeem, vidú lai Deevs pasarga (M.).
 „ 3. Visapkart spalvaiņš, vidú lai Deevs pas' (Z.).
 „ 4. Augšá mezs, apakšá mezs, vidú Deevs pasarga! (C.).
 Acs.
12. Visapkart spalvaiņš, vidú skaidrais dimantiņš (L.) Acs.
13. Bralis ar brali dzivo robežás, bet veens otru nav mužam redzejuši un ari neredzés (A.).
14. Dzivs abols spaļos (M.) Acs.
15. Ka tu izķibetu! Apaļš ká abols, spalviņas slepjas (M.).
 Acis.
16. Apaļi lodziņi, adas aizlaižamee (M.) Acis.
17. Koka podiņš, dzelzs vaciņš (K.) Acs (?!).
18. Apaļi sveežamee talu skreen (M.) Acis.
19. Divi aboļi taļu sveežami (C.) Acis.
20. Ar divi seetiņeem visu pasauli apsiņa (A.) Acis.
21. Ar divi pupiņas visu tirumu apsej (C.).

- Var. 1. Ar divi zirņi visu lauku apsej (Sp.).
" 2. Ar divi aboli visu tirumu var apset (Rn.).
" 3. Ar divi zirņiši var visu pasauli apset (St.).
" 4. Ar divi puri auzu visu puspasauli apsej (Sm.).
" 5. Ar divi seeciņi puspasaules var apset (D.) Acis.
22. Divi mazi aboltīņi gandrīz visu pasauli apteceja (F.). Acis.
23. Divi vēši badas, bet zogs starpā (F.). Acis un deguns.
24. Divi mazi avotīņi uz augsta kalna (F.). Acis.
25. Divi zvirbuļi kokā, veens otru nevar saredzēt (X.). Acis.
26. Mazs mazs kurvītis, zelta lapa eekšā (L.). Acs.
27. Kad dzīvs, tad pats nes; tad (pec tam) otra meesa un dve-
sele (A.). Ada.
28. Pats mēms, pats mulķis, visas pasaules izlapitājs (A.).
Adata.
29. Maza maza seeviņa, visa darba darītāja (Ck.). Adata.
30. Terauda cucīņa, pakulu aste (Rn.).
Var. 1. Dzelzu ķeve, pakulu aste (Bu.).
" 2. Terauda leetiņa — veenrocite ar liniņu astiti (D.).
" 3. Čuska loda, linu aste pakaļā (C.). Adata.
31. Melnu gotiņu zida valgā vadā (H.). Adata.
32. Peeci braļi veenu majū uzbūve (H.). Adamās adatas.
33. Četri viri ceetumā, peektais pestīt arā — pats paleek eekšā (L.).
Irbi (adamās adatas).
34. Četri zirgi stalli, peekto jāj apkart (F.).
Var. 1. Četri kuti, peektais skreen visapkart (S.).
" 2. Četras govīs meerā stav, veena eet rinki (B.).
" 3. Četri braļi kuti būvē, peektais eet apkart (R.).
Adiklis.
35. Ar peecas balķas var istabu uzbūvet (D.).
Var.: Ar peeci balķi var visu majū uzbūvet (Rn.).
Adamās adatas.
36. Peeci šķepi tavās rokās pret tev karojas (K.). Adiklis.
37. Peecas mašīnas cita citu dzenas (Sp.). Adamās adatas.
38. Peeci pagruž, divi strada, trīs stav meerā (X.). Adiklis
39. Paipaliņa ceļu tek, visi karkli ligojas (R.).
Var. 1. Susuriņš ceļu tek, visi meži ligojas (Ck.).
" 2. Paipala tek, pūrs tric (Kr.). Aita.
40. Upe skreen, krasti ligojas. Aita
41. Seenu pļauj, ne arda, ne kalte, tuliņ met kaudzé (A.).
Var.: Ar veenu roku seenu pļauj, ar otru tuliņ met kaudzé (A.).
Aitu cerp.

42. Veens pats cilveks ar divám izkaptim reizé pļauj un abám izkaptim zobi greežás kopá (A.). Aitu cerp, dzirkles.
43. Tai pašá pļavá seenu pļauj zeemu, tai vasaru (A.).
Var.: Tapat seenu pļauj vasará karstá saulé, ká zeemu puteni (A.). Aitu cerp.
44. Ka(d) cert, tad dzird; ka(d) zvilst, tad nedzird (C.).
Aitu cerp.
45. Dzivam novelk adu, dzivs aizskreen uz mežu (L.).
Nocirptá avš.
46. Leels garš meiteets skatas melná caurumā (C.).
Var. 1. Leela gaŗa baba deen' nakt' skatas melná caurumā (G.).
„ 2. Leela gaŗa seeva lukojas tumšá melná caurumā (Z.).
Akas vinda.
47. Tupiķis tup, karulis karajas; tupiķis grib to karuli baudit (L.).
Var.: Tupinga tup, karulis karajas (J.). Aka un vinda.
48. Leels garš teviņš stav meli izkaris (F.). Akas vinda.
49. Mežá dzimis, mežá audzis, majás parņests cila asti (Z.).
Akas vinda.
50. Kungs stav, gaspaŗa klanas (F.). Akas stuburs un vinds.
51. Vecits lokas katru ritu (X.). Akas staba karts.
52. Knabis skatas buriti (X.). Akas vinda.
53. Teeva gaŗa jumprava pumpe pee diršas (L.).
Akas vinda.
54. Uz vecas babas kuŗa deen' un nakti tirgus (C.).
Stidziņa ap aku.
55. Bralis stav, masa danco, braļa seeva tek (A.).
Akmens, zale, udens.
56. Deeviņš seŗ kalniņá pelekeem svarciņeem (S.).
Var.: Zaķits seŗ kalniņá, raibs kaŗoks mugurá (D.).
Akmens.
57. Ne zeemu salst, ne vasaru svist (Sp.). Akmens.
58. Keves sprakle putot apputojusees (C.). Alus muca.
59. Tevs ņupuli, dels jau danco (C.).
Eesals ņeiré, alus tek ará.
60. Izņem manu sirdi neká attaisi jostu (F.).
Alus muca, alus, stipas.
61. ņuŗe, vaŗe, ozol' krumá (F.). Alus — mucá.
62. Vecmate tup krasns preekšá, pipits zobos (L.).
Alus muca ar sviķi (v. Dzereena baļļa).
63. Pats slikts, bet galva lidz pudam (A.). Amurs.
64. Galva dzelzs, kajás koka (X.). Amurs.

65. Vivaliņa, vavaliņa gaisá kapa pautus det (Bu.).
Var. 1. Vivaļa, vavaļa gaisá kapa olas det (R.).
" 2. Vivuļi, vavuļi gaisá olas dej (H.).
" 3. Vibaļa, vabaļa gaisá pautus dej (L.).
" 4. Vivelite, vaverite koká kapa olas det (F.).
" 5. Vijolite, vajolite gaisá skreja olas det (X.).
" 6. Lapu, lapu, lipu, lipu koká kapa olu det (G.).
" 7. Maga maga vistiņa skrej gaisá det (Sp.).
Apiņi (Apins).
66. Vicu, vicu, spuru, spuru, koká kapa olu det, kubulá izperej'.
Apens.
67. Ķikum leels, ķikum mazs, uzkapj koká — pumpuros (L.).
Var.: Ķikum leels, ķikum mazs, lec augšá olas det (L.).
Apiņi.
68. Te tina tina, te vija vija, te sita mutuli vijatas galá (Bu.).
Var. 1. Te tera tera, te vija vija, te sita mutuli vijatas galá (A.).
" 2. Saviju viju, sadaru taru, sametu viju taratas galá (B.).
" 3. Iz staru starám, saviju vijám, sametu muteri, veteris galá (R.).
Apinis.
69. Satiņas tinás, savijas vijás, uzkapa koká sapumpurojás (L.).
Apiņi.
70. Leels garš tevs, rinķi greesta mate, apaļi puiseni, plakani meiteni (L.).
Var. 1. Resns tevs, gaŗa mate, plakana meita, apaļš un lustigs dels (F.).
" 2. Taisns tevs, lika mate, apaļi deli (Kn.).
" 3. Teevs garš tevs, riņķulaiņa mate — tiri traka! (L.).
Apiņi.
71. Divi meļļi malku ved, vaj deena vaj nakts (H.).
Var. 1. Divi mazi zirdziņi deenu nakti malku ved (A.).
" 2. Divi melni zirdziņi deen' un nakti jajami (C).
Ardis.
72. Vecais tevs rikám laiŗ, vecá drapanám (Rn.).
Var. 1. Vecais tevs riku raku, vecá mate drupinaja (H.).
" 2. Vecais tevs riku greeŗ, vecá mate drupinaja (Kr.).
" 3. Vecais tevs rikám d. . . . , vecá mate droboņám (C.).
" 4. Vecais tevs riku d. . . . , vecá mate drupinaja (Sp.).
Arklis, eceŗas (eglis).
73. Versis eet pa lauku ripas mezdams (X.).
Var.: Mazs mazs viriņŗ rikám d. . . (C.).
Arklis.

74. Divi braļi, veena masiņa leen pa zemes apakšu; ik gabalu paeet, lec no ta veena brališa zemé, lec otram mugurá (J.).
Var.: Mazs mazs viriņš, divas leelas seevas (A.).
Arklis (lemeši un verstuve).
75. Zirgs (?) eet pa ceļu, tik redz no preekšas, tik no pakaļas (A.).
Arklis, zirgs.
76. Grivs eet, gravs eet, nags eet pakaļ (Sp.).
Zirgs, arklis, cilveks.
77. Preekšá, pakaļá dzivs, vidú nedzivs (Sp.).
Zirgs, arklis, cilveks.
78. Lacits tup kalniņá, zelta peeši kajiņá (A.).
Var. 1. Laciņš sez kalniņá, zelta peeši kajiņá (D.).
„ 2. Lacis tup kalniņá, zelta kurpes kajiņá (Sp.).
„ 3. Lacits tup kalniņá, pelekám kajiņám (H.).
„ 4. Zaķits tup kalniņá, selta kurpes kajiņá (C.).
„ 5. Lacis tup arumu lauká, dzelzu tupeles kajá (L.).
„ 6. Vilks tup uz kalna, dzelzu kurpes kajá (L.).
„ 7. Liks liks viriņš, dzelzu tupeles kajá (L.).
„ 8. Titerais tirumá stav, dzelzs zabaki kajá (Sm.).
Arklis.
79. Zemi maisa, maisu pilda, maizi gadá (A.).
Arklis.
80. Labdars setmalá, grekdars aiz atslegas (R.).
Arklis, plinte.
81. Salicis sakrupis, dziļumneeka meitu prece (M.).
Var.: Salicis sarupis, Vidzemneeks prece meitu (X.).
Arklis.
82. Leels garš koks, zaļš zeemu, zaļš vasaru; ne lapu, ne zaru (H.).
Var. 1. Vasar' zaļš, zeemu zaļš; ne zaru zarots, ne lapu lapots (S.).
„ 2. Zaļš zeem', zaļš vasar'; zaru ne lapu (Kr.).
„ 3. Zaļš zeemá, zaļš vasará, ne zari zaro, ne lapas lapo (D.).
„ 4. Zaļa zeema, zaļa vasara; ne zari zaro, ne lapas lapo (Rn.).
Ašķis (Asis).
83. Zeemu zaļš, vasaru zaļš, peles suds galá (K.).
Ašķis.
84. Stuburiņš uz stuburiņa, pupuriņš galá (D.).
Var.: Kubuliņš uz kubuliņa, peles suds galá (Sm.).
Asis.
85. Veens pats zeeds par visu pasauli (A.).
Var.: Veens pats zeeds visá pasaulé (F.).
Asinis.
86. Teic, kas prot visas valodas? (K.).
Atbalss.
87. Šai zemé cert, Vazcemé skaidas lec (X.).
Atbalss.

88. Latender, latender! ķeizara ceļneeks zāģe! (A.). Atslega.
89. Maruža, čaruža ni ed pati, ni dod citeem (A.). Atslega.
90. Mazs sunitis ne rej, ne kož, ne par varteem majās laiž (F.).
Var.: Kluss sunitis, bet maju sargā (A.). Atslega.
91. Bagata jumprava, vejš puš pakalā (A.). Atslega.
92. Rungā tinks (A.). Atslega.
93. Grab pa vedera virsu, grib tikt pee caucuma (O.). Atslega.
94. Uzleek roku uz vedera, eebāž pirkstu caurumā (T.).
Atslega.
95. Nomin veenreiz, caurums ceeti; nomin otrreiz valā teek (M.).
Atslega.
96. Kalpiņš nodur saimeneeku, plaušas veen noskanas (G.).
Var. 1. Kungs dur gaspažai, plaukšņi veen skan (Sm.).
" 2. Antons Ibanam aci izdura (C.). Atslega.
97. Aizskreen baibala, atskreen baibala, sasit sparnus — tinks (S.).
Atslega.
98. Zaglis kleti, barzda aiz durvim (F.).
Var.: Barda kleti, zaglis aiz durvim (Sp.). Atslega.
99. Pavasarā preecina, vasarā apeno (v. atdzisina), rudeni baro,
zeemu silda (A.). Augļu koks.
100. Salicis, sakrupis pee kalna malas peespeedees (R.).
Auss.
101. Pee celma divi sentipās (R.). Auss.
102. Simteem jā, simteem brauc; veens pats pazud, to pašu
mekle (H.).
Var. 1. Simteem brauca, simteem jaja; veens izgaisa, desmit
mekle (F.).
" 2. Simteem tukstošēem skaitams; kā veens trukst, tā
visi stav (Čk.).
" 3. Augstā augstā kalnā simts govu ganās; kad veenas
peetrukst, visas stav (Rn.).
" 4. Kalnā gana gani, simteem lopus skaita; ka(d) veena
trukst, ta(d) visi stav (A.).
" 5. Pa kalneem ganams, pa simteem skaitams (Kr.).
Auz (Audoklis).
103. Virsū gale, apakšā —, vidū rauda peldoņas (A.). Auz.
104. Aizskreen gaigala, atskreen gaigala, sasit sparnus: buks,
buks, buks! (G.).
Var. 1. Atskrej gaigala, noskrej gaigala, sasit sparnus:
plaukš, plaukš! (Sp.).

- Var. 2. Atskreen gaigala, aizskreen gaigala, sasalst ezers:
kriķš, krakš, krakš! (Sm).
- „ 3. Aizskreen balodis, atskreen balodis, aizsalst ezers:
knauķš! (H).
- „ 4. Aizskreen gaigāls, atskreen gaigāls, sasalst Daugau'
dimdedam' (R).
- „ 5. Aizskreen lidaka, atskreen lidaka, aizsala ezars —
nodindejās veen (C). Auž.
105. Četri stabi aiz Daugavas; iznak gailis, satit sparnus: plikš,
plakš! (Čk.). Auž.
106. Ar kajām min, ar vederu peespeez; cik papleš, tik eebaž (O.).
Var.: Ar kajām min, ar rokām rausta; kur pašķiras, tur
eegruz. (Rn.). Auž.
107. Bralis braļam svarkus velk (T.). Auž.
108. Balts kumeļš smalku birzi breen (S.). Audeklis.
109. Div' masiņas ar veenu villainiti sedzas (Kr.).
Var. 1. Divas masiņas veenā villainé sasegušās (Sm.).
„ 2. Div' masiņas zem veenas villainites (Čk.).
„ 3. Divi masiņas, veena villaine (Sp.). Auza.
110. Veena pate masiņa, peecas sešas villainites (Kr.).
Auza.
111. Divas (v. tris) masiņas zida deegā karajas (A.). Auzas.
112. Sarkana muižiņa, balts kundziņš (A.).
Var. 1. Sarkana bļodiņa, balta karautiņa (F.).
„ 2. Sarkana galviņa, balts kacens (F.).
„ 3. Sarkana muciņa, balta kurciņa (L.).
Aveekstene.
113. Sarkana cucīņa, aiznes majās — gauži smird (F.).
Aiveekstenes oga.
114. Apkart sarkans, vidú balts (X.). Aveeksne.
-
115. Govs majá, desas mežá (M.).
Balķis majá, zari mežá.
116. Cik kungu, tik ķisenu (Sm.).
Balķis un sunas (maju buvejot).
117. Salašņi zirgi, purva seens (Rn.).
Var.: Salašņa zirgi purva seenu ed (C.). Balķi.
118. Čodam divi, čadam četri, apakšpladam divpadsmi (C.).
Baloža (v. šņepa), strazda un meža piles olas.
119. Dadiņ' divi, plauder' četri, musu pašu plider' pleder' pa
dividesmi (Rn.). Baloža, slokas un vistas olas.

120. Skrej ká vejš, bet nav vejš; ruc ká lacis, bet nav lacis; melns ká velns, bet nav velns (J.).
Var.: Mels ká vels, nav vels; ruc ká lauva, nav lauva; skrej ká vejš, nav vejš (C.). Bambale.
121. Tad ir zaļaina pļava, kas ik nedēļas reiz pļaujama (A.).
Barzda.
122. Kad pļavu pļauj, tad zale tik gaŗa, ká izmerot nevar; kad nepļauj, tad strupa un nokulejusi (A.). Barzda.
123. Mani lauki veeglaki pļaujami, jo vairak uz teem sneega gul (K.).
Var. 1. Jo vairak sneega musu laukos, jo labaka pļaušana (J.).
" 2. Jo uz to pļavu vairak sneegs, jo labaka pļaušana (L.).
" 3. Jo sneeg, jo labaka pļaušana (Sp.).
Barzdas dzišana.
124. Briķš, brakš, sausá koká saskreen ņeekuri veená veetá! (Kr.).
Baznica.
125. Tirum' vidú peleks leels akmens; kuŗš putnis peleks uz to eet, tas sparnus nolaiŗ, kuŗš — melns, tas galvu nolaiŗ (R.).
Var. 1. Peleks akmens lauka galá; kuŗš putnis skreen, tas atmetas (Kr.).
" 2. Balts akmens tirumá; kuŗš putnis atskreen, tas sparnus aplaiŗ (M.).
" 3. Leels leels akmens tirum' vidai; kuŗš putnis peeskreen, tas sparnus nolaiŗ (Kr.).
" 4. Leels akmens kalna galá; kuŗš putnis peeskreen, tas sparnus nolaiŗ (Rn.).
" 5. Balta radze tiruma galá; kuŗa bite skreen, ta sparnus nolaiŗ (A.).
" 6. Leels, kupls ozols tiruma galá; kuŗš putns daskreen, tas sparnus nolaiŗ (C.).
" 7. Leels, augsts kalniŗš celmalá; kuŗš putnis gaŗam laiŗas, zemé nometas (T.).
" 8. Leela, gaŗa karts celmalá; kuŗš putniŗš atskreen, (v. aizskreen), tas apmetas (Bu.).
" 9. Gaŗa gaŗa egle celmalá; kuŗš putniŗš skreen, tas apmetas (D.).
(Baznica).
126. Leels, gaŗš ozols pagasta vidú, septitá deená bites skreen vidú (G.).

- Var. 1. Leels leels ozols pagasta vidū, septitā deenā eet bites čikstedamas (Kr.).
- „ 2. Kaķa vivaukšķis lauka galā, septitā deenā saskreen varnas, žagatas (L.). Baznica.
127. Leela leela apse, zelta lapa galā (H.). Baznica.
128. Balta muiža, zelta stabs, uz ta staba zelta bumba, uz tās bumbas zelta gailis (R.). Baznica.
129. Balta gotiņ sarkanu muguru, veens pats rags, tas pats skan kā traks (R.).
- Var. 1. Balta govs, sarkana mugura, veens pats rags, blāuj kā traka (F.).
- „ 2. Balts versis, sarkana mugura, veens pats rags, kleedz kā traks (X.). Baznica.
130. Simtu simtu simtā, pusgraša juntā (D.). Baznica.
131. Balts tevainis kalnā klaigā (Sp.).
Var.: Balts svetelis kalna galā (Sp.). Baznica.
132. Četrkantīgs ozols, svetputnis galā (F.). Baznica.
133. Leela gaŗa kreevu ķeve, reiz nedelā izbraucam' (Sp.).
Var.: Leela diŗa kreevu ķeve kalnā kajās izsteepusi (Sp.). Baznica.
134. Bullis mauro, nabu rauj (Sp.). Baznicā zvana.
135. Balti sani, sarkana mugura, ik nedelās veenreiz mauj (F.). Baznica.
136. Kad peeleeķ, tad mazak; kad atņem, tad vairak (F.).
Var.: Ņem nost, paleeķ leelaks; leeķ klat, top mazaks (Kn.). Bedre.
137. Mazs mazs zirdziņš — puīšem geldīgs (A.). Benķits.
138. Mazs mazs auniņš, viseem d... ostitajs (R.). Benķits.
139. Divas verstes gaŗš teviņš ar četrām kajām (F.). Benķis.
140. Maza maza mucīņa no veetas nostipata (A.). Berns (satits).
141. Kā zagli seen, kā brali atraisa (v. atrod) (A.).
Var.: Seen kā zagli, raisa kā brali (Sm.). Berns.
142. Leepa ligo, auseklis gando (v. upitis gavilē), — viseem dzirdet, veenam saprast (A.).
Var. 1. Likstiņ' ligā, puksits puķš, — viseem dzirdet, veenam saprast.
„ 2. Leepīņa ligo, kriķšītis kriķšķ, viseem dzirdot — veens to saprēt (Z.).

- Var. 3. Berziņš ligo, kriķškits kreķšķe, viseem dzirdot —
veens to saprot (Sp.).
- „ 4. Eglite ligo, ukstits gavilé, — viseem dzirdet, veenu
saprast (R.).
- „ 5. Uziņš gavilé, leepin' ligo, — viseem dzirdet, vee-
nam saprast, (X.).
- „ 7. Vavuls kleedz, vavuls brec, — viseem dzirdet, vee-
nam saprast (D.). Berns (šupulī).
143. Aitiņa bez kauleem, vilciņš bez zobeem (F.).
Var.: Vilks bez zobu, jers bez kaulu (H.).
Berns (pee kruts).
144. Divi pudelites pee seenas pakartas, peeeet veens un abas
izdzer (R.). Berna zišana.
145. Titarens (v. titaregs) pogu velk (C.). Berns ziž.
146. Kad es biju jauns, tad es savus matus pret debess sacelis
lepojos; kad es kļuva vecs, tad pa pišļeem un sudeem
metajos (R.). Berzs, slota.
147. Dzivs nedzivu brecina (F.). Berzam sulas laiž.
148. Smuidrajam, gaŗajam šķersu balti lindraciņi (A.).
Var. 1. Gaŗajam Peteram šķersu kreklis mugurá (D.).
„ 2. Leels gaŗš teviņš, šķersam kreklis (Kr.).
„ 3. Leels gaŗš teviņš, šķersam kaŗoks (R.).
„ 4. Leels gaŗš teviņš, stripaina josta (F.).
„ 5. Teevs gaŗš jaunskungs, šķersam svarki mugurá (L.).
„ 6. Leela gaŗa matite, šķersu ņuti krekli (F.).
„ 7. Leitens šķersam kreklu verp (R.). Berzs.
149. Mazs mazs zirdziņš talu talu aiz juras bijis, ne par juru
peldejis, ne par zemi gajis (Z.). Bezdeliga.
150. Maza maza seeviņa spranciski runá (C.). Bezdeliga.
151. Teesnesis bez meles (A.). Bezmers.
152. Kaut mana mele neruna, tad tomer izspreežu vaj taizniba
jeb krapšana (L.).
Var.: Runat es nevaru, bet viseem taisnibu atnesu (Bu.).
Bezmers.
153. Mazs mazs viriņš par pasauli teesas nes (C.).
Var.: Mazais viriņš visai pasaulei taisnibas devejs (St.).
Bezmers.
154. Likdeguns teesu spreež (Z.). Bezmers.
155. Koka viriņš, liks deguns (Sp.). Boze (bezmens).
156. Žids pirti, barzda lauká (L.). Beete.
157. Ritá ceeles, lec ellé (A.). Bikses apvelk.

158. Lika ķeve taļu speķ (L.). Bise.
159. Terauda tevs, terauda mate, siki mazi berniņi — visi asins
dzeraji (D.). Bise.
160. Zirgs stalli, uguns rīklé (L.). Bise.
161. Teva pods setmalá (B.). Bišu strops.
162. Kur buks nevar savu ragu eebast, tur ķeizars eeeet ar visu
savu kara speku (F.). Bišu strops un bites.
163. Resnis tevs, — tašņu cepure, neskaitami berni (X.).
Bišu strops.
164. Suns gul, zarnas kust (A.). Bites stropá.
165. Raiba govs ežu bada (A.). Bite.
166. Zverīņš skreen par Deeva namu un saka: „Te mans speciņš
deg.“ (R.). Bite.
167. Vissliktakais putniņš, visdargakais edeens (R.).
Var.: Vissliktakais putniņš, visgardakais cepetis (F.).
Bite un medus.
168. Maga maga gotiņa, salds salds peeniņš (Sp.).
Var.: Maza maza gosniņa, bet salds peeniņš (L.).
Bite un medus.
169. Simtu masiņu veenu lakatu vilé (C.). Bites.
170. Aizeet, ateet, nepazist ne ceļa ne pedu (Rn.).
Bite (v. laiva).
171. Majás atstaj, sateek uz ceļa, nezini vaj pašam peeder vaj
otram (Rn.). Bite.
172. Manam tevam bij nama galá darzs; tur ed un d... un maizi
merc (L.).
Bite medu pagatavo, dravneeks merc tai maizi.
173. ²⁷¹Čuska gul uz kalna saritinajusees (F.). Bizes.
174. Kad bij dzivs, tad deeneja kungam un ķeizeram; kad miris,
ir suns kaulus need (F.).
Var.: Kad jauns, tad visi mile; kad vecs, tad nosveež set-
malé — pat suns ta kaulus negrauz (R.). Bļoda.
175. Izuseja ezariņš, salaidás raudevites (A.).
Var. 1. Izsaust ezers, sakrit varnas (St.).
„ 2. Ezariņš izuseja, raudiņas sateceja (F.).
„ 3. Ezars izsaust, raudas saskreen (K.).
„ 4. Ezers izsik, varnas sakrit (C.).
Bļodu ized, karotes saleek.
176. Maģš maģš diķits, pilns koku peemetats (Sp.).
Bļoda ar karotém.
177. Diķi izsmel, laipas paleek (F.). Bļoda un karotes.

178. Mežá dzimis, mežá audzis, nak uš lauku vartitees (Z.).
Bluķis.
179. Kas ta par jakti? Kuŗu noķer, to nokauj, nosveez zemé;
kuŗu nevar noķert, to nes eekš istabas! Blusas.
180. Beglis skreen, beglis beg, beglam pedu nepazist (T.).
Var. 1. Beika leca, beika skreja, beikas pedu nepazina (H.).
" 2. Peinis lec, peinis dej, peinam pedu nepazina (Kr.).
" 3. Peine leca, peine deja, peines pedu nepazina (Sm.).
" 4. Pena leca, pena dej, penai pedas nepazina (R.).
" 5. Pins leca, pins deija, piņa pedu nepazist (C.).
" 6. Pile leca, pile deija, pilei pedu nepazina (C.).
" 7. Laçi lec, laçi tup, laça pedu nepazist (C.).
" 8. Trida leca, trida deja, tridai pedu nepazina (S.).
" 9. Melns dej, melns lec, melnam pedas nepaleek (Sp.).
" 10. Melns tup, melns lec, melnam pedas nepazist (F.).
Blusa.
181. Peeci viri ved veenu stirnu pee kraukšņa nama durvim (Sp.).
Blusa.
182. Siders seeksti kustinaja (A.).
Var. 1. Atmini manu miklu! Siders seeksti kustinaja (H.).
" 2. Zivers seekstu kustina (R.).
" 3. Cidris seeksti kustinaja (D.).
Blusa.
183. Stugis lec, stugis dej pirts galá (L.).
Blusa.
184. Melns turku jers bez astes (L.).
Blusa.
185. Dzeedam dzeemas, minam miklas ap to veenu neveselu,
kas guļ dobes dibená (R.).
Brandvins.
186. Seeva brauc pa ceļu, desu mulda klepi (L.).
Var. 1. Veesņa brauc, zarnas klepi (F.).
" 2. Virs sez ratos, desas likums klepi (F.).
" 3. Virs brauc pa ceļu, desu muskulis klepi (L.).
Braucejs un groži.
187. Es guļu gultá un tomer teeku uz preekšu (X.).
Braucejs.
188. Maza maza meitiņa piššem geld (A.).
Brauktuve.
189. Ko veci ļaudis tur ceená, to jauni apsmej (A.).
Brilles.
190. Mazs kociņš, tadas lapas ká šķipeles, sarkans viriņš tup
virsú (R.).
Brukleņu oga.
191. Labums nav nekads, bet tomer daudzem gards (Sp.).
Bučošanās.
192. Eeva zeed, ozolš smejas, lazdai sirds vai pušu plist (D.).

Var.: Eeva zeed, racens smejas, lazdaĩ sirds jau kustet
kust (F.).

Brute, brutgans un brutes mate (v. mate).

193. Sarkans verša (v. aža) stelbeneeks (A.).
Burkans (v. Griķu kulis).

194. Sarkans versis kuti, zaļi rāgi arā (C.). Burkans.

195. Maģš maģš viriņš, olekti gaŗa barda (Sp.). Burkans.

196. Sarkans vaceets apakš zemes danco (Sp.). Burkans.

197. Glāzu skapis, koka durvis (Sp.). Butele.

198. Apaļa majiņa — ne logu, ne duru, bet dzivotajs eekšā (Sm.).

Var. 1. Dinders dzeed baznicā — neredz ne duru, ne di-
bena (H.).

„ 2. Macitajs kancelé — ni durvu ni logu (A.).

Calis olā.

199. Divreiz dzimis, divreiz kristits, atpakaļ ecé (A.). Calis.

200. Pirmreiz peedzimst ceets ká kauls, otrreiz peedzimst —
svabads kajineeks (R.).

Var. 1. Papreekšu balts ká peens, pecak svabads ceļi-
neeks (F.).

„ 2. Papreekšu gludens, balts ká sneegs, pec top divi
kajineeks (M.).

„ 3. Atmini jel, latveetiņ! Kas ir pirmais dzimis gludens
un balts, otrais spalvains — kajineeks saukts (F.).

Calis.

201. Tris pilnas nedēļas — deenas tá ká naksniņas — ne edis,
ne dzeris; savu namu saplosijis, aiztek pee savas mates (X.).

Var. 1. Tris nedēļas sildijees, ne edis, ne dzeris; peeskreen
pee mates (L.).

„ 2. Trijas pilnas nedēļas needis un nedzeris, savu
namu parlauzis un pee mates peeskrejis (Z.).

„ 3. Tris deenas un tris nedēļas ne edis, ne dzeris, un
savu namu salauzijs, pee savas mates peespru-
cis (K.).

Calis.

202. Kad noņem, tad vairak; kad daleek, tad mazak (C.).

Caurums.

203. Pilns mežs strupausiņu (Sm.). Celmi.

204. Kad stav, tad snaigs; kad apgreežas, tad stuburains (X.).

Celms.

205. Zemaks ká zale, gaŗaks ká pasaule (Bu.).

- Var. 4. Divi stabi, uz teem stabeem muca, uz tás mucas krusts, uz ta krusta mežs (Kr.).
- „ 5. Divi stabi, uz teem stabeem muca, uz tás mucas kalns, uz ta kalna mežs (G.).
- „ 6. Divi stakles, uz tám staklém bungas, uz tám bungám maiss, uz ta maisa divi stakles, uz tám staklém berza mežs, eekš ta meša zaķi, eeeet leelais kurts, izdzen visus (H.).
- „ 7. Divas stakles, uz tám staklém muca, uz mucas blukis, uz bluķa poga, uz pogas birzs un tani birzē dzivo stirnas (Rn.).
- „ 8. Divi stakles, uz staklém mucīņa, uz mucīņas ripe, uz ripes leels mežs (D.).
- „ 9. Divas stakles, uz tám staklém muca; uz mucas bumba, uz bumbas mežs (S.).
- „ 10. Uz stakles muca, uz mucas krusts, uz krusta bumba, uz bumbas mežs, mežā divejadi zveri (Sm.).
- „ 11. Uz staklém blukis, uz bluķa kamols, uz kamola birzs pilna stirnu (C.).
- „ 12. Divi meeti, uz teem meeteem stabs, uz staba bumba, uz bumbas mežs, pa to mežu stirnas (R.).
- Cilveks.
220. Muca uz divi kajas, no eekšpuses stipata (Sm.). Cilveks.
221. Nasta puš, nesejs nepuš (A.). Cilveks un kreslis.
222. Spannīs nogrimst, pasainis (v. spaņņa vica) paleek (F.).
Var.: Cilveks nomirst, bet veenu leetu atstaj līdz mužam (A.).
Cilveka vards.
223. Kas tas tads? No rita uz çetreem, pusdeená uz diveem, vakará uz trim (C.).
- Var. 1. No rita uz çetrám kajám, pusdeená — dujám, vakará — trijám (Sp.).
- „ 2. Ritá eet ar çetrám, pusdeená ar div', vakará ar trim kajám (Kn.).
- „ 3. No rita gul, uz pusdeenu uz çetreem un uz vakaru uz diveem (R.). Cilveks.
224. Deen' nakt' dzeņi kapa (F.). Cilveki un leelceļš.
225. Skurstes (?) staiga, dumi kup (F.). Cilveks ar pipi.
226. Rutkis zemé, laksti gaisá (X.). Cilveka mati.
227. Mazs mazs viriņš, divi labi zirdziņi (X.).
Cilveka kajas (?).

228. Peecas alas caurumā, ko redz katrá laiká, tapat bagatá greznumá (?), ká nabaga majiņá (Kr).
Var.: Peecas alas veená caurumā (A.). Cimds.
229. Peecas kutis, veenejas durvis (L).
Var. 1. Peeci klevi, veenas durvis (C).
„ 2. Peeci kambari, veenas durvis (Sp.). Cimds.
230. Mazs mazs jeriņš, peecas kajas (L.). Cimds.
231. Mazs mazs viriņš, viss ar mateem apaudzis (H.).
Cintiņa.
232. Mazs mazs viriņš, kad runá, visa istaba skan (A.).
Istabu circens.
233. Mazs viriņš — likám kajám, zaļi svarki mugurá (A.).
Circens.
234. Pernais teļš, šagada kajas (Kr). Ciris.
235. Mezá eet, uz maju skatas; majá eet, uz meža pusi skatas (Z.).
Var. 1. Kad eij uz mežu, tad skatas uz majám; bet kad no meža eij, tad viņš skatas uz mežu (Rn).
„ 2. Virs eet uz mežu, atpakaļ skatas (G).
„ 3. Virs eet pa ceļu, atpakaļ skatas (Sp).
Cirvis (uz pleceem).
236. Teviņš eet pa ceļu, skalu kulis uz muguras, viseem gali eeplesti (H).
Var.: Skalu kulis eet pa ceļu, viseem gali eeplesti (A).
Cuka.
237. Galds runá, edaji neruná (Rn).
Var. 1. Galds runá, saime ed (C).
„ 2. Saime ed, galds (v. bļoda) ruc (K).
„ 3. Muca runa, dzeraji klus (B). Cuka un siveni.
238. Baznica gastas, nabagi zinge (M). Cuka un siveni.
239. Divi da dučam, da deviņi sudaram (Sm).
Cukas pupi un siveni.
240. Augšá spics, apakšá plats, balts no meesas, zils no drebém (L).
Cukura galviņa.
241. Ļimpa ļampa siliņá, činarauska ezerá (R).
Çuska, vecis.
242. Sisa riba kudité (Čk). Çuska cinité.
243. Siva zale mežá, velna rags ezará, plikgalvis gaisá (Sp).
Zaltis (v. çuska), vecis, menesis.

244. Maza maza meitiņa tireļa malá; kuŗš eet gaŗam, tam dod kukuli (L.).
Var. 1. Maga maga seeviņa; kas eet gaŗam, tam dod kukuļa (Sp.).
„ 2. Maza maza seeviņa sez ceļmalá; kuŗš eet gaŗam, tam viņa eedod kukuli (F.).
„ 3. Veešiņa ceļa malá; kas eet gaŗam eedod kukuli (St.).
„ 4. Veešņa ceļmalá; kuŗš paeet, kukuli eedod (K.).
Dadzis.
245. Veesis stav ceļmalá ar noplisuŗeem svarkeem (F.). Dadzis.
246. Skrandains plukata ceļa malá (L.). Dadzis.
247. Kņopains vaceetis lauka galá (L.). Dadzis.
248. Man bija četri rāgi, brīzām divi, brīzām trīs; kad es ragus sudos duru, tad man maize kletī nak (L.).
Dakŗas (ŗekumi).
249. Zaķa zarnu caur caurumu izvelk (F.). Dakti lampá.
250. Muŗa lade, puzmuz' vaks (Kr.). Daugava, ledus,
251. Teva jostu nevar salocīt, mates puru nevar izdalīt (G.).
Daugava, zeme.
252. Leels seets pilns smalku drupakļu, divi leeli gabali (Kr.).
Var. 1. Pilns seets drupakļu un vel divi leeli gabali (F.).
„ 2. Pilns seeks drupakļu, divi leeli gabali (G.).
Debasis, zvaigznes, saule, meness.
253. Vecá teva kazociņŗ pilns pilns utu (A.),
Debess un zvaigznes.
254. Leels leels palags, viss veenám dzirkstīm (A.).
Debess un zvaigznes.
255. Teva palags zvaigzném austs (M.). Debess.
256. Zila sakŗa pilna baltu podziņu (H.).
Debess ar zvaigzném.
257. Peleká villainite pilna rogu peelidusi (Sm.).
Var. 1. Peleka vilnainite pila baltu rogu (K.).
„ 2. Teva deķis rogu pilns (L.). Debess, zvaigznes.
258. Leels leels kalns, ni var pari parkāpt, ni apkārt apeet (A.).
Debasis.
259. Rogains rogains Deeva paladziņŗ (A.).
Var. 1. Robains Deeva paladziņŗ (A.).
„ 2. Rogots rogots paladziņŗ (F.). Debasis, zvaigznes.
260. Skapis ar peecám durvim verams, vaŗams (A.).
Debess varti vaļá (?).

261. Augsts tevs, plata mate, akla meita, traks znots (Kn.).
Debess, zeme, nakts, vejš.
262. Augsts tevs, plata mate, skaista meita, traks delš (v. znots)
(A.).
Debesis, zeme, saule, vejš.
263. Zils ratiņš, balta kodaļa (H.).
Debess un gaisma.
264. Leela leela pļava, pilna balta aitiņu; skaists skaists gans,
vel skaistaks zaglis (A.).
Var. 1. Leela pļava pilna smuku aitiņu; deezgan smuks
gans, vel smukaks zaglis (H.).
„ 2. Pilna pļava baltu aitu; gans smuks, zaglis vel smu-
kaks (F.).
„ 3. Leelas leelas ganibas, uz tām ganibām daudz aiti-
ņu; tām aitiņām smuks gans, bet zaglis vel smu-
kaks (S.).
Debess, zvaigznes, meness, saule.
265. Leelá pļavá ir ļoti daudz lopu, bet veens pats gans un
veens suns (B.).
Var.: Zila pļava, baltas aitas, div' sudraba ganitaj' (Sp.).
Debess, zvaigznes, saule, meness.
266. Palags parklats, uz ta palaga peeberts aizbars; pee ta aiz-
bara nolikts citreiz kukuls, citreiz puskukuļa, citreiz
galiņš maizes (C.).
Var. 1. Palags parklats, zirņi peeberti, maizes kukuls
vidú (C.).
„ 2. Palags, teleķis un ap to teleķi visapkart zirņi (C.).
Debess, zvaigznes, meness.
267. Tumši zila aitiņa degošám oglém apberta (Z.).
Debess, zvaigznes.
268. Leela diža istaba, pumpuroti greesti (Sp.).
Debess, zvaigznes.
269. Dižš eekritis seetiņš pilns zelta pumpiņu (Sp.).
Debess, zvaigznes.
270. Leels gaŗš tilts, abos galos zelta puķes (F.).
Debesis, saule un menesis.
271. Divas veen masas — veena balta, otra melna — dzivo leelá
eenaidá: kad ta veena radas, tad ta otra beg (Sm.).
Var. 1. Divas masas — veena balta, otra melna; kad ta
melná nak, tad ta baltá muk; kad ta baltá nak,
tad ta melná muk (L.).
„ 2. Divi masiņas — veena balta, otra melna; ká veena
nak, tá otra muk (Sp.).

- Var. 3. Divas masas — veena balta, otra melna; kad veenu redz, tad otru neredz (F.). Deena un nakts.
272. Veens pats sturains akmins, uz ka visa pasaule stav (F.).
Deevs.
273. Sidraba kuls, kveešu klajeens (F.).
Deevmaizes šķivis ar deevmaizitēm.
274. Ļiru ļaru, nac ará, peeci tevi gaida! (R.).
Var. 1. Murmul, nac ará, peeci tevi gaida! (F.).
" 2. K̄inten, k̄enten, nac ará, peeci viri tevis gaida! (X.).
Degunu šņauc.
275. Nabags eenacis ar divám kulém, sudo zemi (Pločk.).
Deguns (kad nopuņķojees).
276. Liks pa liku, taisnis pa taisnu, mikstaks neká duņu spilvens (Sp.).
Delna.
277. Zari ozolu pazist, ozols zaru nepazist (Sm.).
Draudze, macitajs.
278. Pipurus sej, verdiņš aug (A.).
Driķi.
279. Trim stureem namiņš, balts kundziņš vidú sed (S.).
Driķis.
280. Balta cucīņa triju galdu starpá (Rn.).
Driķu putraims.
281. Dudam divi, ķeiram ķetri, apakš pleder' divpadsmīt (S.).
Dudas (v. Baloža), ciruļa, vistas olas.
282. Kajas gaisá, galva lejá (A.).
Dumi.
283. Pret kalnu eet pats, no kalna neeet ne dzenams (A.).
Dumi.
284. Zemé versi kaun, augšá tauki tek (H.).
Dumi.
285. Nav zirgs aizjugts, jav aste gaisá (R.).
Var. 1. K̄eve vel nav aizjugta, jav aste debesis (A.).
" 2. Vel ķeve nav aizjugta, jav aste gaisá (Sm.).
" 3. K̄eve nav aizjugta, jav aste gaisá (C.).
Dumi.
286. Nav tevs peedzimis, jav dels kará eet (H.).
Var. 1. Tevs vel nav dzimis, dels jav kará (L.).
" 2. Tevs nav peedzimis, dels jaj kará (X.).
" 3. Tevs nav dzimis, dels jav jumtá sed (C.).
" 4. Vel tevs nav dzimis, jav dels rijas korá (Sm.).
" 5. Vel tevs nav peedzimis, jav dels uz jumta (A.).
" 6. Ciko tevs peedzimis, jav dels jumta galá (B.).
Dumi.
287. Sidraba palags pa istabu laižas (F.).
Var. 1. Zida palags ligojas gaisá (X.).
" 2. Zida palags ligojas (R.).
Dumi.

288. Vakar peedzimis, šodeen staiga (F.). Dumi.
289. Lika kaza kori kap (R.). Dumi skursteni.
290. Lika taure logá (F.). Dumi skursteni.
291. Tik apaļš, tik plakans; ká speež, tá lec (H.).
Durvju klinķis.
292. Ká ritá ceļas, tá tevam krutis (R.).
Var. 1. Lidz no rita ceļas, tevam krutis (F.).
" 2. Ik ritus tevam krutis (Kr.). Durvis.
293. Lidz no rita ceļas, placens roká (F.).
Var. 1. Lidz no rita ceļas, arklis roká (F.).
" 2. Ko ceļees, speles galds roká (A.).
" 3. Lidz no rita ceļas, tulit plade roká (L.).
" 4. Deen' nakt' placens roká (Kr.).
" 5. Eekšá ejot, lauká ejot, placens roká (A.).
" 6. Eekšá, ará, karaša roká (K.). Durvis.
294. Ko ritá ceļees, to pee planás karašas ķerees (St.).
Var. 1. Kas ritá ceļas, pee teva nabas ķeras (C.).
" 2. Ritá celdamees, teva nabas nozaķer (C.).
Durvis (klinķis).
295. Aizeet, ateet, apgreestees nevar (R.).
Var. 1. Aizeet un atnak, atgreestees nevar (H.).
" 2. Aizeet, ateet atpakaļ, apkart negreežas (Čk.).
Durvis.
296. Divi stavu, divi gulu, peekts pa vidu tekale (C.).
Var.: Divi gul, divi stav, peektais pa vidu tek (Rn.).
Durvis, stenderes.
297. Kad peeleeķ, tad mazak; kad atņem, tad vairak (Rn.).
Durvis un rijas lodziņš (?? skat. 145).
298. Vecits tup kaktá, pipite zobos (Rn.).
Var. 1. Vecis tup kaktá, tapa roká (C.).
" 2. Vectevs kaktá, kakale roká (M.).
" 3. Vecais tevs katlá, pipe zobos (A.).
" 4. Vecmate kaktá tup, tapiņa roká (Sm.).
" 5. Vecá mate kaktá stav, radziņš peeré (Kr.).
Dzereena baļļa.
299. Sarkana gotiņa, astra valdziņš (Kr.).
Var. 1. Sarkana gotiņa astra valdziņa (Kr.).
" 2. Sarkana gotiņa, zida valdziņš (K.).
" 3. Sarkana gotiņa, seena valdziņš (Sp.).
" 4. Sarkana gotiņa, zida saitiņa (C.).
" 5. Sarkana gotiņa zida saitiņa (Rn.).

- Var. 6. Bruna gotiņa, zida valdziņš (H.).
" 7. Sarkana govš astrá peeseeta (F.).
" 8. Sarkana telite zidá peeseeta (Čk.).
" 9. Maza gotiņa, aste peeseeta (K.).
" 10. Sarkans bullis pee zida deega peeseets (F.).
Dzervene.
300. Dzerve kleedz, ola aug (Rn.). Uz krija dziju tinot.
301. Abi gali cilajas, vidus kopá needrajas (L.). Dzirkles.
302. Mazs mazs kodejs, bet stiprs (v. sapigs) kodums (M.).
Dzirkstele.
303. Smagaks par zirgu un mazaks par blusu (F.). Dzirkstele.
304. Pelek' aitiņa rinkī greezdamás ed (Kr.). Dzirnas.
305. Kucens ruc sneega kupená (A.).
Var. 1. Kucenits ruc sneega kupená (Sp.).
" 2. Kucens ruc kupená (A.). Dzirnus.
306. Peleka aitiņa kupenu breen (A.).
Var. 1. Peleka aitiņa kupeni breen (F.).
" 2. Peleka aitiņa pa sneegu breen (Čk.).
" 3. Peleka aitiņa pa sneegu greežas (C.).
" 4. Peleka aitiņa sneega kupeni (R.).
Dzirnavu akmens.
307. Peleka aitiņa veena pati visus laukus aped (Sm.).
Var. 1. Visa gada pelnijumu peleka aitiņa aped (D.).
" 2. Mazs peleks aveniņš visa gada pelņu aped (K.).
" 3. Peleks avens — cauru muguru, aped visu gada
krajum' (B.). Dzirnavas.
308. Koka klabis klabinaj', zemes bubis bubinaj' (R.).
Dzirnavas.
309. Tevs ar mati saputojušees guļ (A.). Dzirnu akmeņi.
310. Kuils uz kuīļa apsaputojees (C.). Dzirnavas.
311. Raibais sunits bedré guļ (D.).
Var. 1. Ruds sunis guļ pelnos saritinajees (L.).
" 2. Zilpeleks lacis pelnos tup (Sp.).
Dzirnu akmenis.
312. Divi braļi kaunas, balti asins tek (S.).
Var. 1. Divi zaķi kaujas, baltas asnis tek (D.).
" 2. Divi peleki suņi kaujas, balti asiņi tek (Sp.).
Dzirnavu akmeņi.
313. Kucite reij, zobiņi birst (St.). Dzirnavas.
314. Rinkī greežas un ruc (K.). Dzirnavas.

315. Apaļi versiši rinķo veens uz otra, gremo, bet need (Z.).
Dzirņu akmiņi.
316. Peleks auns veenacis (Z.).
Dzirnu akmins.
317. Jo lācis skreen, jo putas krit (F.).
Dzirnavu akmins un milti.
318. Balts kurts ap pili tek (L.).
Dzirnu akmenis (griezotees).
319. Koka zirgs, akmeņa rati, gaļas pataga (L.).
Var.: Koka zirgs, akmiņa vezums, gaļas pataga (F.).
Dzirnas un maleja roka.
320. No pakalna tek; kur līdzens, tur stav un nekad slapjš nepaleek (F.).
Dzivsudrabs.
-
321. Mežā dzimis, mežā audzis, nak uz lauka kasitees (L.).
Var. 1. Mežā dzimis, mežā audzis, nak uz zemi grozītees (Sp.).
" 2. Mežā dzimis, mežā audzis, nak uz tirumu plosītees (Sm.).
" 3. Mežā dzimis, mežā audzis, iznak laukā ermotees (G.).
" 4. Mežā dzimis, mežā audzis, tirumā nak žavetees (Bu.).
" 5. Mežā dzimis, mežā audzis, uzeet uz tirumu, kleedz (C.).
" 6. Mežā dzimis, mežā audzis, iznācis klajumā, kleedz (A.).
" 7. Mežā dzimis, mežā audzis, nak uz lauka, kleedz un brec (B.).
" 8. Mežā dzimis, mežā audzis, iznak klajumā kleedz un brec (K.).
" 9. Mežā dzimis, mežā audzis, izskrej's tirumā, kleedz un brec (Rn.).
" 10. Mežā peedzimis, mežā uzaudzis, no meža iznakot, kleedz un brec (Kn.).
Ecešas.
322. Vista eet lauku terzedama, zaļas olas metadama (F.).
Ecešas un veleni.
323. Suku, suku, bruku, bruku, desmit kajās, trīs vederi (L.).
Ecešas, 2 zirgi un ecetajs.
324. Meness uzlec vecainē (H.).
Kazoka eelaps.
325. Saimneeks nes kalpu (F.).
Svarki eelapu
326. Zaļš kā zale, balts kā sneegs, melns kā ogle (M.).
Eeva zeed.
327. Zaļa cucīņa, sarkani siveniņi (H.).
Egle ar čēkureem.

328. Leels resns teviņš aseem nageem (R.). Egle.
329. Cuka sapust, pupi nesapust (L.). Egle.
330. Akmens kaja, koka rika, salmu rogu cepurit' (R.).
 Var.: Akmiņu kajas, koka rumpis, galvā salmu cepurit' (Z.).
 Eka.
 Ena.
331. Meesas nav, bet tomer redzams (Sp.). Ena.
332. Mana paša pedas peecas asis preekšā eet (Sp.). Gaŗa ena.
333. Ne pari var parkapt, ne apkart apeet (F.). Ena.
334. Eet pa salmis — neŗaukst, eet pa uguni — nedeg, eet pa
 udeni — neslikst (Sp.).
 Var. 1. Ne uguni sadeg, ne udeni noslikst, ne salmos iz-
 gaist (F.).
 „ 2. Ne uguni deg, ne udeni slikst, ne salmos ŗab (Z.).
 „ 3. Ne udeni slikst, ne uguni deg, ne sisdams var no-
 sist (X.).
 „ 4. Pareet par salmeem, ne ŗaukst, ne grab (St.).
 Ena.
335. Cilveks nav, ŗems nav, sagustit nevar (Z.). Ena.
336. Cimdiņš bez sudaja (Sm.). Erce.
337. Versis bauro, nabiju velk (Sm.). Ergeles (?? sk. 143).
338. Ar kajām min, ar rokām speez, dziviba nak no veja (Bu.).
 Ergeles.
339. Atskreja gaisa lidons, paŗema nakts zvanitaju, nonesa uz
 zemes lidzinataju un tur navigi noteesaja (Sp.).
 Erglis nones gaili uz eceŗas un saplosa.
340. Pa roku skreen un zidu (v. zidus) tin (F.). Evele.
341. Divi rokas, peecas kajas; ta roka, kas pakaļā, labaki ŗer, nekā
 ta, kas sanos; mugura no gaŗas un veders no galdneeka
 salikts (L.). Evelbenķis un eveletajs.
342. Divi telites, veens mugurkauls (A.).
 Var.: Divi teļi, veens pats mugurkauls (M.).
 Eŗa (tirumu vidū).
343. Pilns lauks raibu dveļu (F.). Eŗas.
344. Alava pa lauku skreen (F.). Eŗmala.
345. Muŗa ņķirsts (v. ciba), pusmuŗa vaks (M.).
 Var. 1. Muŗigs skapis, pusgada vaks (K.).
 „ 2. Leels purs, ikgadus jauns vaks (Sp.).
 Eŗars (Eŗers).
346. Briŗeem lops uz ŗetrām kajām, briŗeem kamolis adatu
 pilns (Sp.). Eŗis.

347. Berni papreekš dzemst, mate no pakalas (C).
Gabanas, kaudze.
348. Veens pats ozols vispar pasaul', tam ozolam ir divpadsmit zari, katrá zará çetri ligzdi, katrá ligzdá septiņi berni, katram bernam savs vards (Kr.).
- Var. 1. Par visu pasauli veens ozols divpadsmit zareem, katrá zará çetri ligzdi, katrá ligzdá septiņi berni, katram bernam savs vards (L.).
- „ 2. Manam tevam bij veens darzs un eekš ta darza veens ozols un tam ozolam bij divpadsmit zari un katrá zará çetri perekli un katrá perekli septiņi berni un katram bernam savs vards (R.).
- „ 3. Leels dižs ozols, ozolam divpadsmit zari, katrá zará çetras ligzdas, katrá ligzdá septiņas olas, katrá olá melns un balts (Sp.).
- „ 4. Leels ozols divpadsmit zareem, katrá zará çetri perkli, katrá perkli septiņas olas (S.).
- „ 5. Kupls ozols divpadsmit zareem un katrá zará çetri perkli, katrá perkli septiņas olas (St.).
- „ 6. Leels leels ozols — divpadsmit zaru, katrá zará çetri perkli, katrá perkli septiņas olas (C.).
- „ 7. Leels ozols ar divpadsmit zareem, katrá zará pa çetri perekli, katrá perekli pa septiņi strazdi (Rn.).
Gads.
349. Esmu vecs, man peedzima divpadsmit deli un delam trisdesmit meitas — pa pusei melnas, pa pusei baltas (A.).
Gads.
350. Gaju gaju, atradu galvu, eekš tás galvas divpadsmit galvu (C.).
Gads.
351. Divpadsmit asim gaŗš tilts, tris zelta rozes zeed (F.).
Gads un 3 leelee svetki.
352. Veens Adams, divpadsmit Katriņas; veenai Katriņai zelta svece rokā, otrai sudraba un trešai no vaŗa (F.).
Gads, meneši, leelee svetki.
353. Ķeniņš staiga pa pagalmu, divi placeņi zem barzdas, ceturt-daļ marcīņas gaļas uz galvas (A.).
Gailis.
354. Virs kleedza, virs breca, gaļas gabals muté (H.).
- Var. 1. Virs brec, virs sauc, cirvis galvá (L.).
- „ 2. Virs kleedz, virs brec, karstulis galvá (Z.).
Gailis.
355. Leels virs staiga pa lauku, karstuļi uz galvas (L.).
- Var.: Virs eet pa planu, gaļas gabals peeré (F.).
Gailis.

356. Veens nak no Kandavas kleegdams brekdams, kaula deguns, gaļas barda, simtu gabalu svarki šuti (Sm.).
- Var. 1. Veens kungs nak no Kandavas kleegdams brekdams, simtu deviņdesmit deviņi gabaleem svarki, gaļas gabals uz galvas (Čk.).
- „ 2. Gaļas barzda nak no Kandavas, kleegdams un brekdams (H.).
- „ 3. Mazs mazs viriņš nak no Kandavas, gaļas sekste un kaula deguns, kleegdams un brekdams (R.).
- „ 4. Veens nak no Urdavas, kleegdams brekdams, kaula deguns, gaļas barzda (M.). Gailis.
357. Gaismas saucejs, pakauša plesejs, skaisti rubļi pakaklē (M.). Gailis.
358. Virs niķu niķeem, svarki stiķu stiķeem, kaula deguns, gaļas barzda (K.: L.).
- Var. 1. Virs niķu niķeem, svarki stiķu stiķeem, kaula deguns, adas barda (Sp.).
- „ 2. Virs niķu niķeem, svarki stiķu stiķeem (F.). Gailis.
359. Smuks virs eet par pagalmu, oksts valā (C.). Gailis.
360. Divreiz dzimst, ik ritus un vakarus Dēvu slave (Sp.). Gailis.
361. Saimneeks dzeed bez gramatas (F.). Gailis.
362. Siseris nak no risera, kaula gimis, gaļas barzda, simt lupatu mugurá (F.). Gailis.
363. Virs, kam simtu lapu svarki (D.). Gailis.
364. Igans eēet agana pili (L.). Gailis aprij meeža graucū
365. Ceeles giga, gaiga nak, ņem to çanku, leec uz gankas (A.).
- Var. 1. Ceeles guiga, gaiga nak, ņem šo svampi, leec uz kampi (Sp.).
- „ 2. Ceeles guiga, gaiga nak, ņem to svampu, leec uz knabi (L.).
- Ceeles meita, gaisma nak, ņem katlu, leec uz kaša.
366. Ceeles guima, gaima nak, ņem to ķimsi, ej uz ķumsu (A.).
- Var.: Ceeles guibe, geibe naca, ņem to ķipi, ej uz gembu (C.).
- Ceeles meita, gaisma nak, ņem ķipi, eij uz govī.
367. Ceeles gugala, gaigala nak, ņem to timpel', leec uz kampa (R.).
- Ceeles saimneece, gaisma nak, ņem katlu, leec uz kaša.

368. Celees guiba, gaiba nak, ñem to şvancij', eij uz kancij', pakar ķegi, eemet vegi (C).
Celees saimneece, gaisma nak, ñem atsle-
gu, ej uz kleti, pakar katlu, eemet gaļu.
369. Celees guga, gaiga nak, ñem to kampu, leec uz şvimpu (Kr).
Celees mate, gaisma nak, ñem katlu leec
uz aķa.
370. Celees gubain, astains nak, źvigur źvagur ķerpija ķank! (H).
Celees saimneece, gaisma nak, eij putras varit.
371. Ne ķiku, ne grabu, labrit pee loga (L).
Var. 1. Ne ķakst, ne grab, labrit aiz loga (C).
" 2. Ne ķab, ne grab, labrit pee loga (Sp).
" 3. Ne ķab, ne rib, labrit pee loga (K).
Gaisma (v. saules stars L.).
372. Plukkans ar ķetrám kajám (Kr). Galds.
373. Ķetri braļi zem veenas cepures stav (A.). Galds.
374. Ķetri saka: „brokasts atnaks, dabus est“ (X.). Galds.
375. Veens ludz, lai ir deena, tad dabus est; otrs ludz, lai nakts,
dabus gulet; trešais teic: tada deena, tada man nakts (J).
Var.: „Naktu jel deena, dabotu est.“ — „Naktu jel nakts,
dabotu gulet.“ — „Tada mana deena, tada mana
nakts.“ (Sp.). Galds, durvis, logs.
376. Mežá dzimis, mežá audzis, atnak majás (v. majá) par saim-
neeku (G.; Rn.). Galds.
377. Manam tevam bij veens ozols, uz to ozolu lini, uz tees lini
rudzi, uz tees rudzis edejs, uz to edaju odejs, uz to
odeju redzetajs, uz to redzetaju mezs pilns putnu (Sp).
Galds, galda drana, cilveks.
378. Smuks smuks zirdziņš, veena pate kája (F.). Galds.
379. Veens pats ozols, neizskaitami zari (D.). Galva, mati.
380. Peeci pintiķi velk tišķinu gar ķeizara glažu logeem, gar
namneeka durvim lejá uz knapatu (X.). Galvu suka.
381. Balta istabiņa, sarkani atspaidi (D.). Gandrs.
382. Septiņi versti garš tilts un ta tilta galá zeed abele reizám
ar balteem, reizám ar sarkaneem zeedeem (Rn).
Gaveņu nedeļas, leeldeenas.
383. Klete uz ķetreem stabeem buveta (Kr). Gove.
384. Ķetri zemes riteri, simts ķaŗa vaiteri (G.). Govs.
385. Divi stagari, divi plagari, ķetri zemes meritaji, devit(ai)s
ķaŗa vadons (Kr.; C).

- Var. 1. Divi stagari, divi pagari, çetri zemes merotaji un devitais kaŗa vadons (L.).
- „ 2. Divi stagari, divi plagari, çetri zemes meritaji, devitais kaŗa vajatajs (S.).
- „ 3. Divi du, divi pla, çetri zemes tekataji, devits kaŗa vajatajs (Sm.).
- „ 4. Divi duder', divi laper', çetri zemes ripuliŗi, septits kaŗa vajatajs (A.).
- „ 5. Divi tuteri, divi leveri, çetri zemes stampetaji, devits kaŗa baiditajs (X.).
- „ 6. Divi dudiķi, divi platiķi, çetri zemes tekataji, veens pats kaŗa celejs (L.).
- „ 7. Divi dudiņi, divi dadiņi, çetri zemes ustupiņi, devita kaŗa vajataja (Bu.).
- „ 8. Div' dudiņ', div' platiņ', çetri zemes rapataj', devits kaŗa vajatajs (R.).
- „ 9. Divi dulviŗi, divi leciŗi, çetri zemes tecetaj', veens pats kaŗa vajatajs (R.).
- „ 10. Div' dudiņas, div' pleŗiņas, çetri zemes dumpuriŗi, peektajs kaŗa valditajs (J.).
- „ 11. Divi kurliŗi, divi leiniŗi, çetri zemes reebeji, devits kaŗa vajatajs (M.).
- „ 12. Divi lemi, divi temi, çetri zemes tecetaji, devits kaŗa vaditajs (B.).
- „ 13. Divi lankas, divi kankas, çetri zemes ribuļi, devitais kaŗa vajatajs (K.).
- „ 14. Divi duçi, divi laçi, çetri zemes ribuliŗi, devits kaŗa vajatajs (C.).
- „ 15. Divas lepas, divi ilksis, çetri zemes stampataji, peektais gaŗas kapatajs (Sp.).
- „ 16. Divi regeni, divi plegeni, çetri zemes meŗotaji, veena pate kaŗa mate (F.).
- „ 17. Divi dzirduķli, divi redzukli, çetri zemes rubuliŗi, devitais kaŗa vedejs (Rn.).
- „ 18. Paris stingru, paris lempu, çetras zemes atstutes, peektá ludene — visu kaŗu valda (Sp.).
- „ 19. Divi ņkilas, divi siles, çetri zemes stangataji, veens pats visu valditajs (L.).

Govs.

386. Divi duduli, çetri zemes tekuli, kama kule vidú (A.).

Govs.

387. Çetri zemes riteļi, divi platauši, divi zvaigznes, divi gaisa
dureži, veens kaŗa celejs (L.). Govs.
388. Çetri zemes stiķetaji, divi sturmaņi, divi glazneeki, divas
klappes, veens muŗu dzenatajs (L.). Govs.
389. Desmit lokas, çetri staipas (Sp.). Govi slauc*
390. Çetri vadži pakletī (D.; R.; St.; C.).
Var. 1. Zelta çemors (v. çamurs) pakletē (R.; X.).
" 2. Zelta atslega zem klets (H.). Govs pup(j)i.
391. Çetras leepiņas pakletī: daeet meita, noglasa (Sm.).
Govi slauc.
392. Çetras masiņas veenā kurbē danco (C.).
Var. 1. Çetras masiņas veenā pelcītē meezn (Sp.).
" 2. Çetri kungi veenā zabakā meezn (St.).
" 3. Divi masiņas veenā dobē meezn (C.).
Govi slauc.
393. Zobi ir, mutes nav (R.). Grabeklis.
394. Balta pļava, melnas govīs, vajag gudra ganitaja (Kr.; C.; Rn.).
Var. 1. Balta pļava, melni lopi, gudra vajag ganitaja (St.).
" 2. Balta pļava, melna govīs, vajag gudra ganitaja (K.).
" 3. Baltas pļavas, melnas govīs, gudram laba gani-
ŗana (L.).
" 4. Balti tirumi, melni lopi, gudram ganit (A.).
" 5. Balta pļava, pilna melnu govju (G.).
Gramata.
395. Maza raiba vistiņa ik sveta rita tek uz baznicu (J.).
Gramata.
396. Balts lauks, melna sekla; kas to sej, tas to saprot (R.;
K.; Sp.).
Var.: Balta druva, melna sekla (J.). Gramata.
397. Vaczemē malku cirta, ņai zemē skaidas leca (G.).
Var. 1. Vaczemē malku teŗ, ņai zemē skaidas lec (F.).
" 2. Vaczemē cert, ņai zemē skaidas lec (Rn.).
" 3. Vaczemē cert, Vidzemē skaidas atlec (Z.).
" 4. Vaczemē kokus cirta, ņai zemē atskaneja (? St.).
Gramata.
398. Nav koks, bet lapām; nav drebe, bet saŗuts; nav cilveks,
bet pastata (? Z.). Gramata.
399. Dzelza ņķirsts, vaŗa vaks, dzivs mironis eekŗā gul (A.).
Gravis, leds, zivs.
400. Maza maza mucip', dzelzu stipa par vidu (Kr.).

- Var. 1. Gaļas mucīņa, terauda stipīņa (F.).
 „ 2. Gaļas mucīņa, vara stipīņa (A.).
 „ 3. Gaļas muca, vara stipa (M.).
 „ 4. Gaļas mucīņa, zelta stipīņa (G.; C.). Gredzens.
401. Velna aka bez dibena (C.).
 Var. 1. Velna acs bez dibena (Rn.).
 „ 2. Elle bez dibina (K.). Gredzens.
402. Apaļš bez gala (F.). Gredzens.
 403. Apkart meetu zelta zale (?? Z). Gredzens.
 404. Lača gaļa sasalita (C.).
 Var.: Verša ada sasalita (C.). Greesti.
405. Visi vilki gaŗám, veens ņķersu (Sm.). Greesti, sija.
 406. Teevs smalku aukle (R.). Greesti un smiltis.
 407. Vairak caurumu zemé, ne ká zvaigzņņu gaisá (Čk.).
 Var.: Zemé vairak caurumu, ká debesis zvaigzņņu (A.).
 Greezi.
408. Mati virs zemes, barzda apakš zemes (A.). Greezi.
 409. Versis dobé, rāgi ará (S.). Greeznis.
 410. Kas mums ir, ta Deevam nav (R.). Greki.
 411. Trim stureem muižiņa, balts kundziņš vidú gul (F.).
 Var. 1. Trim kantém muižiņa, balts kundziņš eekšá (Kr.).
 „ 2. Trim stureem istabiņa, balts kundziņš eekšá seŗ (D.).
 „ 3. Triskantaiņa majiņa, balts kundziņš sed eekšá (K.).
 Griķis.
412. Maŗa maŗa kletiņa, trim pakšēem, baltu miltu piina (Sp.).
 Var.: Trim stureem lade, piina baltu miltu (G.). Griķis.
 413. Sarkans kaul' kaceniņš, trim stureem cekuliņš (O.).
 Griķis.
414. Mazs mazs viriņš, trim stureem cepurite (R.; X.). Griķis.
 415. Sarkans kazas kečeniņš (C.). Griķis.
 416. Versis trim mugurám (F.). Griķu sekla.
 417. Uz egles čaukstulis, uz čaukstuļa plivens, uz plivena run-
 gulis (F.).
 Var.: Uz ribina čaukstiņš, uz čaukstina plivens uz plivena
 seeksts (A.). Gulta, cisas, palags, cilveks.
418. Preeķš ilgeem gadeem gatava, tik ņodeen vel uztaisita;
 par nakti vairak deriga, par deenu maz ko iztai-
 sa (Sp.).
 Var.: Preeķš ilgeem laikeem gatava, bet ņodeen tik uztai-
 sita (Kr.). Gulta.

419. Kajas ir, nevar eet; špalvas ir, nevar skreet; stav uz veetas itin klusu (Sp.) Gulta.
420. Balta muiža uz sarkanu stabu (Sp.) Guža.
-
421. Jo lidaka skreen, jo meži gažas (Bu).
 Var.: Lidaka skreen, meži (v. mežs F.) gažas (Kr.; S.; K.; C.; F.) Iskaps.
422. „Likais loks, kur tu skreesi?“ — „Cirpan (v. cirpen F.) poli, kotu proti!“ (A.; F.) Iskaps un sirpis.
423. Kumpums, likums, kur tu skreesi?“ „Pliks nošķerets, ko tu gribi?“ (J.) Iskaps un pļava.
424. Maza melna gotiņa visas zemes izlaizij'se (K.).
 Var. 1. Zila gotiņa zemi laiza (G.).
 „ 2. Melna gov's zemi laiza (R.; C.; Rn.).
 „ 3. Spidoša gov's cini laiza (F.) Iskaps.
425. Zila gov's staiga, zaļu zali ezdama (F.) Iskaps.
426. Zales paedišu, zobus atgreezišu; smilšu dabušu, atkal attrišu (K.) Iskaps.
427. Zveedz kā zirgs, nav zirgs; špac kā čuska, nav čuska (C.) Iskaps (striķejot un pļaujot).
428. Kad stav, tad zveedz; kad eet, tad špac (C.) Iskaps.
429. Salicis, sakrupis, zaļās majas precineeks (F.).
 Var.: Salicis, sakrupis salasa mazus precineekus (?? skat. Brivzemn. 482; F.) Iskaps.
430. Likais mazais visu lauku nostaiģaja (F.) Iskaps.
431. Lacis guļ, zarnas kust (C.).
 Var. 1. Lacis guļ, desas kust (Z.).
 „ 2. Gov's guļ, zarnas kust (A.) Istaba.
432. Teva pirksti sakrampeti, mates runkas sarunkatas (A.) Istabas pakši un greesti.
433. Veena puse silst, otra salst, cepure pust (H.) Istaba.
434. Neleela aitiņa, bet ik rita pa podam vilnas cerp (Rn.) Istaba, mesli.
435. Augšā tilts, apakšā tilts, vidū zosis klaigaja (L.) Istaba.
436. Kas par ermu: divas galvas, sešas kajas, pusē drebes, pusē spalvas! (L.) Jatneeks.
437. E kur erms: divām galvām, sešām kajām, četrām acim (Sp.) Jajejs.
438. Divas rokas, divas galvas, sešas kajas, acis četras (Kr.)

- Var. 1. Divas galvas, sešas kajas, četras acis un divas rokas (F.).
- „ 2. Divi galvas, divi rokas, bet sešas kajas (Z.).
- „ 3. Sešas kajas, divi galvas (F.). Jatneeks.
439. Divi galvám, sešám kajám: Adams to nav redzejis, Noas šķirstá neeepemis (L.).
- Var.: 1. Sešám kajám, divám rokám, ko Adams nav redzejis un Noas šķirstá nav manijis (A.).
- „ 2. Divi galvas, sešas kajas: Adams to nav pazinis, Noas šķirstá redzejis (M.). Jatneeks.
440. Suseritis ceļu tek; uz suseri ļepatiņa, uz ļepatu ozoliņis, uz ozolu kļepatiņa (J.).
- Var. 1. Suserits pa ceļu tek; uz susera platerits, uz platera gaigalits (S.).
- „ 2. Suseritis pa ceļu tek; ļipatiņa mugurá; uz to ļipatu ozols, uz to ozolu veca peka (L.).
- „ 3. Susuriņš pa ceļu tek; uz ta susura lupata, uz tás lupatas ozols, uz ta ozola peka (Ck.).
- „ 4. Ingulins ceļu tek; uz ingula šķimuriņš, uz šķimura plivaniņš, uz plivana gaigaliņš (Sm.).
- „ 5. Asarits tek pa ceļu; uz to asariti lupatiņa, uz to lupatiņu ozoliņš, uz to ozoliņu peka (Sp.).
- „ 6. Žuburains ceļu tek; uz žubura ozols stavs, uz ozola peka aug (Sp.). Jatneeks.
441. Virsú, apakšá dzivs, vidú nedzivs (Sp.).
- Var.: Virsú dzivs, apakšá dzivs, par vidu nomiris (D.). Jajejs.
442. Cuku celiņš ap istabu tek (A.).
- Var.: Cuku celiņš ap riju (K.). Josta.
443. Deená par stigu, nakti par čusku (Z.). Josta.
444. Tec masiņa pa veenu pusi, es pa otru pusi, pendera galá satiksimees (Ck.).
- Var. 1. Eij masiņa pa to ceļu, es eesu pa šito, uz pendera kalna abas sasatiksimees (C.).
- „ 2. Tu bral pa veenu pusi, es pa otru, abi satiksimees kopá pendera kalná (Sm.).
- „ 3. Tu eji tur, es eimu šur un abi divi tiksimees penderkalná (F.). Josta.
445. Smalku valká, rupju glabá (Ck.). Jumts.

446. Mugura preekšá, veders pakałá (F.).
Kajas, stilbs un ikri.
447. Linku lenku biksés (R.).
Kaja.
448. Luku ritenis uz loga (F.).
Kaķis.
449. Grenits tup setmalá, peļastīņu gaididams (A.).
Kaķis.
450. Cinga dzina pungu (Sm.).
Kaķis peli.
451. Tup tup tupel, kar kar karel; grib tas tupels kaŗeli
baudit (H.).
Var. 1. Tup tup tupesi, kar kar kareli; grib tas tupesis ka-
reli baudit (C.).
" 2. Tupi tupen, kari karen; bet tupenam grib tikt pee
karena (Rn.).
Kaķis un gaļa.
452. Vecmate eet par planu, varpsta pakałá (J.).
Var. 1. Veešiņa pa tirumu eet, koks pakałá (H.).
" 2. Veešiņa eet par tirumu, karts gals pakałá (R.).
" 3. Teeva gaŗa jumprava, sviķurbis pakałá (L.).
" 4. Mazs mazs viriņš, karts pakałá (X.).
Kaķis.
453. Tikai gadu vecs, un tomer tá novecojees, ka nekam vairs
neder (L.).
Var.: Vecs, vecs, gadu vecs — nekam vairs neder (A.).
Kalendāris.
454. Mazs ká blusa, uzaug leels ká galva (X.).
Kalis.
455. Balta baznica, sarkans tornis (T.).
Kalkone.
456. Bezkaļiņa ceļu tek (R.).
Kamols.
457. Krustam šķersam vanaga meesa (F.).
Var. 1. Krusteem šķerseem vanaga gaļa (R.).
" 2. Krustam šķersam vanaga ceļi.
Kamolīs.
458. Pacel ļīpu pabučo (C.).
Var.: Pacel ļīpiņu pabučo, (A.).
Kanna.
459. Usa, musa, Greetai mice, trakais Mika tiri pliks (H.).
Var.: Uza, muza, Greetai mice, trakais Miķels tiri pliks (Kr.).
Kaņepe (v. abols).
460. Galvu ed, meesu sveež projam, adu valka (R.).
Kaņepe.
461. Vasar par egli, zeemu par govi (C.).
Var. 1. Vasará par egli, zeemá par govi (Rn.).
" 2. Vasará par egli, zeemá par sveestu (R.).
Kaņepe.
462. Vasará zaļš ká egle, zeemá melns ká vepris (T.).
Kaņepe.
463. Diži gaŗa jumprava, kramota galva (Sp.).
Kaņepe.
464. Zaļa vistiņa, zilās oliņas (F.).
Kaņepe.
465. Melna gotiņa baltu peenu dod (F.).
Kaņepu peens.
466. Papreekš berni dzemst, tad mate (Rn.).
Kapnas, kaudze.

467. Blusa zosi izpereja (A.; F.).
Var.: Blusa gužu izpereja (Sp.).
Kapostu sekla un galva.
468. Mate ká blusa, meita ká ducka (X.).
Var.: Mate ká blusa, meita dučka (R.).
Kapostu sekla un galva.
469. Jumprava pusgadu uz veenas kajās nostav (C.).
Kapostu galviņa.
470. Septiņdesmit apgerbi, visi bez knopēm (Z.). Kaposts.
471. Leceklī dzimis, darzā audzis; leela galva, veena kaja (Kn.).
Kaposts.
472. Čunčurs tup uz veenas kajās (H.).
Var. 1. Čunča tup uz veenas kajās (R.).
„ 2. Čunciņš tup uz veenu kaju (L.).
„ 3. Punciņš tup uz veenu kaju (F.).
„ 4. Gagans uz veenas kajās (A.).
„ 5. Tīters stav veenā kajā (Sm.). Kapostu galva.
473. Kartū kartām penderkalniņš (F.). Kaposts.
474. Kur melna blusa eelec, tur balts gulbis izceļās (F.).
Kapostu sekla un kaposts.
475. Lapiņas kas lapiņas, kas pee kokeem neaug un ko cilvēks
labprat ed (Rn.). Kaposti.
476. Eelaps uz eelapa, adatas ne dureena (Sm.; R.; A.; B.; C., Sp.).
Kapostu galviņa.
477. Maza maza seeviņa, simtu sakšu mugurā (Kr.).
Var. 1. Maza maza seeviņa, simtu sakšu apkart (F.).
„ 2. Maza maza seeviņa, simts autu galvā (J.; G.; Bu.).
„ 3. Maza maza seeviņa, simtu mices (v. miču) galvā
(R.; L.).
„ 4. Maza maza seeviņa, trissimts micīņas (F.).
„ 5. Maza maza seeviņa, simtu miču galvā (Sp.).
„ 6. Maza maza vecīte, simtu miču galvā (H.).
„ 7. Maza jumprava, simtu sakšu mugurā (H.).
„ 8. Mamiņa sed darziņā, simtu šakšas mugurā (Z.).
„ 9. Man masiņa darziņā simteem šakšas mugurā (A.).
„ 10. Maza maza masiņa, simtu vilnanišu eekšā (D.).
Kapostu galva.
478. Maza maza gašķiņa deviņām vilnanēm (Rn.).
Kaposta galviņa.
479. Ikkatram manis vajaga, bet ne vairak nemaz, kā veenu
pašu reiz (A.).

- Var.: Viseem manis vajaga, bet ne vairak ká veenu reizi (A.).
Kaps.
480. Gan viseem tada vajag, bet tik veenu reizi (Sp.).
Kapu racejs.
481. Maja apdzivota, bet suņi tur nereij un gaiļi tur nedzeed (Z.).
Kapseta.
482. Mežá dzimis, mežá audzis, nak uz majám putru strebt (L.).
Kaņote.
483. Ezars izžust, vardes izlec (X.).
Karotes.
484. Divi mazi (v. melni) auniņi, veens uz otru lec un brec (Kr.).
Kastavas.
485. Veens uz otra lec, abi divi brec (Kr.; R.).
Kastavi.
486. Veena slotá (?) lec, abi divi brec (H.).
Karstavi.
487. Silis brec eglé (R.).
Karstavi.
488. Pee manis augļu zaros nemeklejeet, jo savus augļus es pee
kajám karos (Ck.).
Kartupelis.
489. Suns kulé, pauti ará (E.).
Kartupeļi.
490. Muciņa, no eekšpusēs stipejama (F.).
Kartupeļu dobe.
491. Likais velns meitas jaj (A.).
Kaši.
492. Kur lacis attupstas, tur melnums paleek (B.).
Var. 1. Kur lacis pakaļu uzleek, tur melns paleek (A.).
" 2. Lacis tup, melnums paleek (G.).
" 3. Kur velns tup, tur melns paleek (L.).
" 4. Kur suns tup, tur melnums paleek (Kr.; R.).
Katlis.
493. Pazist lača tupejeenu, nepazist nogajeenu (A.).
Katlis.
494. Lacis tup, zarnas greežas (H.).
Katlis kad varas.
495. Rigá dzimis, Rigá audzis, še atnacis pakartees (D.).
Katlis.
496. Žids murmulis sed zelta kreslá (F.; C.).
Var. 1. Čigans sed uz zelta kresla (S.).
" 2. Melns ká velns uz zelta kresla sež (D.).
Kalts uz uguns.
497. Vinda, vindá poga, apakš pogas zvaigzne, apakš zvaigznes
grida (Sp.).
Katla kasis, katlis, uguns, zeme.
498. Kaķa aste par Daugavu (A.; Rn.; L.; X.).
Var. 1. Liks berzs pari Daugavai (F.).
" 2. Kaķaste par ezeru (C.).
" 3. Laipa par ezeru (C.).
" 4. Karts par ezaru (A.).
" 5. Dzelza karts par ezeru (C.).

- Var. 6. Dzelzs stipa par ezaru (A.).
" 7. Vaŗa tilts par ezeru (B.).
" 8. Kaŗa aste pari juŗai (F.). Katla stipa.
499. Ozolam dupuram visapkart saule spid (R.).
Var. 1. Ozolam bandaram visapkart saule spid (Rn.).
" 2. Ozolam dukaram visapkart saule lec (X.).
" 3. Ozolam dunduram visapkart saule speeŗ (Ck.).
" 4. Magŗ magŗ ezariŗ, visapkart saule spid (Sp.).
Katlis uz ugunskura.
500. Saviju viju, saturu turu, sametām zardas butalé (Kr.).
Kaudzi met.
501. Zirgi vilku apeduŗi, kauli veen palikuŗi (A.; F.;). Kaudze.
502. Meesu noed, kauli paleek (Sm.). Kaudze.
503. Pazist laŗa tupejumu, gajumu nepazist (A.). Kaudze.
504. Brute aizeet, kreslis paleek (Kr.; Rn.).
Var. 1. Margu aizved, kreslis paleek (C.).
" 2. Marga aizvesta, kreslis paleek (C.).
" 3. Bruti noved, sprakle paleek (Sp.). Kaudze.
505. Papreeŗu izperina caŗus, tad vel paŗu vistu (A.).
Var.: Papreeŗ mate, tad berni (X.). Kaudze.
506. Spalva pee spalvas, visapkart spalva, deviŗi olekti vedera
spalva (T.). Kaudze.
507. Kur pernejá gadá alavica govs gulejusi, tur ņogad var veetu
pazit (Rn.).
Var. 1. Tris gadi pazinu alavicas gulejumu (A.).
" 2. Tris gadi pazis alavicas gulejeenu (D.).
" 3. Kur laci tupejis, desmit gadus pazist (F.).
Kaudzes veeta.
508. Perngada kauli, ņagada meesa (Bu.; Sp.).
Var.: ņa gada telŗ, perná aste (R.). Kaudze.
509. Eesmis caur vederu, pats necepts, bet gardi cepeŗi (A.).
Var. 1. Eesmis caur vederu, pats necepts, gards cepeŗu
cepeŗeem (Z.).
" 2. Eesmis caur vederu, pats ne cepts, ne varits (K.).
" 3. Eesms caur vederu (F.). Kaudze.
510. Leels putns guŗ uz pera, eesmis caur vederu: pats gan nav
edams, bet cepeŗam labs kumoss (St.).
Var. 1. Putnis tup uz perkŗa, eesmis caur vederu (Sm.).
" 2. Leels leels putnis, eesmis caur vederu (Kr.; A.).
Kaudze.
511. Tukla tukla seeviŗa, veens pats kauliŗ (K.). Kaudze

512. Vecmate porá, kristmice galvá (F.).
 Var. 1. Brute sez palejá, krusta mice galvá (Bu.).
 „ 2. Brute sed kalná, krusta mice galvá (Rn.).
 Kaudze.
513. Zema resna jumprava, deenu nakti buçojama (L.).
 Kauss (v. kanna).
514. Melns zirgs, zaľá grozá peeseets (A.). Kazenaju oga.
515. Nokauts un apests, bez kajám staiga (F.). Kazòks.
516. Dzivs budams, ed zali, nedzivs maizi (L.). Kazòks.
517. Dzivs budams, visus kalnus izstaiga, adminis (?) aizeet baz-
 nicá (C.). Kazòks.
518. Atslega miltos (C.).
 Var. 1. Kveešos atslega (C.).
 „ 2. Kveešos spaliņa (C.). Keizars starp zaldateem.
519. No raga taisits, no koka izgreests — esmu ļoti derigs:
 gludinu galviņu, darinu apgerbu (A.). Kemmes.
520. Maza maza kaķite, seena kaudzi skrubina (Sp.).
 Kemmes.
521. Nedzivs dzivu velk (F.). Kemme un uts.
522. Sarkans breedis juru breen (C.). Kēme audeklá.
523. Abos sanos caurumi (F.). Kešas.
524. Es biju jauna meita, man bij balta kleite; balta saplisa,
 sarkana tika (Sp.). Kezberes zeeds un oga.
525. Viss mežs lidzens, veens koks garaks (F.). Kīpis.
526. Papreekšu balts ká sneegs, tad zaļš ká seens, tad sarkans
 ká asins: smeķ berneem labi (L.).
 Var.: Zaļš ká aboltņš, balts ká sneegs, sarkans ká asins:
 smeķe viseem berneem labi (M.). Kīršu ogas.
527. Kur es sedešu, tur tu nesedisees (A.). Paša klepi.
528. Visi var sedet, tevs ar mati, braļi, masas, pats veen nevar (A.).
 Kleps.
529. Es tavá, tu maná, pats savá nevar (F.). Klepi sedet.
530. Virs guļ augšpedu, cirvis eecirsts vederá (L.). Klucis.
531. Tik garš ká koks, ne saules neredz, cilveks veen tik var
 radit (fr.).
 Var. 1. Garš garš, tikpat garš ká koks, bet saules neredz (C.).
 „ 2. Koka garums, saules neredz (R.).
 „ 3. Lidz ar kokeem, lidz ar mežeem, ne redz saules ne
 meneša (A.; S.).
 „ 4. Garš smuidrs izaudzis, saules gaismas neredzejs (D.).

Var. 5. Lidz ar koku, bet saules neredz (F.).

Koka serde.

532. Saulé dzimis, saulé audzis, saulé mužu nodzivojis, saulé miris un tomer saules nav redzejis. Kas tas tads? (C.).

Koka serde.

533. Mežá dzimis, mežá audzis, nemaz gaismas neredzej' (Sm.).

Var. 1. Mežá dzimis, mežá audzis, mužam saules neredzejis (G.).

„ 2. Peedzimis, uzaudzis, saules neredzejis (B.).

Koka serde.

534. Lidz ar kokeem, lidz ar mežeem, paša tomer nevar redzet (C.).

Koka serde.

535. Leels garš izaudzis, saules nav redzejis; kad nomira, tad sauli eeraudzija (K.).

Var.: Mežá dzimis, mežá audzis, mirstot tikai sauli redz (Sp.).

Koka serde.

536. Mežá dzimis, mežá audzis, atnak majás — gauži raud (G.).

Kokles.

537. Veena pate kaja, desmit meles (F.).

Koks un zari.

538. Cuka sapust, ciči paleek (F.).

Koks un zari.

539. Pee koka kocikšis, pee koka micikšis, pee koka purcikšis (Sp.).

Koks, zeedi, augļi.

540. Četri braši apakš veenas cepures (Sp.).

Kragis.

541. Pilna kutina sarkanu cucīņu, eeskreen gařastis, izden visas (B.).

Var. 1. Pilna kutīņa sarkanu sivenu, eeeet gařasts, izvaja (Sm.).

„ 2. Pilna kutīņa sarkanu cucīņu, eeeet gařais, izden visas (H.).

„ 3. Maza maza kutīņa, pilna cucīņu, eet gařais, izvaja (St.).

„ 4. Pilna kute sarkanu cuku, eenak gařais, izvanķi (G.).

„ 5. Pilns kleviņš sarkanu cucīņu, eeeet gařais, izvaija (D.).

„ 6. Pilna kute ar sarkanām govēm, nak veens melns versis, izden visas visas ará (K.).

„ 7. Pilna kuts sarkanu govju, eet melns versis, dzin visas ará (K.).

„ 8. Pilns stallis sarkanu govju, eeeet melns bullis, izden visas lauká (J.).

- Var. 9. Maza maza kutiņa, pilna sarkanu gosniņu, eeeet melnais versis, izdzen visas ará (Z.).
- „ 10. Pilna kuts ar sarkanám telitém, eeeet melns versis, izdzen visas ará (Bu.).
- „ 11. Pilns stallis sarkanu gotiņu, eeeet melnais versis, izdzen visas lauká (Sp.).
- „ 12. Pilna kutiņa sarkanu cucīņu, eeeet gaŗais, izvaja (A.).
Krasns, ogles, krukis.
542. Pilna kutiņa sarkanu cucīņu, eeeet gaŗaste, visas izvaja (Rn.).
- Var. 1. Pilns kleviņš sarkanu gotiņu, gaja gaŗaste, izvajaja (C.).
- „ 2. Pilna laktiņa sarkanu vistiņu, eeskreja gaŗaste, izvajaja (C.).
Krasns, ogles, slota.
543. Ceets un augsts un visu visads ar caurumu (Kr.).
Krasne.
544. Vakará apgerbts, ritá pliks (Kr.).
Var.: Kas deenu pliks, tas nakti apgerbees (Sm.).
Krasne.
545. Leela jumprava; par nakti bagata, par deenu nabaga (Sp.).
- Var. 1. Vakará bagats, ritá pliks (C.).
- „ 2. Deenu nabags, nakti bajars (Sp.).
- „ 3. Zeemá bagats, vasará nabags (F.).
Krasns.
546. Drusciņ, drusciņ kaktiņá (F.).
- Var. 1. Drusciņa kaktá (A.).
- „ 2. Lācis kaktá (C.).
- „ 3. Drabačka kaktá (C.).
Krasns.
547. Kas tas tads zvers? Zeemá ir, bet vasará gul; meesas siltas, bet asiņu nav; sedet gan uz viņa sed, bet no veetas nenoteek (A.).
Var.: Zeemá ed, vasaru gul; meesa silta, bet asiņu nav (Z.).
Krasne.
548. Pulejas deenu, pulejas nakti, bet kurinašanas laikā dus (A.).
Krasnes plate.
549. Ik katrá istabá veena veca mate (M.).
Krasne.
550. Plata mate, apaļi berni, bernaukle ar asti (G.).
Krasne, maize, slota.
551. Vecá mate kaktá sed; kuŗš nak eekšá, sneedz roku (B.).
- Var. 1. Vectevs tup kaktá; kuŗš eet gaŗam, dod labdeenu (L.).
- „ 2. Maza muižiņa; kuŗš eet, tas roku sneedz (Ck.).
Krasns.

552. Lacim sunka sanos (Rn.).
Var.: Lacim kulite sanos (C). Krasns spelte, bedre.
553. Vasar salst, zeemá deg (Sp.). Krasne.
554. Pilns kaktá ar roņu olám (F.). Krasns un ogles.
555. Vecá mate kaktá, racepi klepi (X.). Krasns.
556. Visas jaunu puīšu acis deegá savertas (F.). Krelles.
557. Es redzu veenu meitu çetrám kajám, divám rokám (A.).
Kreslis.
558. Maza maza majiņa trim pakšiem buv eta, baltu miltu pilna (Bu.).
Kriķis.
559. Trim stureem istabiņa, balts kungs eekšá (Sm.).
Var.: Trissturiga istaba, balts kungs sed eekšá (Rn.).
Kriķis.
560. Ritá Lizens šķutés brauks (H.). Ar kruķi stradás.
561. Kokastes tevs, gařastes mate, siki mazi berniņi (L.).
Kruķis, çauksturis, ogles.
562. Melns versis eeeet kuti, izdzen govtiņas (X.). Kruķis.
563. Maza maza gašķiņa, lidz zemei vilnatne (Rn.).
Kruts apaugusi ar zali.
564. Maga maga jumpraviņa, deenas naktis buçojama (Sp.).
Kruza.
565. Zelta laiva, sudraba kausiņš (A.).
Kublis (v. spannis) un kařote.
566. Labak manu sirdi rauj, ne ká manu jostu jož (C.).
Kubuls ar alu.
567. Mežá dzimis, mežá audzis, Rigá taisits; eet pa juŗu, stipri
šņac (A.). Kugis.
568. Melna cuka peld par juru, naudas kule mugurá; but' cucina
noslikusi, nebut' naudas mus' zemé (Sp.). Kugis.
569. Versis peld jurá, ragi veen lauká (Sp.).
Kugis un masti.
570. Tinta koki, tanta koki silá zarnas izkratija (F.). Kugis.
571. Gaļa bļodá, bļoda zupá (Ck.). Kugis udeni.
572. Está gaļa setu eet (Sm.). Izrunits kuillis.
573. Tup ká sunis, nava sunis; rej ká sunis nava sunis (L.).
Kuņa.
574. Kaudzi samet, metaja neredz (Ck.). Kurmis.
575. Melns putnis zemi rok (F.). Kurmis.
576. Veenai pašai govij divpadsmīt acis (F.).
Kurpe ar 12 caurumeem.

577. Divkajis sed uz trijkaja un tura roká veenkaju; eenak çetrkajis un grib atpemt veenkaju, uz ko divkajis sveez tam ar trij kaju (A.).
Kurpneeks, bençits, zabaks, sunis.
578. Kas karas nekarams, kas daras nedarams (H.; R.). Kvepi.
579. Rudeni tumşs, pavasari gaişs (A.).
Labibas çirpa — zards.
580. Leels resns virs, bet veens pats kauls (Sm.).
Labibas guba ap çeperi.
581. Gaļa bļodá, bļoda zupá (R.). Laiva.
582. Pazist laci gulejuşu, nepazist aizgajuşu (C.).
Var: Melnais lacies eet, bet pedu nevar pazit (C.). Laiva.
583. Lacies eet, tauki ļav (C.). Laiva pa udeni.
584. Deļi skreen (C.). Leelá laiva.
585. Melna cuká peld par juru, naudas kule mugurá; but' cucina noslikuse, nebut' naudas mus zemé (Z.). Laiva.
586. Bullis peld pa upi, ragi veen lauká (Sp.). Laiva.
587. Dzivs budams zaļu kroni nes, nomiris dargu dveseliti (Kr.; St.; G.).
Var. 1. Dzivs budams zaļu kronit' nes, nomiris dzivu dveselit' (R.).
" 2. Dzivs nes zaļu kroni, nomiris dzivu dveseli (D.).
" 3. Dzivs nes zaļu kroni, nomiris dargu dveselit' (K.).
" 4. Kad bija dzivs, tad nesa zaļu kroni; kad bija miris, tad dzivu dveseli (F.).
" 5. Kad dzivs, tad zaļu kroni nes; bet kad nomiris, tad dzivas dveseles (Rn.). Laiva.
588. Ķeve bez grozas, pataga bez şpores (F.). Laiva un airis.
589. Koka putnis, linu sparni, kaņepaju dzislas (F.).
Laiva, zegelis, striķi.
590. Stirna skreen, meles pil (F.). Laiva un grebçi.
591. Pile aizskreen, pedas neredz (F.). Laiva.
592. Çetrkantigs gabals, simts velni apkart (F.).
Lakats un barkstis.
593. Galvu koká pakař (F.). Lakatu uz pakařamá.
594. Apakşá pilns, virsú tukş, vidú sed jumpraviņa (A.).
Lampa — lakturis.
595. Balta balta muižiņa, puķite galá (R.).
Lampa.

596. Augstaks ká galva, plataks ká plauksta; kas to aiskar, tá spriuks (R.). Lampa.
597. Velns pee greesteem karajas (X.). Lampa.
598. Krita rita buks — çivla çavla çaps! (A.).
Var.: Ripa ripa — pleigs (plaugs)! (A.). Lapa krit.
599. Kaŗš beidzas, ņķepi paleek (F.).
Var.: Kaŗš aizeet, nasta paleek (O.). Lapas un zari.
600. Mazai jumpraviņai daudzi naudas (St.).
Lapas (pee kokeem).
601. Visapkart majai cuku celiņš tek (R.). Lastagas.
602. Maza maza majiņa — balts kundziņš eekšá (Sm.).
Laterná svece.
603. Mazs mazzs vepritis, visapkart actiņas (C.). Laterne.
604. Maza maza muižiņa, simtu glazu lodziņ' (R.). Laterne.
605. Vecteva kaŗoks zaļám malám (Sp.). Lauks.
606. Palags izdeg, viles paleek (L.). Lauks un ežas.
607. Vaki aizeet, puzs paleek (Kr.). Ledus.
608. Pusmuža vaks, visa muža ņķirsts (A.; D.). Ledus, udens.
609. No abám pusēm sakšu auŗ (R.). Ledus.
610. Mate dzemdeja delu, dels atkal mati (Sm.).
Ledus, udens.
611. Vasará neaug, siltás zemés ari ne; zeemá, kad stipri salst, tad zeed pee loga (F.). Ledus.
612. Vezteva josta likumu likumeem (J.).
Var.: Gaŗa gaŗa desa likumu likumis (Sp.). Leelceļš.
613. Leela gaŗa teva josta, nevar jurá salocit (F.). Leelceļš.
614. Gaŗaks ne ká koks, zemaks ne ká zale (F.).
Var.: Gaŗaks ká meŗš, zemaks ká zale (D.). Leelceļš.
615. Mani aizveenu visi gaida; bet kad es naku, tad visi beg (A.).
Leetus.
616. Teevs teevs, gaŗš gaŗš, lidz paŗám debesim (D.). Leetus.
617. Meŗá dzimis, meŗá audzis — ká nak malá, tulit mirst (F.).
Lidaka.
618. Kas eekš man dodas, eekš man bojá ees; man izpostit tev aizleedzis Deevs (M.). Ligzda.
619. Duņás dzivo, duņás ed; glums, ka ar rokám nevar saturēt (X.).
Lins.
620. Es veŗá ligojos, ar daudz galvám augdams, un varens valdineeks par zivim upés, jurás un ar' par erzeleem; un miļš ir ķeizaram: viņš maná klepi dus ik katru baltu deen' (Kr.).
Lins.

621. Incits zeed pauniņa (A.). Linu zeds.
622. Kas tas par viru: ar veenu kaju un peecám — sešám galvám! (A.). Lins.
623. Nomiris, nocirsta galva, bet stav uz kajám (A.). Izstaditi lini.
624. Slicis udeni, puvís uz zemes; pecak palicís tik miļš, ká buço saldi (A.). Lins.
625. Kad biju jauniņš, tad laimas maniņa mani šupoja, aukleja un puškoja jaukeem puškeem; kad biju peeaudzis, tad plesa, raustija un saistija, pedigi nocirta galvu (A.). Lins.
626. Kad man bija kauli un meesas kopá, tad mani metaja un ķezija ká sapuvušu suni; kad man kaulu peetruka, tad mileju katram cilvekam (A.). Lins.
627. Šmuidrs šmuidrs ozols — zelta poga galá (F.).
Var. 1. Gaŗš gaŗš ozols — zelta poga galá (C.).
” 2. Mazs mazs kociņš — zelta bumba galvá (R.). Lins.
628. Leela ķeve bez galvas, bez astes: kadu eed tadu (K.). Linu mašina.
629. Mana ada naudu maksa, mana galva naudu maksa, kaulus man pat suns need (Z.). Lins.
630. Maga maga majiņa pilna zaļu kundziņu (Sp.).
Var.: Maza maza muižiņa pilna spožu kundziņu (Z.). Linseklu galviņa.
631. Teeva gaŗa jumprava, galva utu pilna (L.). Linu galviņa sekla.
632. Suņi reiļ, kalni kaujas, kokeem rezgaļi uz augšu (Rn.). Linus greež.
633. Visi veená gaŗumá — ar galvám klanas: zivís bedajas, putni preecajas (L.). Lini.
634. No zemes izaugu: apgerbju bagatu, apgerbju nabagu (L.). Lins.
635. Šur bij koki, tur bij koki, uz teem kokeem šupuliši, šupuļšos berniņi (L.). Lini un linu galviņa.
636. Gaŗaste mate, apaļi berni (Kr.; L.).
Var.: Gaŗaste mate, bez astes berni (Rn.). Lize un maizes kukuļi.
637. Gaŗastis tevs, ragaiņa mate, glauditi berni (Z.). Lize, abra, klaipi.

638. Diža gaŗa Lizite, trakada vicite: citam kalpo, pate sev tere (J.). Maizes lize.
639. Uz preekšu un atpakaļ staiga, apkart negreežas (A.). Lodziņš.
640. Dzelzs tirums, koka reežas (A.).
Var.: Dzelzs pļava, koka ežmalas (F.). Logs.
641. Koka stripas, dzelzs deķis (F.). Logs.
642. Balti lauki, melnas ežas (L.). Logs.
643. Gaišs ará, gaišs eekšá, divi krusti vidá (H.). Logs.
644. Krusteem šķerseem par ezeru karts pari (R.). Logs.
645. Lingorts langorts no lauka likts (J.). Logs.
646. Deenu ká zelts, nakti ká suds (Sp.). Logs.
647. Krustim šķersam kauli likti, pate meesa spidet spid (L.).
Var. 1. Krustis kauli, šķersis kauli, pati meesa cauri spid (Sp.).
" 2. Gaŗam kauli, šķersam kauli, pate meesa cauri spid (Sp.).
" 3. Šķersu krusts, gaŗam krusts, pati meesa cauri spid (Sm.). Logs.
648. „Butu nakts, dabutu gulet!“ — „Tada man deena, tada man nakts!“ (K.). Logs un durvis.
649. Divi dures, veena elkone (A.).
Var.: Divas dures, veens elkonis (L.; F.). Loks.
650. Citkart mani lops nesaja un tagad man cilveks janesa (Sp.). Lopadas apavi.
651. Divi sturneeiki, divi glazneeki, četri zemes stampataji (K.). Ragains lops.
652. Divi veda, divi dzina, peektais pakaraš (A.). Lops.
653. Puķiti nopluc, zupite iztek (F.). Lopu kaut.
-
654. Melns ká velns, krancets kaklis, — par nedelu reiz laktá lec (H.). Macitajs.
655. Melns krauklis krac, visi meži ligojas (Sp.).
Var. 1. Kad tas melnais krauklis brec, tad visi pulki ligojas (Sp.).
" 2. Melns ká krauklis nosaucas, visi ká cerpi notupas (J.).
" 3. Visi meži locijás, melnais krancis kratijás (R.).
" 4. Lacis rec, birzs ligojas (Rn.). Macitajs.

656. Viss mežs līdzens, veens pats krauklis kramšķina (F.).
Laudis un macitajs.
657. Pilna kute peleku aitu, veens pats melns ganitajs (G.).
Var. 1. Pilna kute raibu aitu, veens pats melnais murmi-
naja (G.).
” 2. Pilns stallis baltu aitu, veens pats avens bruk-
lains (F.).
” 3. Pilns stallis baltu kazu, veens pats azis kakrai-
nais (O.). Draudze un macitajs.
658. Melns suns, balta pakakle (Sp.; F.).
Var.: Leels melns suns krancainu kaklu, sarkanu banti (R.).
Macitajs.
659. Melns suns kragetu kaklu kubulá reij, (K.).
Var. 1. Melns sunitis baltu pakakli reij pusmer ballá (Sp.).
” 2. Krančains suns reij kubulá (R.).
” 3. Melns suns krancainu kaklu tup un reij (X.).
Macitajs.
660. Eekapis koká un reij (F.). Macitajs kancelé.
661. Melns gailis kalná klaiga (Sp.). Macitajs.
662. Strazds savus bernus par setiņu baŗo (C.).
Var.: Krauklis savus bernus aiz setiņas baŗo (C.).
Macitajs.
663. Melns ká velns — veena lapīņa balta (X.). Macitajs.
664. Maza maza majīņa, simts viriņi eekšá (Kr.).
Var. 1. Maz' maz' majiņ', simt' kaŗa viru eekšá (Kr.).
” 2. Maza muižiņa, simts kaŗa viri (R.).
Magones galviņa.
665. Kad augošs, tad zaļš ká zale; kad peeaudzis, tad sarkans ká
asins; kad vecs, tad paleek ká apsplaudits (A.).
Magone.
666. Kad meita, tad zaļa; kad brute, tad balta; kad saprecas,
tad nomirst (A.). Baltá magone.
667. Maza maza majīņa stav uz teevas kajīņas, ar simtu kambaru;
ik katrá kambarití simtu māmzelišu (S.). Magona.
668. Maza maza majīņa, dalderains jumtiņš (F.).
Magones seklu galva
669. Pakulu kletiņa, kaņepaju atslega (Sp.).
Var. 1. Linu klete, kaņepaju atslega (Sp.).
” 2. Pakulu klets, luku atslega (A.). Maiss.
670. Mazaks par Deevu, leelaks par ķeizaru (F.).
Maize.

671. Veena pate pika trauká, no tás iztáisa vairak (F.).
Maizes mikla.
672. Divi masiņas sveestu mica baltajā ķernité (A.).
Maizi mica.
673. Koka renne, kaula urķi, kustin' gužas — eet pareizi (G.).
Var.: Koka renne, kaula pere, kustin' gužas — tas bus
labs (C.).
Maizi mica.
674. Divi dur, divi skatas, vel divi grasas (L.).
Var. 1. Divi badas, divi kratas, divi virsú skatas (F.).
" 2. Divi skatas, divi kratas, divi badas (Sp.).
" 3. Divi dur, divi grasas (Kr.; G.; Sm.).
" 4. Divi dur, divi klanas (St.).
" 5. Divi dur, divi kratas (K.).
" 6. Divi dur, divi vezas (Rn.).
" 7. Divi dej, divi kratas (B.).
Maizes micitaja.
675. Mates runkas sarunkatas, teva pirksti sakrampeti (A.).
Maja (greesti, pakši).
676. Lācis guļ, zarnas kust (D.).
Var.: Lācis guļ, desas kust (F.).
Maja un cilveki.
677. Leelskungs guļ uz akmeņeem, mazi kungi uz spilveneem (C.).
Maja, balķi.
678. Akmeņa kajas, koka vedars, salmu cepure (Sp.).
Maja.
679. Musu leelmate smeķe ar peedurkni (F.).
Maja, skurstenis.
680. Varna skreen pa gaisu, tauki pil (L.).
Veja makulis un leetus.
681. Pate staiga sarkanbalta, asaras birst kā pupas (F.).
Makoņi un leetus.
682. Salicis, sakrupis dziļās elles precineeks (Rn.).
Makšķere.
683. Pa galu ed, pa saneem birst (X.).
Maļ.
684. Simtu gultiņu, veens guletajs (R.).
Malka krasni.
685. No rita knišli, uz vakaru mešli (?), bet ap deenas vidu pati
leela rukoņa (Rn.).
Masalas, odi, dunduri.
686. Ne cepts ne varits, ne ar nazi greežams, ne uz galdu lee-
kams, bet edams (Sm.).
Var. 1. Uz galda nav leekams, bļodā nav lejams — viseem,
viseem edams (Bu.).
" 2. Nav katlā varams, ne greežams, bet edams (X.).
Mates kruts.
687. Ne cepams, ne varams, ne ar nazi greežams, ne uz šķivi
leekams — tik drusku paspaidams (L.).

- Var.: Ne varams, ne cepams, ne uz galdu leekams, ne ar nazi greežams (Sp.). Mates kruts.
688. Jo berž, jo puto (F.). Mazgašanās un zeepes.
689. Ķisels rezģenēs (C.).
Var.: Ķisels rezģee (Rn.). Medus ūšnos.
690. Kveešu salmi ir dargaki, ne kā paši kveeši (F.).
Medus un vasks.
691. Gardi kveeši, vel gardaki kveesaji (A.).
Medus un ūņi (?).
692. Salmi dargaki, ne kā seens (Rn.).
Šuni dargaki pa medu.
693. Div' masiņas ar veenu jostu jožas (Kr.).
Var. 1. Div' masiņas ar veenu jostiņu sajožušās (Kr.).
" 2. Div' masiņas veenā jostā saseetas (Čk.).
" 3. Div' baliņi veenā jostā sajožušees (Bu).
" 4. Divi baleniņi jožas veenā jostā (Kn.).
" 5. Divi baliņi veenā jostā saseeti (Sm.).
Setens (v. setas) meeti.
694. Misiņ' katiņš, sudraba kaŗote (Kr.). Meezis (?).
695. Mazs mazs viriņš, gaŗa gaŗa barzdiņa (F.; C.).
Var. 1. Mazs mazs viriņš, gaŗu barzdiņ' (R.).
" 2. Mazs viriņš, gaŗa bardīņa (A.).
" 3. Mazs viriņš leelu gaŗu barzdiņu (Kr.).
" 4. Mazs mazs viriņš, gaiša barzdiņa (Z.).
" 5. Milzu viriņš, skaista bardīņa (Sp.). Meezis.
696. Papreeķš izaug barzda, tad pats virs (A.). Meezis.
697. „Likais, gaŗais, kā tu stavi?“ — „Kuplais, gaŗais, kas tev' sargaj?“ (C.). Meeži, seta.
698. Izredzeju Rigas ragus, atsasedu titeri; nu man labi izmeister' (?) alu, medu bringenet (R.). Meezis.
699. Amata virs udeui dzer. Ka(d) man udens butu, tad alu dzertu; ka(d) man udens trukst, tad man udens jadzder (R.).
Var.: Kad udens ir, tad alus jadzder; kad udens nav, tad udens jadzder (C.). Melderis.
700. Kad man ikdeenās veesi brauc, tad es esmu bagāts; bet kad nebrauc, tad driz bads speežas virsū (A.). Melderis.
701. Ozola galdiņš pur(v)ā mirkst (Kr.; Sm.; F.).
Var. 1. Oša galdiņš purā mirkst (R.).
" 2. Ozola delits alā stav (Z.).

- Var. 3. Ozola delits purvá nesapust (G.).
„ 4. Ozola galdiņš purvá nesapust (D.). Mele.
702. Leepas galdiņš purvá mirkst — ne rus, ne pel (Rn.).
Var. 1. Purvá galdiņš zem cintiņas — ne pust ne pel (M.).
„ 2. Ģaldiņš stav purá deen' un nakti, bet ne rust, ne pel (H.). Mele.
703. Slapjš galdiņš ezará, ecešas virsú (F.). Mele un zobi.
704. Uzmin manu minamo, kas guļ dobes dibená! (H.).
Var.: Atmini manu minejamu! (Sp.). Mele.
705. Mazs kaķits laizas pee seena kaudzes (K.). Mele.
706. Reij, reij, sunit, aizkrit aiz varteem (Rn.).
Var. 1. Rej, rej kucite, aizkrit aiz varteem (C.).
„ 2. Sunits skaņi rej, bet driz par setu krit (Sp.).
„ 3. Sarkans sunitis rej aiz kaula varteem (A.; L.).
Mele.
707. Galva danco, pats stav uz veetas (F.). Mele.
708. Tris verstes uz preekšu, divi soļus atpakaļ (F.). Mele.
709. Zaļa zaļa vistiņa melnas olas dej (C.).
Var. 1. Zaļa vistiņa, melnas oliņas (D.).
„ 2. Melna vistiņa zilās oliņas dej (F.). Melenes.
710. Par deenu tu man neredzi, par nakti esam spidekļi (? J.).
Menesis un zvaigznes.
711. Spožs abols spid pakletej (J.). Menesis.
712. Balts šķivis akas dibinā (L.). Meness.
713. Sveesta ciba ezará — ne rus, ne pel (Rn.). Meness.
714. Jumaliņa tek pa ceļu, izkrit zelta atsledziņa (X.).
Meness un salna.
715. Trisdesmit asis garš deegs, četras zelta pogas: divas viduci,
divas galos (F.). Menesis un 4 svetdeenas.
716. Plikpauris gaisos, sivais silá, ermaks ezará (F.).
Menesis, odze un vezis.
717. Versis gulstas, govs ceļas (C.).
Meness noeet, saule uzlec.
718. Vasaru kažoká, zeemá kreklá (Z.). Mežs.
719. Švik, švik ķevit! kas zem astes, tas man; kas uz astes, tas
tev (C.). Milti un senalas pee sijašanas.
720. Zabaká ber, vidú sper, pa apakšu ará, — cepts, raudzets
brangi gards (Z.). Milti.
721. Zemneeks pavel savam suņam gulet sneega kupeni (A.).
Mistiklas.

722. Paņemu kaulaini, eekožu zobos, kodiju, gremoju, visu pec
izsplāvu — zobi veen noklabej' (A.). Mistiklas.
723. Kuņiņa reij, zobipi klandz (Kr.).
Var. 1. Kuņa reij, zobi birst (R.).
„ 2. Suns reij, desas birst (Sm.). Mistiklas.
724. Cik guletaju istabā, cik palagu arā (C.).
Var.: Cik cilveku, tik laukā palagu (C.). Mizalu palts.
725. Labak lai sirdi izrauj, nekā jostu nojož (A.). Muca.
726. Ozola gosniņa, alkšņa aste (J.). Alus muca, tapa.
727. Kaza kuti, ļiņa arā (B.). Muca ar udeni.
728. Zars peeré (C.). Mucas tapa.
729. Atgazees labā gaida (A.). Mulda.
730. Kupuru mate, gaŗastes tevs, berni kā ļipi (R.).
Var. 1. Gikums tevs, gaŗaste mate, glaudani berni (X.).
„ 2. Platmuguru tevs, gaŗaste mate, peeci glaudani
berni (X.).
„ 3. Kaukacs tevs, gaŗaste mate, peeci seši berni (Sm.).
Mulda, lize, kukuļi.
731. Apkart ap degunu skreen, rokās nedodas (R.). Muŗa.
732. Teevai jumpravai plata sarkana cepure galvā (Z.).
Muŗmire.
733. Maga maga pilite kalniņā staveja — no meesas setiņa, no
kaula vartiņi (Sp.). Mute, lupas, zobi.
734. Neveens nevar pateikt, kas es esmu, kā veen es pate (Bu.).
Mute.
735. Pilna krasns berza malkas, veena pate alkšņa ŗķila (X.).
Var. 1. Pilna krasne berza malkas, veena pati apses
ŗķila (T.).
„ 2. Pilns krasns berza malkas, veens pats alkšņa ga-
baliņŗ (Sm.). Mute.
736. Maza maza kutiņa pilna baltu vistiņu, veens sarkans gai-
- lits (X.). Mute.
737. Maza kutiņa pilna baltu vistiņu (Z.).
Var. 1. Mazs stallits pilns ar balteem zirgeem (X.).
„ 2. Maga maga kletite pilna baltu vadziņu (Sp.).
„ 3. Maza maza muižiņa pilna baltu kundziņu (Z.).
Mute un zobi.
738. To negremo, to nerij, tomer daudzem gards (A.).
Muŗiņa.

739. Sermukša ezera vidú (C).
 Var.: Sermukša ezará (K.). Naba.
740. Ezara vidú poga (Rn.). Naba.
741. Kauls bet tomer zeed (X.). Nags.
742. Leels melns zirgs ar cauru kausu (K.).
 Var. 1. Melns cirgs cauru kosu (Sm.).
 „ 2. Melns zirgs cauru muguru (K.). Nams.
743. Lidz ar sauli dzimis, šodeen tin vikškuli (F.). Nauda.
744. Dizaks par ķeizaru, magaks par Deevu (Sp.). Nave.
745. Zemneekam ik deenas, ķeizaram par gadeem, Deevam ne-
 maz (A.). Nave.
746. Peeedis aveniš eelec kuti (F.). Nazis ķešá.
747. Sešas zelta lapīnas, svets gars galá (A).
 Var. 1. Sešas zelta lapīnas, sveces krustiņš galá (D.).
 „ 2. Sešzaru eglite, svetputnis galá (F.).
 „ 3. Ozols auga sešeam stureem, svetais putnis galá (L.).
 „ 4. Leela gaŗa apse, zelta lapa galá (Sp.).
 „ 5. Gaŗa apse sešeam zareem un zelta galotni (Sp.).
 Nedēļa un svetdeena.
748. Sešas lapas sudraba, septitá zelta (C).
 Nedēļa un svetdeena.
749. Seši galdiņi vaŗa, septitais sudraba (C).
 Var.: Seši galdiņi no sudraba, septitais no zelta (F.).
 Nedēļa un svetdeena.
750. Leels gaŗš vaŗa tilts — abos galos rozes zeed (F.).
 Nedēļa un svetdeenas.
751. Leela gaŗa ķeve, balta zime peeré (F.).
 Nedēļa un svetdeena.
752. Sesám asim gaŗa josta, abos galos zelta spradzes (F.).
 Nedēļa un svetdeenas.
753. Kubuliņš uz kubuliņa kaķaste vidá (C). Needre.
754. Bagata muižiņa, nabags kundziņš eekšá sed (A.).
 Neeri taukos.
755. Kundziņš gaŗas spilvenos (G.).
 Var.: Kundziņš guļ spilvenos (F.). Neers taukos.
756. Uz Tirzi caur birzi (A.). Nezinatajs.
-
757. Asiņu tevs likám kajám (Ck.). Ods.
758. Sarkana gotiņa, seena valdziņš (A.).
 Var.: Sarkans versits, zida valdziņš (R.). Oga.

759. Mazs mazs stallits pilns sarkanu caliņu (A.).
Ogles krasni.
760. Leels mazu nevar panest (G.; F.).
Sarkana ogle.
761. Pasit muriņu, atrod sudrabu; pasit sudrabu, atrod zeltu (M.).
Var. 1. Pasitu muru, daboju sudrabu; pasitu sudrabu, daboju zeltu (Kr.).
" 2. Atpleš muru, atrod sudrabu; atpleš sudrabu, atrod zeltu (A.).
" 3. Noples muru, atrod sidrabu; eekš ta sidraba atrod kaparu (R.).
" 4. Atpleš muri, dabu sudraba: atpleš sudrabu, dabu zelta (Sm.).
" 5. Lauž muru, uzlauž sudrabu; lauž sudrabu, uzlauž zeltu (F.).
" 6. Certu muri, uzcertu sudrabu; certu sudrabá, uzcertu zeltu (L.).
" 7. Pasit seenu, atrod sudrabu; pasit sudrabu, atrod zeltu (St.).
" 8. Pasitu akmeni, dabuju sudrabu; pasitu sudrabu, dabuju zeltu (C.).
" 9. Pasitu lediņu, eeraugu sidrabiņu; pasitu sidrabiņu, eeraugu zeltu (L.).
" 10. Pasit ledu, atrod sudrabu; pasit sudrabu, atrod zeltu (Rn.).
" 11. Atsit ledu, atrod sudrabu; atsit sudrabu, atrod zeltu (Ck.).
" 12. Pasitu vaŗu, atradu sidrabu; pasitu sidrabu, atradu zeltu (H.).
" 13. Noples adu, dabu zelta; noples zeltu, dabu mala (A.).
Ola.
762. Maza maza mucina, divejads alus (St. M.).
Var. 1. Veená muciná divejads alutiņš (B.).
" 2. Veená mucá divejads alus (A.).
" 3. Maza maza mucina, divejadi alutiņi (C.; X.).
Ola.
763. Maza maza majiņa — ne duru, ne dibena (M.).
Var.: Maza maza muižiņa — ne durvu ne logu (C.).
Ola.
764. Man mucina ir zinama bez stipám un bez dibina; tur sula eekšá garšiga, no ka var celtees dziviba (L.).
Var.: Man mucina ir zinama bez stipám un bez dibena; tur eekšá sula briniška, no ka var celtees dziviba (C.).
Ola.

765. Muciņa bez stipinām pilna ar medu (X.). Ola.
766. Leelais Deevs birzē, zaļa cepure galvā (S.). Ozols.
-
767. Krauklis skreen, tauki pil (A.). Padebeši.
768. Mežā dzimis, mežā audzis, parnak majās un rej kā suns (F.). Paiseklis.
769. Ka pilsetā nav, tas Vidzemē ir (R.). Paisitavas.
770. Kucite rej, zobīņi birst (A.; D.; G.). Paisitavas.
771. Kad leek uz kajām, tad eet uz galvas (A.).
Pakava nagla.
772. Galviņas uz zemi, kajiņas uz augšu (F.). Pakavu naglas.
773. Tris kajas, sešas acis, tupu savu mužu nodzivo (D.).
Pakavs.
774. Nevar pari parkapt, ne apkart apeet (R.). Pakreslis.
775. Pilna laiviņa baltu kundziņu (D.). Paksts.
776. Dzelzu peedarbs, auzu klajeens (H.). Panna.
777. Balta zeme, melna sekla (Kr.). Papirs.
778. Plata mate, akla meita, trakais znots (Rn.).
Pasaule, nakts un vejš.
779. Leels tevs, plata mate, bralis traks, masa akla (R.).
Pasaule.
780. Simtkajis ar muguru eet (A.).
Var. 1. Simts kaju ar muguru eet (A.).
" 2. Simtu kaju kaķam, ar muguru staiga (D.).
" 3. Divpadsmit kaju ar muguru eet (M.). Pastala.
781. Deenu šlara šlara, nakti kara kara! (M.). Pastalas.
782. Kas par deenu vazajas, tas pa nakti karajas (L.). Pastalas.
783. Divi teļi, četras līpas (D.). Pastalu paris.
784. Žurka ar divām astēm (L.).
Var. 1. Veena pele, divas aste (F.).
" 2. Teļš ar divām astēm (X.). Pastala.
785. Ša gada govtiņa, pernajas astites (F.).
Pastala un auklas.
786. Papreeķšu mani lops nesa, pec cilveks mani nesa (Z.).
Pastalas.
787. Nedzivs dzivu nes (L.). Pastala.
788. Uz Koknesi ar vesturi (A.). Pasteneeks (?).
789. Esmu teeviņš un gaŗiņš, ne manim kaulu — ne zobu; bet
kam es ar dūsmām kožu, tam tuliņ asinis iztek (A.).
Pataga.

790. Es esmu teeviņš un maziņš izaudzis, esmu satistīts, savistīts, sapumpulots; bet kam es virsú kritu, tas no manis bistas un beg (A.). Pataga.
791. Bez zobis, bet kož (Z.). Pataga.
792. Vecmate sež kaktá, svarpst pakaļá (F.). Patekas balla.
793. Sit par muri, uzsit sudrabu; sit par sudrabu, uzsit zeltu (J.).
Var.: Muri paršķelot, paradas sudrabs; sudrabu izmeklejojot, atrod zeltu (Kn.). Pauts.
794. Muciņa bez stipu un dibena; eekšá slapjums, kas sak kustet (A.). Pauts.
795. Mazá (v. veená) katliņá izvara divejadu putru (A.). Pauts.
796. Beezu putru izvara katlá, sveests vidú paleek neizkuisis (A.). Pauts.
797. Mežá dzimis, mežá audzis, majás nak par saimneeci (F.). Pavarnica.
798. Visa saime paedusi, saimneece needusi (F.). Pavarnica.
799. Visi leek, visi leek, neveens savu nepazist (C.).
Visi eet, visi eet, neveens savu pedu nepazist.
800. Ka ir vairak istabá? (K.; R.; X.). Pedu.
801. Tris kajas, pats bez galvas (Ck.). Peedetuve.
802. Ap Jaņa deenu ezeri salst, ap zeemas svetkeem abeles zeed (Rn.). Peens, sarma.
803. Ap Jaņeem ezars aizsalst (X.).
Var.: Ap vasaras svetkeem ezars aizsalst (R.). Peens (rugst).
804. Div' mamzeles danco veená zabaká (R.). Peena slaukšana.
805. Balta ragelite linajá (X.). Peens lakatá.
806. No apakšas kust, no virsas salst (Sm.). Peens (kad silda).
807. Divi dej, divi lec veená zabaká (Sm.).
Kad peestá kaņepes gruz.
808. Divi baliņi veená zabaká danco (A.; T.; C.; Bu.; Sp.).
Var. 1. Divi brališi danco veená zabaká (H.).
" 2. Divi braļi veená zabaká danco (R.).
" 3. Div' masiņas veená kurbé danco (C.).
" 4. Divi jumpravas veená zabaká danco (A.).
" 5. Divas jumpravas veená kurbé danco (St.). Peesta.
809. Čuks, buks, ozola cerá (A.).
Var. 1. Čuks, buks, ozola zará (A.).
" 2. Šļugs, brugs, ozola zará (Rn.). Peesta.

810. Veca baba kaktá tup (A.). Peesta.
811. Vella mate bez jostas (R.). Peesta.
812. Kēizars ar sudrabu (A.). Penders ar taukeem.
813. Jodi kaujas, dzirksteles met (A.). Perkons un zibens.
814. Augšá knagis knaginaja, zemē plikšķis plikšķinaja (Z.).
Perkons un zibins (v. leetus).
815. Viņá zemē zirgu judza, šai zemē loks atspraga (Sp.).
Var.: Viņá zemē zirgu judz, šai zemē loks spragst (F.).
Perkons.
816. Mežá dzimis, mežá audzis, koši drejats, pilí pirkts, majá nests, tas čikst un raud (L.).
Var. 1. Mežá dzimis, mežá audzis, koši dreijats, Rigá pirkts, majá nests — gauži raud (Z.).
„ 2. Mežá dzimis, mežá audzis, nak majá, gavilet (L.).
„ 3. Mežá audzis, mežá dzimis, iznak ará čirkstedams (R.).
„ 4. Mežá audzis, Rigá pirkts, aukles roká, gauži raud (R.).
„ 5. Mežá audzis, Rigá pirkts, atved majá — gauži raud (R.).
„ 6. Mežá cirsts, Rigá pirkts, atved majá — gauži raud (R.).
„ 7. Mežá cirsts, bodé pirkts, atved majá — gauži raud (Kr.).
Pijoles.
817. Suns rej, aste lokas (A.). Pijoles ar bogenu.
818. Zirgs avenu jaj — dzeed visadas dzeemas (A.). Pijoles.
819. Vaczemé skaidu cert, še atlec (R.). Pijoles.
820. Četras masiņas dzeed veená leepu krumá (L.).
Pijoles stigas.
821. Zveedru ķeve gauži raud, stigas meitu mugurá (L.).
Pijoles.
822. Platkajis eet pa ceļu, ķeniņa gulta uz muguras (H.). Pile.
823. Veens gals ká ilens, vidus ká kamols, otris gals ká šķi-pele (R.). Pile.
824. Balta muižiņ', sarkan atspaidiņ' (R.). Pile.
825. Muciņa simtaci (A.).
Var.: Muciņa ar simts acim (F.). Piņģerots.
826. Vairak duru, vairak logu ne ká ķeizara pilei (H.).
Piņģerots.
827. Leelaks ká circens, mazaks ká pele, — vairak caurumu ká ķeniņa pilij (Čk.). Piņģerots.
828. Maza maza muižiņa, simts (v. 300) lodziņu (L.; F.).
Var. 1. Maza maza muižiņa, simtu glažu lodziņ' (R.).

- Var. 2. Maza maza majiņa, simtu simtu lodziņu (Bu.).
 „ 3. Maza majiņa, visapkart lodziņi (Sm.).
 „ 4. Maga maga istabiņa, simtu simtu caurumiņu (Sp.).
 Piņģerots.
829. Veens vecits eet pa ceļu, krejum' ķerne zobos (Kr.). Pipe.
 830. Mags mags viriņš, galvā caurums (Sp.). Pipe.
 831. Magš magš viriņš, uguns sirsiņa (Sp.). Pipe.
 832. Neredzamu eevelk, redzamu izvelk (X.). Pipes dumi.
 833. Ak brinums leels, kas kup un gruzd, ne pirts nedz ari maja deg, kad paša prats jav majā stav, pasargi Deevs no uguns grek' (R.). Pipe (? ?).
834. Adas plinte, veja lode, papedi šauj, degunā atduras (C.).
 Var. 1. Adas plinte, veja lode, zemē šaun, nasis duras (C.).
 „ 2. Adas plinte, veja lode, papedi šauj, degunā atspragst (Sp.).
 „ 3. Veja lode, adu plints papedi šauj, degunu trapa (L.).
 „ 4. Adas stops, veja lode, zemē šauj, nasis skreen (R.).
 „ 5. Uz zemes šaun, degunā atduras (Kr.).
 „ 6. Papedi šauj, purnu trapa (F.). Pirdeens.
835. Versis bauro kalnu starpā (A.; Kr.; X.).
 Var. 1. Versis mauro kalnu starpā (F.).
 „ 2. Bullis mauro kalnu starpā (L.).
 „ 3. Vilks gaudo kalnu starpā (St.).
 „ 4. Vecais aure kalnu starpā (L.). Pirdeens.
836. Kadam cilvekam ir divas seevas, katrai seevai peeci deli — visi veenadeem vardeem (A.). Roku pirksti.
837. Peeci braļi velna ezeru tura (H.). Pirksti šņaba glazi.
 838. Peeci braļi eet pa veenām durvim, katrs savā kambari (C.).
 Var.: Peeci braļi uz reizi pa veenām durvim eeeet, bet katrs savā kambari dzivo (Rn.). Pirksti cimdā.
839. Maga maga mucīņa pilna gaļas peesalita (Sp.). Pirksts.
 840. Sarkana vistiņa, balts šņabitis (F.). Pirksts un nags.
 841. Melns zirgs, balts jajejs, zaļa pataga rokā; bet pats sev sit, zirgam ne (Kn.).
 Var. 1. Melns koka zirgs, zaļa lapu pataga, sarkans jajejs — pats sev sit (Sp.).
 „ 2. Melns zirgs, sarkans jajejs, zaļa picka rokā (H.; A.).
 „ 3. Sarkans jajejs, zaļa picka, melns zirgs (D.).
 „ 4. Melns zirgs, sarkans jajejs, zaļa vara pataga rokā (Kr.).
 „ 5. Melns zirgs, balts jajejs, zaļa karbadža rokā (F.).
 Pirti peņas.

842. Balts eeeet, sarkans iznak (St.). Pirti eeejot un iznakot.
843. Virs eet uz teesu, zaļas rikles padusé (Z.).
Pirti ejot un slotu nesot.
844. Pilna danga roņu (v. runča) pautu (J.).
Var.: Mags mags kaktiņš pilns roņu pautu (Sp.).
Pirts krasne.
845. Setmalī melna maška, ik nedēļas sutu laida (Sp.). Pirts.
846. Cuka caur sereem ruc (S.). Pirts krasns.
847. Bezkauna gul setmalī (Sp.). Pirts.
848. Magš magš teesas namiņš bez neveena teesneša: dod vecam
tevam par ciskeem, dabosi „paldees“ (Sp.). Pirts.
849. Teesas nams bez teesneša, bet siteenus dabu (F.). Pirts.
850. Teļu dira, govš adu aped (H.). Pļava, seens.
851. Likš tevs, lika mate, pats taisnais delš — asiņu dzerajs (K.).
Var.: Likais tevs, likā mate, pats taisnais delš — asins
dzerajs (Rn.). Plinte.
852. Dzelza tevs, koka mate, spranču delš — asins dzerajs (Kr.).
Plinte.
853. Koka tevs, dzelzu mate, sikee berniņi — asins dzeraji (Ck.).
Var. 1. Koka tevs, dzelza mate, sikberni — asin' sucej' (R.).
„ 2. Koka tevs, dzelzs mate, visi mazee berniņi asinis
siž (F.). Plinte.
854. Koka mate, dzelza tevs, divi terauda berni (Sp.).
Plinte (turetava, stobris, gaiļi).
855. Zveedra ķeve nosazveedze, puparmaste mugurá (Rn.).
Plinte.
856. Rigas zirgam uguns muté (A.). Plinte.
857. Jumprava zveedz, uguns muté (Rn.). Plinte.
858. Es splanaju tali: kam manas seekalas peelip, tam jamirst (M.).
Plinte.
859. Maza maza jumpraviņa, taļu taļu splanaj (A.; C.).
Var. 1. Maza maza jumpraviņa taļu splanaj (St.).
„ 2. Teeva teeva jumpraviņa taļu taļu nosplanajas (F.).
„ 3. Teeva jumpraviņa taļu splanaj (Sm.).
„ 4. Leelaja jumprava talu splanun (G.).
„ 5. Teeva gara karts taļu splanun (H.). Plinte.
860. Melnais strazds nobrecas, visi meži atskanas (H.). Plinte.
861. Mazš mazš viriņš mežá atsaucas (F.). Plints.
862. Kur vilks tup, tur melnums paleek (M.). Podiņš.
863. Lacis guļ, desas kust (T.). Pods varas.
864. Caurums mazaks par tapu (F.). Pogas caurums.

865. Slaika gaŗa mamzele brunu kreķlu, zaļeem vamŗeem (Z.).
Preede (?).
866. Visi berus dod, tris veen nedod (H.).
Var. 1. Visi berus nodod, tris veen nedod (A.).
„ 2. Visi baras nodevuŗi, tris veen nedevuŗi (A.).
Preede, egle, paeģle.
867. Visi saimneeki aizmaksajuŗi renti, tris vel nav maksajuŗi.
Kuŗi tee ir? (L.).
Var.: Visi saimneeki aizmaksa renti, bet tris ne (F.).
Preede, egle, kadiķis.
868. Visi kungi svarkus velk, tris veen nevelk (A.).
Preede, egle, kadiķis.
869. Visi putni aizskreen, tris veen atleek (C.).
Preede, egle, paeģle.
870. Kantains gabals, divas gaŗas astites (F.). Preekŗauts.
871. Deenu gul, nakti pelna maizi (A.). Prusaks.
872. Dzeltens pee seenas, sarkans zem  (H.). Prusaks, abols.
873. Gļaŗu eka, koka durvis (L.). Pudele un kurka.
874. Kur auns neleen ar rageem, tur ķeniņŗ ar visa kaŗa speku
eeet (D.). Pulceni dundurs neleen un bite leen.
875. Gailis lakt , zarnas zem , (Kr.; A.; R.; Sm.; C.; G.; L.).
Var. 1. Gailis tup lakt , zarnas lidz zemei (Rn.)
„ 2. Gailis lakt , zarnas karajas (C.).
„ 3. Lakt  gailis, desas karajas (Sp.).
„ 4. Gailis tup lakt , desas karajas (J.).
„ 5. Gailis stav lukti, zarnas karajas (F.).
„ 6. Gailis lakt , zarnas karajas (H.).
„ 7. Gailis tup lakt , desas karajas (Sp.).
Seenas pulkstens.
876. Skaists, skaists — zarnas karajas (A.). Pulkstens.
877. Gailis tup, zarnas kust (Rn.). Pulkstens.
878. Lacis tup ardos, zarnas kust (F.).
Var. 1. Lacis tup, zarnas kust (F.).
„ 2. Lacis gul, desas kust (K.). Pulkstens.
879. Klaudzina, ruc, greeŗas, neka nebistas, eet visu muŗu — bet
nav cilveks (A.). Pulkstens.
880. Deenu nakti eet, nekur neteek (Ck.).
Var.: Deenu un nakti eet, nekur neaizeet (Sp.).
Pulkstens.
881. Divi braļi eet pa ceļu, nevar galu atrast (Sp.).
Pulksteņa raditaji.

882. Nedzivs dzivam taisnibu rada (Sp.). Pulkstens.
883. Ainkt! stankt! tini pukst — raibs gimis, stundu mems (L.).
Pulkstens.
884. Veens Adams, divpadsmīt Katrīnas (F.).
Pulkstenis un 12 stundas.
885. Ans kaktá, bikses nolaistas (Rn.). Pulkstens.
886. Lingu langu par Daugavu, mežá zarnas atstaja (M.).
Ilkss, pulkstens.
887. Bullis mauro Vaczemé, šai zemé atskaneja (Sp.).
Var.: Versis bauro, naba kust (St.). Baznīcas pulkstens.
888. Ko zemneeks sveež zemé, to kungi baž ķešá (Rn.).
Var. 1. Ko muzīks met zemé, to kungs baž kulé (R.).
„ 2. Ko Vaceets kabatá baž, to zemneeks zemé met (Sp.).
Puņķi (v. purduļi).
889. Divi aži pee seena kaudzes (X.). Puņķi.
890. Balta aitīpa, melna peerite (A.). Pupa.
891. Mate bernus dzemdedama, izpušķo ar balteem un melneem
pušķeem; kad tee ir izpušķoti, tad ikkatram uzmauc
mīci galvá un aizsledez ceetumā; kad tee ir uzauguši,
tad sledz ceetumu vaļá, mīci norauj un trenc bernus
ará (A.). Pupa.
892. Zvirguliši, zvarguliši sabira zelta silité (C.).
Pupas un zirpi katlá.
893. Koks pee koka, zars pee zara, ik pee zara ligzda, katrá
ligzdá pauti, katram pautam galá melnums (Z.).
Var.: Koks pee koka, ligzds pee ligzda, visos ligzdos pauti
eekšá, vīseem pautem melni gali (L.). Pupas.
894. Balts dzimis, apaļš audzis; kad nak vecs — ada pust, meesa
kup (A.). Pupedis.
895. Ne jura, ne zeme, — kugi tur nepeld un staigat tur nevar (Z.).
Purvs.
896. Smags, ne smags, bet par istabu neparsveedisi (A.).
Puslis.
897. Bez roku, bez cirva uzbuveeta maja (A.). Putna ligzda.
898. Eelaps uz eelapa, adatas ni (v. ne) dureena (G.; C.).
Putna spalvas.
899. Eet gaisá — pauķš! nak zemé — ģaps! baž kulé — labs! (L.).
Putnu šaut.
900. Judzes neskaita, pa leelceļeem neeet, bet talu aiz juras
bijis (Z.). Putnis.

901. Maḡṡ, maḡṡ ezariṡṡ, visapkart zvejneeciṡi (Sp.).
Putras bļoda.
902. Div' masiṡas sveestu glauda (Kr.).
Var. 1. Divas masas sveestu greeṡ (F.).
" 2. Div' masiṡas peená mazgajas (C.; F.; Rn.).
" 3. Divas masas (v. -iṡas) peená mazgajas (R.; Sm.; K.).
Ragavu sleeceṡ.
903. Divi vilki skreen, abi uz debesim skatas (A.).
Ragavu sleeceṡ.
904. Tris braļi. Veens saka: man patik zeema labak; otraiṡ:
man vasara; treṡaiṡ: man zeema tapat ká vasara (C.).
Var. 1. Veens saka: man zeema laba; otrs: man vasara:
un treṡaiṡ: man abi labi (H.).
" 2. Veens ludz zeemas, veens vasaras, treṡaiṡ saka:
tada man zeema, tada man vasara (L.).
Ragavas, rati, zirgs.
905. Divi dilst, seṡi tup, visi citi panesiḡi (K.). Ragavas.
906. Divi pedas, seṡi leeli (L.). Ragus.
907. Divas masiṡas eet sveesta nukas smeredamas, bet veena
otrai nedodas (L.). Ragus pa sneegu.
908. Maziṡṡ viriṡṡ — kur splauj, tur melnums paleek (F.).
Rakstama spalva.
909. Balts lauks, melna sekla; kas viṡu seḡ, tas saprot (K.).
Raksti.
910. Tirums balts, sekla melna; kas seḡ, tas saprot (A.).
Rakstitaiṡ.
911. Veenai seeviṡai izkrit zelta atsledziṡa, — meness redz, saule
paṡem (Ck.). Rasa.
912. Veens grib zeemu, otrs vasaru, bet treṡaiṡ saka: tada man
zeema, tada vasara (F.). Rati, ragavas un zirgs.
913. Stavi koki, stivi koki, lumulits pa vidu tek (X.). Ratiṡṡ.
914. Lintiṡ' kociṡ', antiṡ' kociṡ', tiberitiṡ' kociṡ' (R.).
Var. 1. Tin tin kociṡ', antiṡ' kociṡ', uzbir' antiṡ' kociṡ' (Kr.).
" 2. Tintiṡ' koks, tantiṡ' koks, tidritiṡ' koks (G.).
" 3. Stintam kociṡṡ, stantam kociṡṡ, tidritam kociṡṡ (L.).
" 4. Stinciṡ' kociṡ', stanciṡ' kociṡ', stibriṡ' kociṡ' (L.).
" 5. Tintiṡ' kociṡ', antiṡ' kociṡ' apkart tek greezda-
mees (Kr.).
" 6. Intiṡ — koks, antiṡ — koks, visapkart jumer'
tek (H.).

- Var. 7. Sik' koki, sak' koki, mana paša listriņ' koks (Sm.).
 „ 8. Zibas koks, zabas koks — zabarisks koks (A.).
 Ratiņš.
915. Še meta meta, še tera tera, še linga linga, še lingas aste (H.).
 Var.: Te tera tera, te tera meta, te meta linga, te lingas
 aste (C.). Ratiņš.
916. Min greegi, pumpsla pampst (Sp.). Ratiņš.
917. Sunits rej, zobi birst (D.). Ratiņš.
918. Braucu deenu, braucu nakti — ne no pedám nenokust (D.).
 Ratiņš.
919. Brute kaktá, rociņa klepi (S.). Ratiņš.
920. Pernajais azis, šagada desas (K.). Ratiņš.
921. Zuburains zuburains ne aug, ne lapo (K.). Ratiņš.
922. Kajas stav, galva eet (C.). Ratiņš.
923. Seevas, meitas mani mile, pluc ar rokám, min ar kajám (Z.).
 Ratiņš.
924. Min min miniķi, tur tur turiķi un tam turiķim miniķi va-
 jaga (L.).
 Var.: Miniķis mina, turiķis tureja; gan pec miniķis turiķa
 lugsees (Sp.). Ratiņš.
925. Še turi, te laidi, tur kustin astiti (Sp.). Ratiņš.
926. Jumprava danco, veders greežas (F.). Ratiņš un spole.
927. Berzs ar divi starám — veenai zari uz zemi, otrai uz
 augšu (Rn.). Ratena sparns.
928. Čuncipiņš tek uz trim kajám (L.). Ratiņš.
929. Vilks ar dzelzu zobeem (X.). Ratiņš.
930. Veens zirdziņš, divi jajeji (R.). Ratiņš un kajas.
931. Vel tevs nav peedzimis, jav dels valda (Sm.). Raugs.
932. Pee kok' ceetiķš, pee kok' mikstiķš, pee kok' spurstiķš (Kr.).
 Var.: Pee koka ceetuls, pee koka mikstuls, pee koka spurk-
 stiķis (Kr.). Reeksts, abols, tase.
933. Stivi stavi, ņenkani karajas, visapkart suniņas, galviņa
 plika (L.).
 Var. 1. Stivi stav, lunkani karajas, viss aupaudzis, galiņš
 pliks (Sp.).
 „ 2. Stivs stavs karajas, visapkart spalvainš, galiņš
 pliks (L.).
 „ 3. Stivs, noļucis, apkart pinkains, galiņš pliks.
 „ 4. Visapkart spalvainš, galiņš pliks (Kr.). Reeksts.
934. Veená galá spalvainš, otrá galá pliks; noņem pliko, paršķel
 pušu, zarnas gardi aped (M.). Reeksts.

935. Peedzimis, uzauzdis spurainu majá; kad nak vecaks, tad
beg lauká (A.). Reeksts.
936. Upam usas, Greetai mice; trakais Mikus tiri pliks (R.).
Var. 1. Ukam usas, Greetai mice, trakais Kameers tiri
pliks (R.).
„ 2. Ancam mice, Greetai bikses, trakais Andreevs pliks
un nails (M.).
„ 3. Çuzs ar uzám, Anna ar mici, pats Limbaža gluži
pliks (C.).
„ 4. Šmiter miks, kuks ruzam, trakais zuntal gluži
pliks (Sm.). Reeksts, zile, abols.
937. Attaisa zarku, izņem mironi, aped, atstaj zarku tukšu (M.).
Reeksts.
938. Kas mani kož, tam zobi sap (M.). Reeksts.
939. Ká braļi mes uzaugam un kopá bijam, kad mus izšķir, tad
mums viseem jamirst (M.). Reekstu cers.
940. Aizeet uz mežu bez cirva, bez naža; parnes majá, kur teek
divas silites un divas šķilinas (K.).
Var.: Eet uz mežu bez cirva, bez naža, iztaisal divi šķilas
un divi siles (S.). Reeksts.
941. Divi siles, divi šķilas, veena piles kajina (K.). Reeksts.
942. Mazs mazs podiņš, garda garda putriņa (F.). Reeksts.
943. Mazs mazs puiseniņš, noplisuši usu gali (F.). Reeksts.
944. Jo ed, jo atleekas (L.). Reeksts.
945. Mazs mazs viriņš sez zaļá kresliná (L.). Reeksts.
946. Sešam asim garš teviņš, veena pate acs galá (F.). Ricags.
947. Eekšpusé silst, arpusé salst, kajas pust, galva sut (G.).
Rija.
948. Pa veenu sleediti eet zeemu i vasaru (A.). Rijas lodziņš.
949. Zids uz veenas sleeces brauc (C.; Rn.).
Var.: Zids ar veenu sleeci brauc (B.). Rijas logs.
950. Mazs melns Zidiņš staiga uz veenu — uz otru pusi, nekur
nevar izbegt (K.). Rijas aizšaujamaš logs.
951. Dasit vederu pee vedera — plauks! (C.). Rijas logs.
952. Zobi leelaki, neká suns (F.). Rijas grabeklis un zari.
953. Mana mate ir balta, mana dzimtene ir mežs (M.). Rikste.
954. Divpadsmit braļi guļ veená gultá ar veenu apsegu apsegu-
šees: neveens neguļ malá, bet visi vidú (L.).
Var. 1. Divpadsmit braļi gul veená gultá, bet neveens
malá (F.).
„ 2. Divpadsmit braļu — neveens negrib malá gulet (Sp.).

- Var.: 3. Astoņi braļi gul veená gultá (F.). Riteņa speeķi.
955. Çetri braļi eet pa ceļu, tee leelakee nevar tos mazakos panakt (F.).
- Var.: Çetri braļiši tek pa ceļu, leelakee nevar mazako panakt (Sm.). Riteņi.
956. Çetri braļi tek pa ceļu, cits citu nepanakdamees (G.).
- Var. 1. Çetri braļi pa ceļu tek, veens otru nepanakdams (Kr.).
- „ 2. Çetri braļi tek pa ceļu, veens otra nevar panakt (A.).
- „ 3. Çetri braļi eet pa ceļu, veens otru nevar panakt (A.).
- „ 4. Çetri braļi pa veenu ceļu tek, cits cita nevar panakt (R.).
- „ 5. Çetri braļi eet pa ceļu, cits cita nevar danakt (C.).
- „ 6. Çetri baliņi tek veenu ceļu, cits citu nevar panakt (Sm.).
- „ 7. Çetri baliņi tek, veens otra nevar panakt (B.).
- „ 8. Çetri viri eet pa ceļu, cits cita nevar panakt (K.).
- „ 9. Çetri viri ceļu tek, veens otru nepanak (H.).
- „ 10. Çetri braļiši cits citu dzenas (J.). Riteņi.
957. Silķe ar peecám astém (C.). Roka ar pirksteem.
958. Divám masám peeci deli, viseem veeni vardi (Z.). Rokas un pirksti.
959. Paņem spalviņu, eebaž pliku (Rn.). Roka cimdá.
960. Kas ir mikstaks, ne spilvens? (Sp.).
- Var.: Kas ir mikstaks par spilvenu? (Rn.). Roka.
961. Tiruma malá podiņš varas — zaļa putra, zaļi zirpi; kas to maka izvarit, tas dabus Deeva cepeti (R.).
- Var.: Katliņš varas pura malá (Ck.). Rubens.
962. Mazs mazs viriņš brunu adiņu; tikpat garda gaļiņa, ká adiņa (A.). Rudzu grauds.
963. Mazs mazs viriņš izcees tá zeemas saltumu, ká vasaras karstumu un pedigi top apests (A.). Rudzis.
964. Rudeni dzimis, vasará audzis (A.). Rudzis.
965. Ceetumá guldits, saltumá saldets, par viseem stipraks, par viseem labaks (A.). Rudzis.
966. Magi magi tarpipi aug cil(v)eka dižumu (Sp.). Rudzu graudi.
967. Divi leeli leelijás, abi zeemu parceetuši: veens gulejis kupanás, otrs koka sirsniņá (Z.). Rudzu seja un bite.
968. Cik gaisá zvaigzņu, tik zemé caurumu (R.; Rn.). Rugaji.

969. Mežā dzimis, mežā audzis, eet pa lauku spilpodams (F.).
Rullis.
970. Ir kaķis — nava kaķis, bļauj kā kaķis — nava kaķis, un
tomer ir kaķis (L.).
Runcis.
971. Tupiķis tup, karulis karajas, Deevs dod tupiķam karuli
raudzit (L.).
Runcis un gaļa.
972. Plikais likais karajās, spalvainis skatijās (Sp.).
Var.: Plikais karajas, spalvainais skatas (L.).
Runcis un desa (v. gaļa L.).
973. Cilveks tup bedrē, kajās gaisā (R.).
Rutkis.
-
974. Zelta spredze linajā (R.).
Var. 1. Zelts linaitē (F.).
" 2. Sudrabs spid linajā (C.).
" 3. Bagata radze linajā (A.).
" 4. Balta radze linaitē (A.).
" 5. Baltradze linajā (Sp.).
" 6. Balta puķe linajā (A.).
" 7. Saule spid linajā (A.).
Sakta.
975. Maza maza pļaviņa, ežiņa par vidu (J.).
Sakta.
976. Mazs mazs avotiņš, laipa par vidu (A.).
Sakte.
977. Aka bez dibina, laipa pari (F.).
Sakts.
978. Maģš maģš diķītis, krustis pari laipiņa (Sp.).
Sakta.
979. Maza upite, laipiņa pari (L.).
Sakts.
980. Lika upite, taisna laipiņa (Sm.).
Sakta.
981. Laipa par ezeru (S.).
Sakta.
982. Divi gali un vel gals (Rn.).
Var.: Divi gali, gals (A.).
Sakumi.
983. Brižam divi, brižam tris (F.).
Mazais un leelais sudu sakums.
984. No udens dzimis no udens bailigs (X.).
Var.: Udeni dzimis, bet no udens bistas (A.).
Sals.
985. Bez manis maz ko edi, bet manis veen ar' needi (Bu.).
Sals.
986. Ap zeemas svetkeem abeles zeed, ap Jaņeem ezars aiz-
salst (X.).
Var. 1. Ap zeemas svetkeem abeles zeed, ap vasaras svet-
keem ezars parsalst (K.).
" 2. Ap zeemas svetkeem koki zeed, ap vasaras svet-
keem ezeri salst (A.).

Var. 3. Zeemu zeed abeles, vasaru salst ezari (A.).

„ 4. Zeemu zeed koki, vasaru salst ezeri (M.).

Sarma krejums.

987. Aizskreen gaigal', atskreen gaigal', aizsalst ezers pauk-
šķedams (K.). Saudekle (aužot).
988. Sveesta bļoda ezerá (Kr.). Saule.
989. Sveesta spainitis jurá peld (L.). Saule.
990. Mazs kaķits pee seena kaudzes kasas (T.).
Saule un meness.
991. Zelta ritens eet pa ceļu, uzveļas uz kalna un noveļas
zemé (R.). Saule.
992. Par kalnu zelta mucīņa veļas (G.). Saule.
993. Deev' maks ardees (S.). Saule.
994. Mežam virsú, laivá apakšá (Sp.).
Saule, meness, makoņi.
995. Ne ribeja, ne dimdeja — te atbrauca Deeva dels (Sp.).
Saule (lec).
996. Govtiņa gulstas, versitis ceļas (F.).
Var.: Govs apgulstas, verss peeceļas (Rn.).
Saule reet, meness uzlec
997. Vainags galvá, puķu pušķis roká (F'). Saule un menesis..
998. Sarkans Vaceetis tiruma galá (Rn.).
Saule uzlecot sarkaneji.
999. Ne çiku, ne grabu, labrit pee loga (L.). Saule uzlec.
1000. Zelta kamols pakleti (L.). Saule.
1001. Dzeltens zirdziņš leeknu breen (L.). Sautuve (? šķeets).
1002. Aizsut' gajeju pec tava veesa, atnak veess; neatnak veess,
gajejs ar' vairs neatnak (G.). Saveens.
1003. Sutu pastu pec gasta, nejut pasta — ne gasta (Rn.).
Var.: Sutu pastu pakaļ un neveena gasta; aizeet pasts,
neatnak gasts, paleek pasts ká izsutits (Sm.).
Saveens bez panakuma.
1004. Cuka sapuüsi, pupji dzivi (D.).
Var.: Pate kuce sapuvuse, çiçi veen ir (K.). Seeksta.
1005. Dzeltans zirgs purvu breen (D.). Seeksts.
1006. Silķe uz silķes, roņa tauki starpá (D.; Z.).
Var. 1. Silķe uz silķes, roņa (v. -ņu) tauki vidú (Bu.;
L.: Ck.; R.; St.).
„ 2. Viriņš uz viriņu, roņa tauki vidú (Sp.).
Seená (balķi un sunas).

1007. Virs uz vira, katram savas ciskas (B.).
 Var.: Virs uz vira, ciskas vidú (Rn.). Seena.
1008. Saviju viju, satiru taru, eeleek Rigas butari (R.).
 Seena griste.
1009. Mazs mazs putniņš, zaļas eekšas (F.). Seena šķunis (?).
1010. Pern kauts, šogad dirats (M.). Seens.
1011. Es mirdams esmu peedzimis, bet dzivus uzturu; tu pats
 man muté neņemsi, bet cits, — atmini nu! (K.).
 Seens.
1012. Veens eet, simteem tukstošem krit (Ck.). Seenu plauj.
1013. Sliktets, stivets, divreiz merits, ar pautem smerets (Bu.).
 Seers.
1014. Kads augšá, tads zemé — abi veenos vardos (L.).
 Var.: Debesis un majás veenos vardoš (F.). Seetiņš.
1015. Jo krata un purina, jo apakšá čupiņa ronas (L.). Seetiņš.
1016. Simtacitis (v. -acits) kaudzi met (S.; A.; Sm.).
 Var. 1. Simtacite kaudzi met (D.).
 „ 2. Simtacs kaudzi met (Rn.; C.; B.).
 „ 3. Simt' actiņas kaudzi met (R.).
 „ 4. Simtu acu (v. simtu-acis) kaudzi met (Sp.; St.; L.).
 Seetiņš.
1017. Seti koki, seeti koki, numuroti kocipi (D.). Seets.
1018. Uz man' ed, zem man' ed, ir es edu, ir man' ed (R.).
 Var.: Es edu, man' ed, uz man' ed, zem man ed (Kr.).
 Seeva berna zididama koká ed, kok'galá
 vaverite čekuriņu grauz, zem koka put-
 niņš knabajas.
1019. Es edu, man' eda, zem man' eda, uz man eda (C.).
 Seeva edusi aboļus, abelé sededama,
 berns seevas cici, vilks zem abeles jeru,
 vanags gaisos vistu.
1020. Dižaks ne zirgs, magaks ne cuka (Sp.).
 Var. 1. Leelaks par zirgu, mazaks par cuku (F.).
 „ 2. Leelaks par zirgu, mazaks par suni (Ck.). Segli.
1021. Leels garš berzs — ne pari parkapt, ne apkart apeet (Kr.).
 Var. 1. Ne var pari pareet, ne apkart apeet (M.).
 „ 2. Ne pari pareet, ne apkart apeet (D.).
 Seja (v. sejs).
1022. Stabiņš sunás, galdiņš virsú (Kr.).
 Var.: Stabiņš sunás, plauktiņš virsú (Kr.). Sene.
1023. Mezá akstiņš uz veenas kajas (Rn.).

- Var. 1. Akstiņš mežá uz veenu kaju (F.).
 „ 2. Mežá akstiņš ar veenu kajiņu (Čk.).
 „ 3. Mežá akstīte uz veenas kajās (R.).
 „ 4. Akstiņš stav uz veenas kajās (S.). Sene.
1024. Virsa gluda apakša izeceta (Rn.).
 Var. 1. No virusus gludens, apakšá izarts (F.).
 „ 2. Veena puse arta, otra eceta (F.). Sene.
1025. Divi braļi stavu stav, trešá masa guļu gul (Sm.). Seta.
 1026. Skruvets, buvets — vejš puš cauri (L.; T.). Seta.
 1027. Mežá dzimis, mežá audzis, atnak majá, paleek par sargu (Z.).
 Seta.
1028. Ceemiņš istabá, kukuļi ará (Kr.).
 Var. 1. Ceemiņš istabá, kukuļi aiz durvim (Kr.).
 „ 2. Veešņa istabá, kukulis aiz durvim (F.; G.).
 „ 3. Veešņa istabá, kukuļi ará (H.).
 „ 4. Veešņa eekšá, kukulis ará (Sm.; K.). Sija.
1029. Versis kuti, rāgi ará (Rn.).
 Var. 1. Versis eekšá, rāgi ará (K.).
 „ 2. Govs kuté, rāgi ará (M.).
 „ 3. Auns kuti, rāgi lauká (Z.).
 „ 4. Avens kuti, rāgi ará (Sm.). Sija.
1030. Silķe mucá, galva lauká (C.). Sija.
 1031. Veens vilks šķersu skreen, visi citi gāram (B.).
 Sija, greesti.
1032. Jumprava eekšpusé, pupi arpusé (F.). Sija.
 1033. Atmini manu miklu! Cukai divi galvas (C.). Sile.
 1034. Peens ir, pupu nav; galva ir, matu nav (Sp.). Silķe.
 1035. Pilna istaba un redzet nevar (H.). Siltums.
 1036. Versi dira, pats raud (G.). Sipolu mizejot.
 1037. Magš magš viriņš, deviņas adīņas; kas to dirás, tas gauži
 raudás (Sp.).
 Var. 1. Mazs viriņš deviņám adīņám; kas to dirás, tas
 gauži raudás (Rn.).
 „ 2. Sarkans versitis deviņám adám; kas to dirás, tas
 gauži raudás (Z.).
 „ 3. Sarkans versitis deviņám adīņám; kuŗš to dirás,
 rukti raudás (L.).
 „ 4. Sarkans versitis ar deviņám adīņám; kuŗš viņu
 dirás, tas gauži raudás (D.).
 „ 5. Mazs mazs versitis, simt' kart' adīņu; kas to dirás,
 tas gauži raudás (R.).

- Var. 6. Mazs mazs sarkans versitis: kas to dirás, tas gauži raudás (Bu).
- „ 7. Sarkans versis simtu adu (F.).
- „ 8. Atmini manu miklu: Mazs mazs vuceniņš deviņám adinám; kas to dirás, gauži raudás (O.).
- „ 9. Avens bucans deviņám adám; kas to dirás, tas gan gauži raudás (K.).
- „ 10. Mazam auniņam daudz adīņu; kas viņu dira, tam jaraud (Kn.). Sipols.
1038. Kas man adu novilcis, tam es raudas pataisišu (L.). Sipols.
1039. Neveenu es skumdināju, bet daudz es esmu raudinājis (B.). Sipols.
1040. Kartu kartám reņa tauki, raudat raud diratajs (B.). Sipols.
1041. Zelta abols pasleegsni (Sp.; F.).
- Var. 1. Zelta vadzis pakletī (K.).
- „ 2. Smilšu kulite pasleegsni (Sm.; Ck.).
- „ 3. Smilšu kulite zem galdiņa (C.). Sirds.
1042. Balta migla kalnos kap, skaidri avotiņi sus (A.).
- Var.: Balta migla kalnā klup, skaidri avotiņi izsuse (F.). Sirmgalvja mati un acis.
1043. „Likais koks, kur tu skreesi?“
- „Cirpenpoli, ko tu proti!“ Iskaps un sirpis.
1044. Salicis sakrupis tirumu parstaiga (A.).
- Var. 1. Salicis sakrupis tirumu nestaiga (Rn.).
- „ 2. Salic's sakuc's apeet (v. apņem) visu tirumu (C.). Sipris.
1045. Sausenu cirvitis liku muguru, šķibeemz obeem (A.). Sirps.
1046. Peeci darbineeki mežu cert, neveens koks nekrit; peeskreen sestais — likmuguris, visi koki nokrit (A.). Sirps.
1047. Peeci suņi kož tauku dzislas, neveens nevar parkost; peeskreen veens kaķis, visas dzislas parkož (A.). Sirps.
1048. Peeci ķereji, veens pats sveedejs (A.).
- Var.: Peeci viri dzen, sestais saķeris pasveež (A.). Sirpis.
1049. Vaceetis eet pa preekšu, Latveetis no pakaļas, vispedig' Ķigans (Kr.).
- Var. 1. Papreekš Vaceetis, tad Latveetis un visu pedigi Ķigans (Rn.).
- „ 2. Zemneeks eet papreekšu, Vaceetis pa vidu, Ķigans no visas pakaļas (K.).

- Var. 3. Brutgans eet pa preekšu, brute pakaļ, velns no visas pakaļas (A.). Skals, uguns, ogle.
1050. Sarkans gailītis pa laktiņu tek (Kr.).
 Var. 1. Sarkans gailītis tek pa laipu (R.).
 „ 2. Sarkans zaķītis pa laipiņu tek (D.). Skala uguns.
1051. Saule pa karti tek (A.). Skala uguns.
1052. Leela gaŗa karte, zvaigzne galá (Sp.). Skala uguns.
1053. Balts tilts, sarkans jajejs; veens pats paris parjaj, tulit sabirst (R.). Skals.
1054. Kalná skreesus skreen, lejá ar rungu nevar nodzit (G.).
 Var.: Pret kalnu skreen atri, uz leju ne pedas (R.).
 Skala uguns.
1055. Veenu ņem, visi grab (C.). Skals un skalū bunte.
1056. Veenu zirgu ņem, visi zveedz (C.). Skals.
1057. Plikam kreklis azoti (L.). Skals lakturi (?).
1058. Teeva gaŗa Lizite citam kalpo, pate sevi apedas (L.).
 Skals.
1059. Smuka smuka meitiņa, jo smukaks kronitis (F.). Skapis.
1060. Dzeltens zirdziņš Gauju breen (Kr.).
 Var. 1. Dzeltans zirdziņš Gauju peld (R.).
 „ 2. Dzeltans zirgs ņkeeznes breen (A.).
 „ 3. Dzeltens zirdziņš birzi breen (A.).
 „ 4. Sarkans breedis juru breen (C.). Šķeets.
1061. Divi gali, divi gredzeni, vidū nagla (A.).
 Var.: Divi riņķi, divi gali, par vidu nagla (F.). Šķeres.
1062. Visu deenu man ir gan veegla salda duseŗan', bet kad atspid vakará, tad man Jaredz uguns breemas (Rn.).
 Šķeres, ar kuŗám svecei ogli nogreeŗ.
1063. Dzelzes zirņi, melni putraimi; kas tos labi mak varit, tas dabu gaļas est (Kr.).
 Var. 1. Zili zirņi, melni putraimi; kas mak varit, tam gaļa nak (M.).
 „ 2. Balti zirņi, melni putraimi; kas mak labi varit, par gaļu paleek (Ck.).
 „ 3. Zili zirņi, melni putraimi; kas mak varit, tam bus putra (A.).
 „ 4. Zili zireņi, zili putraimi; kas mak varit, tam bus putra (A.). Skrotēs, pulveris, medijums.
1064. Zili melni putraimi; kas tos edis, tam ir gals (Rn.).
 Skrots un pulvers.

1065. Maza maza majiņa pilna sarkanu cucīņu, eeeet garais izvaja (M.). Skruķis.
1066. Teeva teeva jumpraviņa tek pa savu ceļu (F.).
Var.: Teeva teeva jumpraviņa eet pa ceļu mizdama (F.).
Skudra.
1067. Mazs mazs sunitis, ceeti ceeti kož (F.). Skudra.
1068. Sprunguļu muižā tīrgus (L; Kr.). Skudru puznis.
1069. Sprunguļu muižiņa, neizskaitams kaŗa speks (G.).
Var.: Sprunguļu muižiņā simtu simtu cilveciņi (F.).
Skudru pulis.
1070. Maza maja meŗa vidū, pilna diŗu darbineeku (Z.).
Skudru puznis.
1071. Leels garŗ teviņŗ sed uz jumta, tabaku pipedams (Kr.).
Var. 1. Virs sed uz jumta un pipe (H.).
" 2. Vecs vecs tetiņŗ sed uz strugas pipedams (F.).
" 3. Vectevs sez uz akas, pipite zobos (X.).
Skurstenis.
1072. Augsts augsts kalns, uz ta kalna galds, pee ta galda edejs un tas pats bez dzivibas (A.). Skurstenis.
1073. Izpletis muti, zvaigznes skaita (H.). Skurstenis.
1074. Źida peedurkne medu dzer (C.; R.).
Var.: Kaŗoka peepurkne medu suc (R.). Skurstenis.
1075. Balts buciņŗ salmos tup (Sp.). Skurstenis.
1076. Pats stav uz veetas un gars uz visām pusēm izdalas (F.).
Skurstenis un dumi.
1077. Balts speeķis kalna galā (L.). Skurstenis.
1078. Maŗŗ maŗŗ diķitis pilns peleku varnu, visas knaba cita labā (Sp.). Skutulis un kaŗotes.
1079. Maŗŗ maŗŗ zirdziņŗ deenas naktis jajams (Sp.).
Var. 1. Mazs mazs zirdziņŗ deen' un nakt' jajams (R; C.; St.).
" 2. Mazs melns zirdziņŗ deen' nakt' jajams (G.).
" 3. Mazs mazs viriņŗ deen' un nakti jajams (Bu.).
Sleegsnis.
1080. Mazs peleks vuceniņŗ, katru reizi pari kap (C.).
Sleegsnis.
1081. Mazs melns aveniņŗ visu kaju ostitajs (K.).
Var.: Mazs mazs kuceniņŗ viseem kaju ostitajs (Ck.).
Sleegsnis.
1082. Maga maga jumpraviņa ik deeniņas dancināma (Sp.).
Slota.
1083. Ik rita veeŗiņa pa istabu skreen (A.).
Slota.

1084. Neleels zemneeciņš, retas kajīnas, isi apjosts; bet kamer par istabu pareet, putekli sacelšas kā stabs (A.).
Slota.
1085. Vecmate tup sturē sašeetu galvu (J.). Cepļa slota.
1086. Zema resna jumprava, saseeta rikle (L.). Slota.
1087. Sausais Martiņš pabeņķi (R.; X.; L.).
Var. 1. Sausais Martiņš pasoli (F.).
„ 2. Sakalts Martiņš pasolē (D.; S.). Slota.
1088. Beeza birstiņa, staubers vidú (Sm.). Slota un kats.
1089. Citkart pacelu savu galvu it jauki uz debesim, bet tagad mani vaza gar zemi un beigās mani ne par ko neeskatis (L.).
Var.: Nesen stalti pret debesim skatījos, nu man meslos javartas (K.). Slota.
1090. Dzimtene tam berza galā; parnācis majā, kopj skaidribu (L.).
Var.: Dzimtene berza galā, mitekļis aizdurvē (L.). Slota.
1091. Lapsa silu parstaiga, atguļas peesaulē (C.).
Var.: Lapsa silu izskraidīja, pasilē atsagula (C.). Slota.
1092. Kaķis eet vecumā, nagi asumā (F.). Slota un slotas zari-
1093. Jo vecāka vista, jo asaki nagi (Rn.). Slota.
1094. Zīds mazāks, ne kā barzda (F.). Slota.
1095. Maģš maģš viriņš, diža vira cepure (Sp.). Sneegs.
1096. Peeci pintiķi tura velna ezeru (X.). Sņaba glaze roka.
1097. Balts un miksts pa koka zareem (Kr.). Sneegs.
1098. Balts — bet ne salds, skreen — bet ne dzivs (A.).
Sneegs.
1099. Zeemā silda, pavasari nikst, vasarā zud, rudeni atdzivojas (A.).
Sneegs.
1100. Skreen pa gaisu raibs; kur skreen, tur metas (A.).
Sneegs.
1101. Zeemā seeva, vasarā meita (A.). Sneegs, leetus.
1102. Balta raga aplokā (R.). Sneega kupena.
1103. Mazs balts putnītis uz zemi veen skreen (M.). Sneegs.
1104. Balts palags visu pasauli apkļaj (Z.). Sneegs.
1105. Atskrej veens putnelis bezs parnu, metas uz koku bez lapu; ateet veens gegers bez plintes, nošauj šo putnu pee ze mes; ateet veens kundziņš bez zobu, iztaisa putniņam robu; slapjajās atleekas projam tad dodas, miligais zaļums veetā tur rodas (Sp.).
Sneegs, vejš, saule, udens, zale.

1106. Atskreen putniņš bez sparniņu, uzskreen uz ķociņu bez la-
piņu; atnak gosniņa bez muliņas, noed putniņu bez-
sparniti (L.).
Var. 1. Tads putnis atskreen, kas bez sparneem, tadá koká
metas, kas bez zareem; tada varna aped, kas bez
zobeem (M.).
„ 2. Atskreen tas putnis, kas bez sparneem, uzmetas
tai koká, kas bez zareem; atnak jumprava, kas
bez vedera, un to aped (A.).
Sneegs, zeme, saule.
1107. Atskreen putniņš bez sparneem un uzmetas koká bez la-
pám; atnak govtiņa bez radziņeem un aped putniņu
bez sparneem (F.).
Var. 1. Tads putnis skreja, kas bez sparnu, un uz tadu
koku uzlaidás, kas bez zaru; naca tads kungs, kas
bez vedera, un to putnu apeda (A.).
„ 2. Putnis bez sparneem laižas koká, kas bez zareem;
atnak jumprava bez zobeem, aped visu (X.).
Sneegs, zeme, leetus.
1108. Gulbji skrej pa gaisu, spalvas veen put (Z.). Sneegs.
1109. Balts sastipis uz maisu uzlipis (Sp.). Sneegs uz jumta.
1110. Balts zvirbulis, melna mele (F.). Sneegs un zeme.
1111. Nomiris un nosalis, eenes istabá — paleek dzivs (F.).
Sneegs.
1112. Viss mežs lidzens, divi egles gařakas (K.).
Var. 1. Viss mežs lidzens, divi preedes gařakas (D.).
„ 2. Visi meži lidzi, divi koki gařaki (A.).
„ 3. Visi koki lidzi, divi veen gařaki (C.).
„ 4. Visi koki veen' gařum, divi veen gařaki (Rn).
Spainis un spaiņa osas.
1113. Kaķa aste par Daugavu (R.).
Var.: Kaķ' aste par juru (G.).
Spaiņa saite (v. pasainis).
1114. Lacis atsprekliņ baznicá eet (C.). Spainis aká.
1115. Divas mašiņas eet blakam raudadamas (L.).
Spaiņi, kad nesot pil.
1116. Varna skreen, tauki pil (F.). Spannis un udens.
1117. Ģalvu nogreez, sirdi izņem, dod dzert, sak runat (R.).
Spalva.
1118. Spridgaŗa leeta apaļa un ceeta, eebaŗ melná caurumā, iz-
velk ará, nopurina un dara pec sava prata (F.).

- Var.: Spridi gaŗa leeta, apaŗa un ceeta, eebaŗ meln  caurumā, dar pec sava prata (Sp; L.)
Spalvas k ts ar spalvu, tintnica.
1119. Spridi gaŗŗ koks, terauda lemesis gal , — eebaŗ meln  caurumā un tad uzleek uz balta palaga (A.).
Spalvu kats.
1120. Vecteva pipe aiz loga pakarta (C.).
Var.: Veca teva pipite aiz loga (Rn.). Spares.
1121. Veena masa Rig , otra Pernav , ab m galvas kop  (Z.).
Jumta spares.
1122. Meŗ  dzimis, meŗ  audzis, iznak ar  — kleedz un brec (Kr.)
Speles.
1123. Mazs balts viriŗŗ, melna melna cepurite (K.). Spiŗka.
1124. Teeva isa mamuliŗa, melna melna galviŗa (Ck.).
Spiŗka.
1125. Zosij (v. Zosei)  etri deguni (L.; Z.; C.; D.; Rn.; X.)
Var.: Dzosei  etri deguni (Kr.). Spilvens.
1126. Eekŗ  spalvaiŗŗ, arpus  spalvaiŗŗ, — deviŗi asu eekŗ  spalvaiŗŗ (L.).
Peeverpta spole.
1127. Jumprava dej dejum , veders breest breedum  (Bu.).
Var. 1. Jumprava danco, vedars breest (Sp.; J.; H.; Sm.; X.)
" 2. Jumprava danco, veders greeŗas (F.)
" 3. Jumprava tek, veders breest (A.).
" 4. Maza maza jumpraviŗa dancodama resna top (F.)
" 5. Ritenis greeŗas, veders breest (F.)
" 6. Pile tek, pauts breest (T.). Spole.
1128. Jo Greeŗa min, jo pampa pampst (Kr.).
Var. 1. Jo Greeŗa min, jo pampa pampst (D.).
" 2. Jo Greeŗu min, jo pampa pampst (L.; Rn.).
" 3. Jo Greeŗu min, jo pompe pompst (K.).
" 4. Jo min, jo pampst (C.). Spole.
1129. Maza meitiŗa danco, kamer paleek plika (Z.).
Spreslica.
1130. Smuidrais gaŗais smago aukle (A.). Sprigulis.
1131. Tindiŗ leca, tindiŗ deja, tindiŗ pedu nepazina (A.).
Sprigulis.
1132. Mikla nak no vadŗa, danco, danco, izdancojusees eet atpakaŗ pee vadŗa (A.).
Var. 1. Mikla nak no vadŗa, danco, danco — eet atpakaŗ uz vadzi (A.).

- Var. 2. Nak no vadža, danco, danco, izdancojees eet pee vadža (Sm.).
- „ 3. Nak no vadža, izdancojees eet atkal uz vadzi (Rn.).
Sprigulis.
1133. Te duceja, te ribeja, te saleca laktiņā (A.). Sprigulis.
1134. Danco, danco, uzlec lukti (F.).
Var.: Dej, dej, lec laktā (X.). Sprigulis.
1135. Eds, eds gailits uzlec laktā (A.).
Var.: Atseets gailitis uzlec lukti (F.). Sprigulis.
1136. Klanas, klanas, pareet majās — pakaras (Sp.).
Sprigulis.
1137. Zirgs mazaks ne kā aste (F.). Sprigulis.
1138. Veenā galā eglajs, otrā berzaj-, vidú linajs (H.).
Var. 1. Leela gaŗa egle, egles galā linu sauja, linu saujas galā sermaukšs (Sm.).
„ 2. Egle, uz egles lins, uz lina berzs (K.).
„ 3. No eglaja uz linaju, no linaja uz ozolaju (X.).
„ 4. Uz to egli lins, uz to linu ozols (L.).
Sprigulis (kats, aukla, vale).
1139. Ņem man rokā, leec man dancot, tev bus sveedri, manim ne (Rn.).
Sprigulis.
1140. Balta baznica, melnas spares, sarkani stabi (C.).
Var.: Balta muiža, melni sturi, sarkans stabs (R.).
Starķis (Starka).
1141. Maza balta baznica stav uz diveem sarkaneem stabeem (F.).
Starks.
1142. Simtu simtu kumeliņu veenā paŗadā saseeti (D.).
Statiņi.
1143. Četri viri stavu stav, divi guļ gulu, tevs guļ pakaļā ar leelu vederu, dels guļ apakšā ragotu galvu; ko tevs izden, to dels aped (v. saņem) (A.).
Stelles.
1144. Četri stabi juŗā, griniča vidú: eeskreen gailis, izskreen galis, sasit sparnus: plaikt! (L.).
Var. 1. Četri stabi juŗā, skrinice vidú; eeskreen gailis, izskreen gailis, sasit sparnus: plivš! plaukš! (K.).
„ 2. Divi (?) stabi juŗā, deviņi ranici vidú; eeskreen gailis, izskreen gailis, sasit sparnus: pliuķš! plaukš! (X.).
„ 3. Četri stabi juŗā; aizskreen paipala, atskreen paipala, sasit sparnus: pliukt! plaukt! (L.).

- Var. 4. Çetri stabi jurá, greviņš vidú, sasit sparnus: kliukt! klaukt! (L.).
- „ 5. Sik' koki, sak' koki, çetri stabi jurá, zilnica vidú (Sm.).
- „ 6. Sikan' sakan' — visi mazi kociņi, çetri stabi jurá, zilneece vidú (Rn.).
- „ 7. Zamerest, zamerest, çetri stabi jurá, zvejneeks vidú (A.).
- „ 8. Çetri stabi jurá, griniça vidú (J.).
- „ 9. Çetri stabi jurá (H.). Stelles (Stelles; Stavi).
1145. Aizskreen lidaka, atskreen lidaka, sasit asars — dimdejas (D.). Stelles.
1146. Ar kajám ķeŗ, ar rokám speŗ, sasit sparnus — dindijas! (S.). Stelles.
1147. Pee ikkuras majas pa paŗagam (C.). Stidziņa.
1148. Zemé vairak caurumu, ne ká debesis zvaigzņu (F.). Stoblaji.
1149. Gaŗa gaŗa matite, veena pate acs (F.). Striķis.
1150. Kas savu darbu gaŗumá velk un tomer isá laiká top gatavs? (Sp.). Striķu vijejs.
1151. Galva deg, kajas salst, redz areni, nevar izeet (C.). Stuburs istabá.
1152. Sakalt's Martiņš pasolé (Ck.). Stupe.
1153. Divreiz ap sirdi, divreiz ap ciskám — jo stipraks jo labaks (L.). Suceens no verkuļa lidz spoiei.
1154. Amata virs sedeja udeņa malá un dzera udeni; ja tam butu udeņa, tad tas dzertu alu (Sp.). Sudmalneeks.
1155. Virs eet pa çeļu, luku ritens mugurá (R.).
- Var. 1. Virs eet pa çeļu, ritenis uz muguras (L.).
- „ 2. Virs eet pa tirumu, ritens uz muguras (S.).
- „ 3. Virs eet pa tirumu, rati uz muguras (Z.).
- „ 4. Virs eet pa tirumu, arklis mugurá (Ck.).
- „ 5. Virs eet pa lauku, rati mugurá (F.).
- „ 6. Zids eet pa çeļu, rats uz muguru (Sp.).
- „ 7. Junkurs eet pa lauku, luku ritens mugurá (H.).
- „ 8. Kungam luku ritens uz muguras (Rn.).
- Sunis.
1156. Musu paŗu leelam kungam skala ritens uz oksta (C.).
- Suns.
1157. Senalu maisiņš uz çetrám staklitém (H.).
- Var. 1. Senalu maisiņš uz çetrám staklém (F.).
- „ 2. Çetrám staklém senelu stanķits (G.).
- Suns.

1158. Ripu, ripu — buc! (X.).
 Var. 1. Ripa, ripa — plaugs! (A.).
 „ 2. Ripu, ripu — bauks! (C.).
 „ 3. Rit, rit — puks! (R.).
 „ 4. Ritu, ritu — vangs! (L.). Sunis apguļas.
1159. Lika taure aiz lodziņa stav (Sp.).
 Var. 1. Lika taure uz loga (R.).
 „ 2. Luka ritens sutas lodziņa (G.).
 „ 3. Desas ritenis uz suta loga (F.). Suņa aste.
1160. Zelta abols mesleená (C.).
 Var.: Zelta kamols mesleená (C.). Suns.
1161. Spindzele setas sargs (F.). Suns.
1162. Laipens gul setmalá, pilaipišus gaididams (F.). Suns.
1163. Četri taisa veetu, divi rada uguntiņu, veens pats apgulstas: švapcs! (H.).
 Var. 1. Divi skatas, četri veetu taisa, veens veen apgulstas (K.).
 „ 2. Divi rada uguni, četri taisa gultu, veens eeguļas (L.).
 „ 3. Divi rada uguni, četri taisa guļas veetu, bet veens pats apguļas (F.).
 „ 4. Četri veetu taisa, divi uguni rada (G.).
 „ 5. Četri brališi veetu taisa (C.). Suns.
1164. Kur eet, tur ceenigs tevs preekšá (F.). Suns.
1165. Kumeļš gravi, kajas uz augšu (C.). Šupulis.
1166. Lokees eglit', kad ozols sak brekt (Sp.).
 Šupuļa karts un berns ozola šupulī.
1167. Vaj karatavás esi bijis? vaj dzivu cilveku edis? (L.; A.).
 Šupulis un mates kruts.
1168. Ģengers zirgs garám kajám (A.). Šupulis.
1169. Ne var aplik apeet, ne pari pareet (C.). Susateve.
1170. Ne udeni slikst, ne salmos čaukst, ne uguni deg (C.).
 Susateve.
1171. Simtszaru grabeklis seenu kasa (X.). Suseklis.
1172. Sarkana govtiņa, melns purniņš (F.). Suseklis.
1173. Mazs kaķitis pee peena kaudzes glaudas (F.).
 Suseklis un mati.
1174. Sausais Martiņš pa mateem skreen (Bu.). Suseklis.
1175. Susuriņš lopus dzina gar dzirdekli, gar redzekli, gar to areš muiziņu, — iznaca kakaža un noslakteja (K.).

- Var. 1. Susuriņš lopus dzen gar dzirduli, gar redzuli, gar pašu lapsas muižu (A.).
- " 2. Susuriņš lopus dzen gar dzirdekli, gar redzekli un pac gar snapes muižu (Bu.).
- " 3. Susuriņš lopus dzen gar dzirdekli, gar redzekli, gar to snapes muižu (C.).
- " 4. Susuriņš lopu dzina gar dzirdekli, gar redzekli, gar to snapes muižu (Kr.).
- " 5. Šusteritis lopus dzina no kalniņa lejiņā gar dzirdekli, gar redzekli, gar sulošu snipes muižu (Sp.).
- " 6. Susuriņš goves dzina gar girgeli, gar gergeli, gar snapatas muižu (G.).
- " 7. Sveķele govi veda gar dzirdukli, gar redzukli, gar šņakali uz knipas muižu (A.).
- " 8. Suss ved govi gar dzirdekli, gar redzekli, gar kreņčas muižu (A.).
- " 9. Sucs veda govi caur dzirdekli, caur redzekli, uz to pašu knapa setu (C.).
- " 10. Veens gans dzen cukas gar rideli, gar radeli, gar šepatas muižu (L.). Suseklis, uts.
1176. Susuriņš lopus dzen gar dardasa muižu (H.).
- Var. 1. Stukšits dzen cukas gar daldera muižu (X.).
- " 2. Svempis dzen cukas gar šņaku nama durvim (L.). Suseklis.
1177. Beezs beezs mežs un tomer tur zveri nedzivo (Kr.). Suseklis.
1178. Sveķu cabuls govi ved, daeet nagaza — nonagazo (Sm.). Suseklis, uts.
1179. Simts simts medneeku eet veenā mežā zveru šaut (A.). Suseklis.
1180. Sašutits salapits eet uz mežu irbu šaut (Sm.).
- Var. 1. Sašutits sadurstits eet uz mežu putnu šaut (St.).
- " 2. Sašustits savartits eet mežā putnu ķert (Ck.).
- " 3. Sašutits savarstits skrej mežā putnu ķert (Sp.).
- " 4. Sašaudits salapits eeeet mežā putnu šaut (F.).
- " 5. Salapits sakurzots eet uz mežu putnu kaut (C.). Suseklis.
1181. Šadas tadas sačarzas mežā eet putnu dzit (A.). Suseklis.
1182. Sveķu Andrejs gudribas kalnā gotiņas gana (D.).

- Var. 1. Sveķ' Andris gudribas kalnā govis gana (F.).
 „ 2. Sveķu Indriķis gudribas kalnā gotenes gana (Sp.).
 „ 3. Sveķu Peters cukas gana dzirdešanas kalnā (K.).
 Suseklis.
1183. Činka vilka pinguli (Sm.). Suseklis uti.
 1184. Nedzivs dzivu velk pee naves (L.). Suseklis uts.
 1185. Cukas speķis medū varits (L.). Suseklis.
 1186. Divi rāgi uz muguras (F.). Svarku pogas.
 1187. Baltu ed, melnu atstaj (A.). Svece.
 1188. Atskreen tas putnis, kas bez sparneem, uzmetas tai kokā,
 kas bez zareem; atnak jumprava, kas bez vedera, un to
 aped (A.). Svece (??)
1189. No tiruma nak dvesele, no verša vedera meesas, no akmens
 izskreen uguns un aprij abus (H.).
 Var. 1. No tiruma nak dvesele, no verša nak meesa, no
 akmiņa nak eenaidneeks un aped (Sm.).
 „ 2. Dvesele no tiruma, meesa no verša vedera, no
 akmiņa izlec — aped abus (Z.).
 „ 3. Dvesele tirumā, meesa verša vederā (A.).
 Svece.
1190. Ozols izdeg — ne pelnu, ne ogļu (C.).
 Var. 1. Ozols sadeg bez oglēm un pelneem (F.).
 „ 2. Ozols izdega — ne pelnu, ne dumu (D.).
 „ 3. Balķis sadeg — ni pilnu, ni ogļu (A.).
 „ 4. Karts nodeg — ne ogļu, ne pelnu nepaleek (Z.).
 Svece.
1191. Virs pliks, kreklis azoté (Rn.).
 Var. 1. Pliks bez krekla, kreklis azoté (Sp.).
 „ 2. Pats pliks, drebes vederā (K.). Svece.
1192. Kreklis eekšpusé, gaļa arpusé (T.). Svece.
 1193. No misiņa zabaki, pats balts, sarkana cepure galvá (Sp.).
 Svece.
1194. Balta balķite, balķes galá sarkana micite (Sm.).
 Svece.
1195. Jumprava sed uz galda, zelta mice galvá (J.). Svece.
 1196. Maza maza masiņa, purdulaiņš deguns (St.). Svece.
 1197. Gaŗa, balta, gluma jumprava asarām Deevu ludz (Z.).
 Svece.
1198. Leela gaŗa jumprava — jo stav, jo šluk (Sp.). Svece.
 1199. Gaŗa bize (?) citam kalpo, sevi posta (Sp.).
 Var.: Citam kalpo, pats sevi tere (F.). Svece.

1200. Par veenu eiduku nopirku pilnu istabu (Sp.).
Sveces gaisma.
1201. Melns zelta viduci (F.). Sveces dakts un uguns.
1202. Mazs mazs viriņš kalna galá — jo klee dz, jo paleek mazaks (X.).
Svece.
1203. Zelta aka uz mala kalna (F.).
Sveesta bedrite beezputras bļodá.
1204. Ap Jaņa deenu ezers nosalst (C.). Sveesta spains.
1205. Putniņš tek bez kajám, ne-edama zupa pil par degunu (Sp.).
Svestu ar karoti sit.
1206. Leels resns ozols, tam galá zelta gailis un tas spid par visu pasauli (R.).
Svetdeena.
1207. Kas staiga pa musu pļavu: Sarkanas zeķes kajá un klapé vardes klap un nap! (L.).
Svetelis.
1208. Ar ko sali salijam? Sveti, Deeviņ, želigais.
1209. Zils Vaceetis apakš zemes danco, zaļa bardīņa lauká (Sp.).
Sviklis.
1210. Sarkans gailitis zemé dzeed (D.).
Var. 1. Sarkans gailitis zem zemém dzeed (F.).
„ 2. Sarkans gailis apakš zemes zeed (? G.).
Sviklis.
1211. Mazs aveniņš pats kuti peedirsis, pats iztirijis (X.).
Sviķurbs.
-
1212. Melna govtiņa, balti raibumi (F.). Tapele.
1213. Klete uz çetrám kajám buveta (Kr.). Govs tesmenis.
1214. Seers zem klets — ni pust, ni pel' (A.).
Govs tesmenis.
1215. Peena kule pakleté (Sp.).
Var. . Sveesta ciba zem klets (C.).
„ 2. Sveesta bunduls pakleti (Sp.).
„ 3. Tauga pika pakleté (Kr.).
„ 4. Sudrabs zem klets (C.). Govs tesmenis.
1216. Kveešu kulite pasolé (C.). Govs tesmenis.
1217. Spanitis sabrucis, pasains dzivs (D.).
Tevs miris, vards dzivs.
1218. Akmiņa kajas, koka galva, linu acis par vidu (F.).
Tiklis.
1219. Pakulu vilks, akmeņa kajas (C.; Rn.). Tiklis.
1220. Simts acu jurá (L.). Tiklis.

1221. Simtācis, bet nerēdz (Z.). Tiklis.
1222. Leela muiža, visapkārt logi; kas eekšā, neteek arā (Z.). Tiklis.
1223. Leela leela pile, simtu simtu logu (Sp.). Tiklis.
1224. Mirdamu mani plosa, nomiris es citus ķeru (Sp.).
Linu tiklis.
1225. Caurumu manim bez skaita, tomer nost eelapus raisa (Sp.).
Peeķezejūšu tiklu tira.
1226. Maga maga mucīna, melns alutiņš (Sp.). Tintes butelite.
1227. Svarki sadeguši, viles veen palikušas (A.).
Var.: Zida palags sadeg, viles veen paleek (A.).
Tirums un ežas.
1228. Pee ik katras majas vairak kapu, kā cilveku (H.).
Aparts tirums.
1229. Galva bez mateem, suseklis bez sveķeem (H.).
Tirums, eceša.
1230. Melns tevs ar zaļu jostu apjozees (Sm.). Tirums.
1231. Divi laivas tukšas, trešā pilna (C.).
Tirumi (2 apseti, 1 nesets).
1232. Intiņ' koks, antiņ' koks, apkārt tek jumaliņa (R.).
Var.: Iten' koks, aten' koks, apkārt tek jumaliņa (M.).
Titavas.
1233. Danco pa istabu ar savu darbu: jo vairak greežas, jo
beezaks teek (R.). Titavas.
1234. Jo vairak tek, jo vairak teek (M.). Titavas.
1235. Vecmate kaktā, pulķits pakalā (Sp.). Toverē.
1236. Viss mežs līdzens, divas egles gaņakas (F.).
Toveris un osas.
1237. Caurums pret caurumu, stivu baž eekšā (F.).
Toveņa osas un koks.
1238. Teviņš matiti peepildijis, nokap vaidedams (C.).
Trekters.
1239. Gaņš tevs, gaņa mate, daudz berni — cits par citu aug-
stak (Kr.).
Var. 1. Tevs leels, mate leela, berni cits par citu aug-
staki (R.).
„ 2. Tevs ar mati veenu gaņumu, berni cits par citu
augstaks (C.). Trepes.
1240. Tris masiņas veenu vaiņagu nes (L.).
Var.: Tris masiņas nes veenu kroniti (F.). Trijkajis.

1241. Purs stav mužu mužam, vaks pusgadu veen (Bu.).
 Var. 1. Purs stav arveenu, ik gadus jauns vaks (F.).
 „ 2. Muža tine, pusmuža vaks (Kn.; F.).
 „ 3. Visu mužu tins, pusmužu vaks (Sm.).
 „ 4. Muža lade, pusmuža vaks (L.). Udens un ledus.
1242. Mate mani dzemdināja, ne ilgi pec tam es mati dzemdināju (L.).
 Var.: Mate dzemdeja delu, dels atkal mati (Sm.).
 Udens un ledus.
1243. „Linki, lanķi, kur tu teci?“ —
 „Pliks nocirptais, ko tu gribi!“ (L.).
 Var. 1. „Linki, lanķi, kur tu teci?“ —
 „Susku barda, ko tu gribi!“ (L.).
 „ 2. „Linkum, lankum, kur tu tec?“ —
 „Strups un šķerets, kas tev kait?“ (Sp.).
 Udens pa pļavu tecedams.
1244. Lacis tup, desas kust (Sp.). Udens varas.
1245. Zirgs skreen, ada stav (F.).
 Var.: Ķeve skreen, groži stav (F.). Udens un ledus.
1246. Maltite zem skapja (F.). Udens, ledus.
1247. Pacelt var, majā atnest nevar (X.). Udens seetā.
1248. Visapkart saule spid, vidū bumbeer, aboļi zeed (?? Kr.).
 Uguns.
1249. Sarkans gailis uz jumta tup (Kr.). Uguns.
1250. Mani, kur veen es dzivoju pasaulé, tik ceeši sarga kā zagli un tik sirsniģi miļo kā savu bruti (A.). Uguns.
1251. Esmu zaglis no dzimšanas līdz vecumam un topu turets ceetumā visu mužu; kad no ceetuma izbegu, tad netaupu no zagšanas ne dargas leetas — ne letas, kamer atkal teeku saņemts un apceetinats (A.). Uguns.
1252. Uz kalnu eet lekšus, uz leju nevar ne ar runģu nodzīt (H.).
 Uguns.
1253. Kur sarkana gotiņa gulej'se, tur tris gadus var pazīt (R.).
 Ugunskurs.
1254. Zelta gailis daiļi tek (Sm.). Uguns skalā.
1255. Vel tevs šupulī, jav dels kaŗo (Sm.). Uguns, dumi.
1256. Zelta puķe krasnī zeed (F.). Uguns.
1257. Sarkans gailis bedrē dzeed (X.). Uguns krasné.
1258. Zelta zarks, sidraba vaks, dzivs mirons eekšā (Čk.).
 Upe, zilais debess un zivis.
1259. Dzelza šķirsts, vara vaks, dzivs mirons eekšā gul (D.).

- Var.: Melns zarks, sudraba vaks, dzivs ka eekšá guļ (O.).
Upe, ledus, zivis.
1260. Muža šķirsts, pusmuža vaks (T.).
Var. 1. Muža lade, pusmuža vaks (R.).
" 2. Muža zarks, pusmuža vaks (R.).
" 3. Zarks ir visu mužu, vaks pusmužu (C.).
" 4. Ciba stav visu mužu, vaks pusmužu (C.).
Upe un ledus.
1261. Zirgs eet, groži stav (R.). Upe un krasts.
1262. Tris masiņas runajas. Veena saka: tecesim; otra: stavesim;
treša saka: šupošim (R.). Upe, akmens, serde.
1263. „Liņķi, luņķi, kur tu teci?“ —
„Pliks nošķerets, ko tu gribi?“ (F.).
Var. 1. „Likum', lokum', kur tu teci?“ —
„Noskuts skuķi, ko tu gribi?“ (Z.).
" 2. „Kur tu teci, liķi, loķi?“ —
„Kas tev bedas, noasskuķi!“ (B.).
Upe un pļava.
1264. „Lici, loci, kur tu teci?“ --
„Cirptais poli, ko tu gribi?“ (R.). Upe un liciš.
1265. Maza maza plintite taļu taļu šaun (St.).
Upite (kas taļu tek).
1266. Auniņš dirsa ripultiņus (L.). Urbj.
1267. Versis bļauj setiņas starpá eespreedees (C.). Uts ķemés.
1268. Desmit akli viri eet pa mežu, uzeet veenu bubuldanci un
ved uz kaula tiltu kaut (L.). Uts.
1269. Cuka rok uz istabas augšas (L.). Uts.
1270. Peeci pintiķi lusiti vilka gaŗ rideli, gaŗ radeli, gaŗ pašu
ļepatas muižu (L.).
Var. 1. Peeci pinķet' velk veen' vitiņ' gaŗ diveem glažu
logeem, gaŗ gaŗu torni, gaŗ skaņu baznicu (C.).
" 2. Divi pintiķi izvelk veenu untīķi — par kaula til-
tiņu: kraukt! (L.). Uts.
1271. Meita pee vira, purs pee teva (R.). Uzvarš.
-
1272. Urb, urb, — nevar izurbt (A.). Vabole.
1273. Melns ká velns — nav velns; ruc ká lauva nav lauva; skreen
ká putns — nav putns; rok ká cuka — nav cuk' (Kr.).
Var. 1. Melns ká velns — nava velns; ruc ká lauva —

nava lauva; skreen ká vejš — nava vejš; rok ká cuka — nava cuka (Sm.).

Var. 2. Melns ká velns — neva velns; dzeed ká bite — neva bite; rok ká cuka — neva cuka; skrej ká putnis — neva putnis (Sp.).

„ 3. Melns ká velns — nava velns; ruc ká lauva — nava lauva; rok ká cuka — nava cuka; eeples sparnus — aizskreen projam (L.).

„ 4. Melns ká velns — nava velns; ruc ká lauva — nava lauva; skreen ká putnis — nava putnis (Čk.).

„ 5. Melns ká velns — nava velns; skreen ká putnis — nava putnis; rok ká cuka — nava cuka (Rn.).

„ 6. Melns ká velns — nava velns; ruc ká lauva — nava lauva; rok ká cuka — nava cuka (Z.).

„ 7. Melns ká velns — nevaid velns; ruc ká perkons — nevaid perkons; rok ká cuka — nevaid cuka (St.).

„ 8. Melns ká velns — bet nav velns; rok ká cuka — bet nav cuka (C.).

„ 9. Melns ká velns — ruc ká cuka, skrej ká putnis, — bet nav vis putnis (Bu.).

„ 10. Melns ká velns — nava velns; ruc ká perkons — nava perkons; leen ká kurmis — nava kurmis (A.).

„ 11. Ruc ká lauva — nava lauva; rok ká cuka — nava cuka; skreen ká bite — nava bite (M.).

„ 12. Skreen ká vejš — nav ká vejš; ruc ká versis — nav ká versis; urbj ká svarpsts — nav ká svarpsts; (Z.; R.).

„ 13. Mazaks ká putnis — nava putnis; leelaks ká bite — nava bite; ruc ká perkons — nava perkons; skrej ká vejš — nava vejš; rok ká cuka — nava cuka (Z.).

„ 14. Melns ká krauklis, bet nav krauklis; ragaiņš ká versis; bet nav versis; sešas kajas, bet zemi ne-aizskar (Z.). Vabole.

1274. Vakará bagats, deená nabags (Kr.). Vadzis.

1275. Versis bauro šķilu starpá (K.). Vadzis.

1276. Aizdakar, padakar, dakmakar, peder (L.).

Aizjaj, parjaj, pakar rikus vadzi (?!).

1277. Atslega kveešos (F.). Vagare ļaudis.

1278. Divi pagales, četri krasnes — katrá kurees (C.).

Var.: Divas pagales, četras krasnes (A.). Vaģi.

1279. Mežá audzis, mežá dzimis, nak uz maju čikstedams (X.).
Vagu ass.
1280. Cuku celiņš ap istabu tek (Kr.; H.).
Var. 1. Cuku celite ap istabu (F.).
„ 2. Cuku stidziņa ap istabu (C.). Vainags.
1281. Maza maza istabiņa, lapšu ceļš gařam tek (D.). Vainags.
1282. Bez rokám — bez cirvja taisita majiņa; mamiņa to šupo, tetits to kadreiz posta (Z.). Valodzes ligzda, vejš, auka.
1283. Gaisa lidinatajs noķeris gaismas sauceju, uz zemes lidzinataja uzlicis un apedis (Rn.). Vanags, gailis, eglis.
1284. Mugura jumtá (A.). Vařaviksne.
1285. Vařa stipa par Daugavu (D.).
Var.: Kaķ' aste par juru (X.). Vařaviksne.
1286. Leela gařa teva josta — ni var pari parkapt, ni apkart apeet (Sm.). Vařaviksna.
1287. Leels ká loks — nava loks; zeed ká puķe — nava puķe (Z.).
Vařaviksna.
1288. Zelta šnore mežu velk (F.). Vařaviksne.
1289. Vaj tup vaj lec — pakakle kust (Sp.). Varde.
1290. Augsti lec, zemi krit, galdiņi kajás, acis ká spundes un nelabi raugas (X.). Varde.
1291. Neveena leeta bez veenas leetas nevar iztikt (A.).
Bez varda.
1292. Ipaši ipaši pašam veen peeder, cits viņu valka, pats nemaz (R.).
Var.: Pašam veen peeder, bet cits valka (F.).
Cilveka vards.
1293. Maza maza seeviņa eet pa lauku, peleks lakats apkart (F.).
Varna.
1294. Mežá audzis, mežá dzimis, majá nak gaļas est (X.).
Varna.
1295. Maģš maģš viriņš, barda gaisá (Sp.). Varpa.
1296. Vasará ceeti, zeemá vaļá (R.).
Var.: Zeemu vaļá, vasará ceet' (X.). Varti.
1297. Divas masiņas — ká veena veena nak, tá otra beg (Bu.).
Vasara un zeema.
1298. Veena masa nogerbjas, otra apgerbjas (X.).
Vasara un zeema.
1299. Salmi dargaki ká graudi (Sm.).
Vaski dargaki ká medus.
1300. Ko visa pasaule reizé dara (R.; Sp.; F.). Vecumá eet.

1301. Adas mucīņa uz kaula sarta (M.). Veders
1302. Mazs mazs viriņš, uguns sirdi (F.). Vejlukturis.
1303. Maza muiziņa, simts mazu lodziņu (X.). Veja lukturs.
1304. Četri braļi eet pa gaisu, veens otru nepanak (Z.).
 Var.: Četri skreen pa gaisu, cits cita nevar panakt (L.).
 Veja sudmalu sparni.
1305. Leels leels putnis tiruma galā sparnus veen plivina, bet nevar nekur aizskreet (Rn.). Veja dzirnavas.
1306. Tu mani skreenot dzirdi, bet manis neredzi no kureenes es naku un kūr es eimu (M.). Vejš.
1307. Kas ne-eda, kas nedzera,
 Kas meedziņa negulej'?
 Vejš ne-eda, vejš nedzera,
 Udens meega negulej' (C.).
1308. Bezzarnis izložņa setiņmalas (F.).
 Var. 1. Bezzarnis caur setu leen (L.).
 „ 2. Bezsaris caur setu leen (L.).
 „ 3. Bezzobis caur setu leen (L.).
 „ 4. Bezrocis par setu (Rn.). Vejš.
1309. Koka stabiņš sunās mirkst (L.). Verkulis.
1310. Te min ar kaju, te matus pluc, te atkal pabučo (C.).
 Var. 1. Ar kajām min, aiz mateem pluc un atkal pabučo (Bu.).
 „ 2. Ar kajām min, ar rokām pleš, reizām pabučo (Rn.).
 „ 3. Aiz mateem pluc, ar kajām min un vel saldi pabučo (R.).
 „ 4. Ar rokām pleš, ar kajām min un ar muti pabučo (F.).
 „ 5. Ar kajām minams, ar rokām plucams (J.).
 Verpj (sprež).
1311. Tevs zils, balta mate, ar kajām min, ar muti bučo (G.).
 Verpj.
1312. Štiks kaula, riks koka, kustin gužas — tad bus labi (R.).
 Verpj.
1313. Desmit aitiņas ed pee (v. no) veenas seena kaudzes (L.).
 Var.: Desmit aitiņu pee veenas kaudzes seenu ed (C.). Verpj.
1314. Divreiz ap ciskām, divreiz ap sirdi, — jo stivaks, jo labaks (Sp.). Dzives verpšana.
1315. Teepums jaj kazu (F.). Verpejs un ratiņš.
1316. Kad mazs, tad četri veic; kad leels, tad kalnu kap (Rn.).
 Versis.

1317. Gaŗa baba ceļmalá stav stripaiņeem lindrakeem (G.).
Verstes stabs.
1318. Stripains kungs pasmas (posmas) skaita (F.).
Var.: Stripots kungs pasmus skaita (S.). Versts stabs.
1319. Pats aklis, citeem ceļu rada (Z.). Verstes stabs.
1320. Veenam viram divas seevas; veenu atstaj un pee otras
peeet (F.). Verstuve.
1321. Raiba gosņiņa eet pa visu pasauli (A.). Vestule.
1322. Uz veenas baltas jūras peld veena sarkana rozit'; kas ar
to jūru grib runat, tam vajag to rozit pušu laust (M.).
Vestule (?!).
1323. Laižas bez sparneem, kauc bez rikles (Z.). Vetra.
1324. Zelta šķeres ezerá (A.).
Var.: Zelta šķeres patiltá (B.). Vezis.
1325. Sarkans mazguls, peec' pari aķu (O.). Vezis.
1326. Divi ragi peeré, atpakaļ seeré (A.).
Var. 1. Divi ragi peeré, atpakaļus seeré (Z.).
" 2. Divi ragi peeré, atpakaļ steeré (R.). Vezis.
1327. Ļip, ļip, tirkš! (R.). Vezis.
1328. Visu mužu melnás dranás, pašá naves stundiņá terpjās
sarkanás (X.). Vezis.
1329. Kad dzivs, tad peleks, kad miris, tad sarkans (F.).
Vezis.
1330. Melns pirti eeeet, sarkans izeet (Sp.).
Var.: Melns eeeet pirti, sarkans iznak (K.). Vezis.
1331. Arpusé kauli, eekšpusé gaļa (L.).
Var.: Virstú kauls, eekšá gaļa (Sp.). Vezis.
1332. Versis stalli, ragi ará (F.). Vezis.
1333. Čapuris ezerá, plikpauris gaisá (L.). Vezis un meness.
1334. Skroderis guļ uz lavas, apaļš ká rullis, sarkans ká bullis,
šķeres padusé (L.). Novarits vezis uz galda.
1335. Seen ká zagli, raisa ká brali (Sm.). Vezums.
1336. Mežá audzis, bodé pirkts, parved majás — gauži raud (Sp.).
Vijoles.
1337. Stenķens stav pagalmá, gridulites gaididams; pavaicaja
laipenei, vaj ir pans istabá (Sm.).
Var. 1. Stuķis nak majá skreivicu meklet; prasa balso-
nam, vaj stalons majá (A.).
" 2. Staņgits tup setmalí, grinacites gaididams; uz lai-
pana pavaicaja, vaj balvans istabá (A.).
Vilks, kaza, kaķis, sunis.

1338. Stanķits tup setmalī, setlaipiti gaididams; pavaicaj' set-
laipit', vaj ir purs istabá (R). Vilks, kaķis, sunis.
1339. Esagaju necelá, sasatiku nebaļiņ', pasapemu nepatag', ata-
sedos nekreslá (O). Vilks, ģuska, skudru puznis.
1340. Atskreen veens vanderzelis, nozog manu stikabiku; dzena-
tees valacneeki, atņemeet stikabiku (Rn.).
Vilks nozog jeru, suņi dzenas pakal.
1341. Žukatnis, lekatnis, kamols, saiva (Sm.).
Vilks, zaķis, ezis, ģuska.
1342. Maja ar simteem logu, avens gul eekšá (Sm.).
Vilnas kurvis
1343. Zaķu varza kalniņá (A; M.). Virzs (v. Virza).
1344. Satinu tinamo, saviju vijamo, eesveežu bungás — klau-
dzejás (A.). Virve.
1345. Kungi lec no kaldavas, kleegdami, brekdami, matus plez-
dami; kaula deguns, gaļas gimis, svarki gabaloji (A.).
Vistas lec no laktas.
1346. Bagata gaspaža, vejš puš pakalá (H.). Vista.
1347. Guda atpakal ece (Z.). Vista karpas.
1348. Atskreen gaigala, aizskreen gaigala un izdej oliņu, no
zelta un sudraba (F.). Vista (?).
1349. Maza maza maijņa uz divi stakļeem (F.). Vista.
1350. Es esmu divreiz dzimis, divreiz pasaulé nacis; no ka esmu
nacis, par tadu palicis (Rn.). Vista.
1351. Eelaps uz eelapa, adatas ne dureena (Rn.). Vista.
1352. Jumprava eet pa pagalmu simtu gabalu kleiti (Sm.).
Vista.
1453. Veenreiz peedzem — neruna, otrreiz peedzem — runa
un staiga (Rn.). Vista.
1354. Ģuža, puža ozola krumá. Vista pere.
1355. Divpadsmit kajas, uz muguras eet (R.).
Var. 1. Divpadsmit kaju, bet uz muguras eet (Rn.).
„ 2. Desmit kajas, bet uz muguru eet (F.).
Vize un osas.
1356. Veenam teļam divas astes un divpadsmit ausis (R.).
Vize.
1357. Divi teļi, četras astes (Rn.).
Var.: Divi kaķi, četras astes (C.). Vizes ar auklám.
1358. Ir garš un iss, bet veenamer tik veenu pedu garš (A.).
Zabaks, kurpe.

1359. Govtiņa eet blaudama (F.). Zabaks (çikst).
1360. Pus olekts zilumzaļu (A.). Zagatas aste.
1361. Jumprava ceļu tek, skalū kulis mugurá (A.).
Var. 1. Smuka mamzelite, skalū kulis çokstá (C.).
„ 2. Gaška eet par pagalmu, pažags dirsá (C.).
„ 3. Gaška skreen pa tirumu, mils dirsá (Rn.).
„ 4. Veešņa nak pa lauku, karts gals dirsá (F.).
„ 5. Baba eet uz mežu, karts gals dirsá (X.).
Zagata.
1362. Vaczemes jumprava spranciski danco, karts gals dirsá (G.).
Var.: Vaczemes jumprava spranciski danco (F.).
Zagata.
1363. Skreen ká vejš — nav vejš; balts ká sneegs — nav sneegs;
melns ká velns — nav velns (C.).
Zagata.
1364. Augstaks ká pils, zemaks ká ragavas; veens gals ká karts,
otrs kats, vidú ká kamols, — greežas un danco ká jumprava (St.).
Var. 1. Augstaks ká pils, zemaks ká ragavas; veens gals
ká karts, otrs gals ká kasis, vidú ká kamols, —
danco ká jumprava (R.).
„ 2. Veens gals ká karts, otrs ká kamols, danco ká
jumprava (K.).
Zagata.
1365. Zaļa ká zale — nav zale, melna ká ogle nav ogle, danco
ká jumprava — nav jumprava (C.).
Var.: Melns ká ogle, zaļš ká zale, balts ká sneegs, danco
ká jumprava, — bet nav vis jumprava (Bu.).
Zagata.
1366. Baltaks ká sneegs, melaks ká ogle; zveedz ká zirgs, danco
ká marša (Sm.).
Zagata.
1367. Zemaks ká ragavas, augstaks ká vaģi; veens gals ká karts
— otris ká šķestra, veená galá balts — otrá melns, vidú
šads un tads (X.).
Zagata.
1368. Veens gals ká adata, otrs gals ká šķipele, vidus resns (X.).
Zagata.
1369. Augstaks ká pils, zemaks ká ragus; baltaks ká sneegs,
melnaks ká zeme (L.).
Var. 1. Augstaks ká pils, zemaks ká ragavas; baltaks ká
sneegs, melnaks ká duņa (Çk.).
„ 2. Augstaks par ķeizara pili un zemaks par raga-
vám (F.).

- Var. 3. Augstaks ká rijas kora, zemaks ká ragavas; baltaks ká sneegs, melnaks ká ogle (Sm.).
- „ 4. Melnaks ne ká ogle, baltaks ne ká sneegs; augstaks ne ká rijas kore, zemaks ne ká ragavas (K.).
- „ 5. Melns ká ogle, balts ká krits; augstaks ká maja, zemaks ká ragavas (A.). Zagata.
1370. Melns ká ogle, zaļš ká zale, balts ká sneegs (R.). Zagata.
1371. Veená galá desmit, otrá galá desmit, vidú saka: špirks. šparks! (A.). Zagis.
1372. Citam kož, pats brec (Sp.).
- Var.: Citam kož, pats kleedz (L.). Zagis.
1373. Dzelzs veders, linu mugura, koka eekšas (F.).
- Rokas zagis
1374. Leitīs mežá, ačgarnis udenī (F.). Zaķis un vezis.
1375. Lecejs mežá, sprigsts pee Deeva, simtkajis ezará (L.).
- Zaķis, zvaigzne, vezis.
1376. Baņoknis veenpuši nobaņojees (A.). Zirņu zards.
1377. Rudenī gaļa, pavasari ribas veen (A.). Zards.
1378. Ka Rigá nav, tas Vidzemé ir (C.).
- Zards, kur kar pupas un zirņus.
1379. Kas iztaisa, tas nepatur; kas paņem, tas neredz (O.).
- Zarks.
1380. Kam ta vajaga, tas nevar gadat; kam ta nevajaga, tas to gada (Z.).
- Zarks.
1381. Kas taisa, tam nevajag; kas maksa, tam nepeeder; kam vajag un peeder, tas neleekas zinot (Spr.). Zarks un mironis.
1382. Veenám tážam maja — ne durvju, ne logu (X.). Zarks.
1383. Dzīvs budams zaļu kroni nes, nomiris dargu dveselit (Sm.).
- Zarks.
1384. Zirga acs seená (H.). Zars balķi.
1385. Ko otram eerauga, ta pašam gribas (Rn.).
- Var.: Ko otram eeraug, ta man gribas (C.). Zavas.
1386. Simtu simtu kumeliņu zaļá zida pavadá (R.).
- Var. 1. Simts kumeliņu veená pavadá (A.; K.).
- „ 2. Simts kumeliņu veenos važos saslegti (R.).
- „ 3. Simts kumeliņu veenos važos (M.).
- „ 4. Simts kumeļu ar veenám ķedém saslegti (H.).
- „ 5. Simtu simtu zirdziņi veená grožá sajugti (St.).
- „ 6. Simts kumeliņu veenos eemauktos (C.).
- „ 7. Simtu kumeliņu veená saité (R.).
- „ 8. Simtu kumeļu veená jostá (X.). Zediņi.

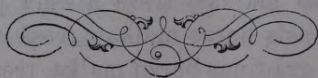
1387. Daudz daudz viriņi saseeti tris virvės (Sm.). Zediņi.
1388. Veena masiņa balta, otra melna; kad baltā nak, tad melnā beg (A.). Zeema un vasara.
1389. Balta govš vairak ed, ne ká melna (R.). Zeema un vasara.
1390. Tris purva seena kaudzes ar atspaideem, ceturta ariska — bez atspaideem (C.).
Zeemas, leeldeenas, vasaras svetki ar atsvetēm, Jaņa deena bez atsvetes.
1391. Balta veešņa aizeet, melna atnak (G.). Zeema un vasara.
1392. Abi gali balti, viducis zaļš (Sp.).
Zeemas beigas, vasara, zeemas sakums.
1393. Ereļš tevš, miliga mate, veenace meita, akls delš (Sp.).
Zeema, vasara, deena, nakts.
1394. Auniņš verša vederá (L.).
Var. 1. Avens (v. Avins) verša vederá (H.; M.; D; Sm.; K.; G.)
„ 2. Vucens verša vederá (C.; Rn.).
„ 3. Avans verša penderi (Sm.). Zeķe zabaká.
1395. Aitas penders, govš penders (St.). Zeķe pastalá.
1396. Auns kuti, rāgi lauká (Z.). Zeķe zabaká (??).
1397. Cuka rokas istabas augšá (L.). Zeķi lapa.
1398. Dziļas dobes, augsti kalni (A.). Zeme.
1399. Rikums uz rikuma, cauruma nemaz (X.). Zeme.
1400. Melns kazoks, zaļa bante apkart (X.). Zeme, zale.
1401. Skreen liku loču ridams sperdams (A.). Zibens.
1402. Nav uz galda leekams, nedz ar nazi greežams, — pašs ķeniņš ed (R.). Zidals mazam bernam.
1403. Aizgaju uz mežu bez cirva, bez kapļa, atnesu tini ar visu vaku (D.).
Var.: Aizeet uz mežu bez cirvja un naža, atnesu tiniti ar visu vaciņu (F.). Zile.
1404. Virš eet uz mežu bez cirva, bez naža, bez slimesta; atnes divi siles, divi šķilas, katla dibenu un vistas knabi (X.).
Var. 1. Veens virš aizeet bez cirva un duča uz mežu un atnes tomēr divi šķilas, divi siles un katla dibinu (T.).
„ 2. Es aizgaju uz mežu bez cirva, bez naža, atnesu majá divas šķilas, divas siles, katla dibenu un vistas knabi (R.). Zile.
1405. Divi siles, divi šķilas, katla dibens, ilena gals (Kr.).
Var. 1. Divas siles, divas šķilas, katla dibens, ilens galá (L.).
„ 2. Divi šķiles, divi siles, katla dibens, ilens (G.).

- Var. 3. Divi siles, divi šķilas, katla dibens, putna deguns (Rn.; C.).
- „ 4. Divas šķilas, divas siles, katla dibins, varnas deguns (L.).
- „ 5. Divi siles, divi šķilas, katla dibens, vara deguns (D.).
- „ 6. Divi siles, divi šķilas, katla dibins, vistas knaba (K.).
Zile.
1406. Maza maza seeviņa, veena micite galvá (R.). Zile.
1407. Pee leelās stiprās tas karas, uz leelā stiprā tas nosedās un meitas ar to pušķojas (M.). Zile.
1408. Greetai mice, Andžam ūzas, trakais Andrejvs gluži pliks (K.).
Zile, reeksts, abols.
1409. Upim bikses, babai mice, vecais Ansitis tiri pliks (L.).
Zile.
1410. Sarkana ada, melna gaļa (S). Zimeklis.
1411. Eet pa ceļu un arklis velkas pakaļ (F.). Zirga aste.
1412. Četri braļi tek pa ceļu, viseem barzdas atpakaļ (Kr.; G.)
Var. 1. Četri viri pa ceļu tek, cits citu nepanakdams (Kr.; A.)
„ 2. Četri viri eet pa ceļu, viseem bardas atpakaļ (Sm.; F.; L.).
„ 3. Četri poļi eet pa ceļu, viseem bardas atpakaļ (St.; Ck.)
„ 4. Četri Zīdi eet pa ceļu, viseem bardas us pakaļu (Rn.)
„ 5. Četri braļi veenu ceļu tek, cits citu nevar panakt (Rn.).
Zirga kajās.
1413. Susuriņš pa ceļu tek, uz susura gaigaliņa, uz gaigalas pliveniņš (Kr.).
Var.. Susuriņš pa ceļu tek, uz susuriņa plivelits (Rn.).
Zirgs un jajejs.
1414. Dzelzu šķivis, dzīva gaļa virsū (L.).
Var. 1. Dzīva gaļa uz dzelzs šķivjeem (F.; Sp.).
„ 2. Dzīva gaļa uz šķīva (T.).
„ 3. Dzīva gaļa uz dzelza taleķeem (Kr.).
„ 4. Dzīva gaļa stav uz dzelzu teleķeem (Sm.).
„ 5. Dzīva gaļa uz dzelzu teleķa (Bu.).
„ 6. Dzīva gaļa uz dzelza telerķi (Kr.).
„ 7. Dzīva gaļa uz teleķa (A.).
Apkalts zirgs.
1415. Dzīva gaļa danco uz dzelza teleķa (H.).
Var.: Dzīva gaļa uz teleķa danco (R.; A.; Ck.; C.).
Zirgs uz pakaveem.
1416. Zirgs stav, kajās danco (F.). Zirga aste.
1417. Pilns lauks ar bunduļu pusēm (F.). Zirga pedas.

1418. Veders blakus vederām, spalva blakus spalvai, vidú stiv-sarnis, pakaļá: burkt! (L.). Divi zirgi, disele un rati.
1419. Çempels majás, valodze mezá (C.).
Zirgs majás, kaudze mezá.
1420. Pacel veenu kaju, pacel otru kaju, eeleeek spalvainu vidú (R.).
Var. 1. Pacel veenu kaju, pacel otru kaju, eeleeec spalvainu vidú (Rn).
" 2. Pacel veenu kaju, pacel otru, leec spalvaini vidú (C.)
" 3. Atmet veenu kaju, atmet otru kaju, eebáz spalvainu vidú (Kr.).
" 4. Atmet veenu gužu, atmet otru, eeleeek spalvainu vidú (Sm.).
" 5. Atmet veenu cisku, atmet otru cisku, eeleeek spalvainu vidú (F.).
" 6. Atmet veenu cisku, atmet otru cisku, baž spalvainu vidú (Sp.).
" 7. Atmet veenu ļempu, atmet otru ļempu, leek spalvaini vidú (A.).
Zirgu judz.
1421. Koks veená pusé, koks otrá pusé, spalvaino eeved vidú (Z.).
Var.: Veená pusé koks, otra pusé koks, spalvains vidú (Rn.)
Zirgs ilsis.
1422. Veena kaja uz preekšu, otra atpakaļ (R.). Zirgs.
1423. Ká zagli seen, ká brali raisa (M.). Zirgs (?).
1424. Dzelža trepes, gaļas kalns (D.). Apsedlots zirgs.
1425. Gaļas kalns, adas trepes (F.). Zirgs un slejas (verzeles).
1426. Kur tu, brali, mazgajees — voi upé, voi ezerá? Ar ko tu slaucijees? Ne austá, ne mestá (C.). Zirgs viļajotees.
1427. Kreslis peekust, sedetajs, ne (B.). Zirgs un jajejs.
1428. Deviņi Zidi veenu kabilu dernij (C.).
Deviņi zirgi no veenas kaudzes ed.
1429. Divi rokas, veena elkona (O.). Zirkles.
1430. Zida deķis ligojas (R.). Zirnekļa tiklis.
1431. Bez rokám, bez steelém auž vadmalu, auž tiklus (Z.).
Zirneklis.
1432. Leela gaŗa mate, mazi apaļi berni; tee paŗi teek audzeti — neredz ne saules, ne meness (A.). Zirņi.
1433. Rindá raduŗees, rindá auguŗi, pee micites peeseeti; kad atver durvi, puse paleek pee veenas stenderes — puse pee otras (A.). Zirņi paksté.
1434. Kamer caļus perina, tamer pakarteni veŗš ņupo; kad izŗķiļ, satek perkli (A.). Zirņi.

1435. Zvirgūli, zvargūli satek vaŗa pili (Rn.).
 Var. 1. Źvigo, Źvago satek vaŗa pili (C.).
 „ 2. Beero, baro satek vaŗa pili (C.).
 „ 3. Ŗvinga, Ŗvanka skreen no kalna, eeskreen dzelŗa pili (D).
 „ 4. Brikt! brakt! eebrauc dzelzu majás (L.).
 Zirņus eeber katlá.
1436. Skanejás, dardejás no leepajas dzelzavá (C).
 Var.: Noŗvirkst, noŗvarksté no leepules dzelzavá (Sm.).
 Zirņus ber no leepu vacelites katlá.
1437. Trikoņa pa leepas tiltu (D.). Zirņi seetá.
1438. Veena puse cukai leesaka, otra taukaka (Ck.).
 Zirņu stirta (ķirpa).
1439. Vasar kaŗoks, zeemu Ŗuba (C.). Zirns.
1440. Nama galá darzs, eekŗ ta darza daudz daudz mazu ozoliņu, eekŗ to ozoliņu garenu Ŗupuliŗu, eekŗ to Ŗupuliŗu daudz apaļu berniņu (Sp.). Zirņu lauks.
1441. Meŗá bij koks, uz koka bij berns., berná bij zvers (L.).
 Zirņu steebris, pakste un zirnis.
1442. Te bij kociņŗ, tur bij kociņŗ, ik kociņá Ŗupulitis, Ŗupuliŗos mazi berni (Z.). Zirņu pakstes.
1443. Te bij Ŗuplis, tur bij Ŗuplis, te bij berns, tur bij berns (F.).
 Zirņu pakstes un zirņi.
1444. Mazs mazs Ŗuplis, peeci lidz seŗi bernu (F.). Zirņu pakste.
1445. Acs bez plaksteena, galva bez matu, pups bez peena, aste bez kajám (L.). Zivs.
1446. Ir galva, nav mati; ir rumpis, nav kaju (H.). Zivs.
1447. Raiba vistiņa pakleti (F.). Zivs udeni.
1448. Apakŗ galda maltite (L.). Zivis apakŗ ledus.
1449. Plik plak bikses (C).
 Var.: Blagŗģins biksés (C). Zivs tiklá (v. ventari).
1450. Auns kuti, ragi ará (R.; X).
 Var. 1. Buks stallé, ragi lauká (J).
 „ 2. Azis stalli, ragi lauká (K.). Zobens maksti.
1451. Zelta svarki, sudraba apkakle (A.). Zobens.
1452. Melns bullis, zelta rags (L.). Zobins maksti.
1453. Divi asis berza malkas, treŗa elkŗņa pagalite (L.; D).
 Var. 1. Divi asis berza malkas, treŗá elkŗņa pagale (K.; Rn.)
 „ 2. Divi gradiņas berzu malka, treŗa elkŗņu pagalite (F.)
 „ 3. Divas gredas berza malkas, treŗá elkŗņa pagalite (X.)
 Zobi un mele.

1454. Pilna krasns berza malkas, veena alksņa pagalīte (Z.; R.).
Zobi un mele.
1455. Pilna kutīņa baltu vīstīņu; eemet veenu kumosu, visas uz
reiz ed (X.).
Zobi.
1456. Pilna kutīņa baltu vīstīņu (Z.).
Var. 1. Pilns stallis baltu vīstī (F.).
„ 2. Pilna kutīņa ar baltām zosim (Kr.). Zobi.
1457. Pilna laktīņa baltu vīstīņu (D.; Sm.; C.; Rm.; A.).
Var.: Pilna karts ar baltām vīstām (F.). Zobi.
1458. Uz sarkanu karti baltas vīstas salekušas (F.). Zobi.
1459. Maza maza kartīņa pilna baltu draniņu (L.). Zobi.
1460. Virsū balts, apakšā balts, pa vidu sarkans (F.).
Zobi un mele.
1461. Trissimts kumeļi stav pee veenas pavadas (F.). Zogs.
1462. Balta muižiņa, sarkani atspaidi (C.).
Var. 1. Balta majiņa, sarkani atspaidi (Sm.).
„ 2. Balta baznīca uz sarkaneem atspaideem (F.).
„ 3. Sarkani stabi, balta baznīca (F.). Zoss.
1463. Platkāja eet pa ceļu, ķeniņa gulta mugurā (R.). Zoss.
1464. Maga jumprava eet pa ceļu, gultas drebes līdz (Sp.). Zoss.
1465. Maga maga seeviņa, simtu miču galvā (Sp.). Zoss.
1466. Pilni krūmi siku kazu, veens pats azis kakarains (D.).
Var.: Daudz daudz kaziņu, veens pats azīts (C.).
Zvaigznes, meness.
1467. Deeva laukā daudz spīguļu (A.). Zvaigznes.
1468. Veenadas puķītes pa visu pasauli (H.). Zvaigznes.
1469. Versis blāuj un nabu rauj (A.). Zvans.
1470. Ta(d) tā kleedz, kā kleedz, aiz meles raustams! (M.). Zvans.
1471. Bumbeeris danco sausā eglē (F.). Zvans.
1472. Kungs uz gaspaž' kapdams, sausu slapjā bazdams, ludz vel,
lai tam Deevs palīdz (Sp.).
Var.: Kungs uz gaspažu kapdams, sauca slapjā bazdams:
Debess tevš nac palīgā! (C.).
Zvejneeks (laivā kapdams), aiņi
un zvejneeka velejumees.

Tapat arī musu drukatavā un visās labākās gramatu pardo-
tavās dabujami:

Rakstu krajums

izdots no

Rīgas Latveešu biedrības Zinību Komisijas

2. krajums.

~~~~~

Saturs: 1) Latveešu rakstība no Weberu Sandera; 2) Vardi, kuņi Ulmaņa vardnīcā vaj nepareizi tulkoti, vaj pavisam neatrodas; 3) Latveešu botaniski nosaukumi, krati no J. Ilstera; 4) Latvju tautas vesture; 5) Par Latveešu partīcīpēm uz „ot” un „dam” no G. Ereiberģa; 6) Jautājēni; 7) Latveešu teikas un pasakas; 8) Pārskats par Rīgas Latveešu biedrības Zinību Komisijas darbeem no 1876—1884.

Maksā 1 rub. 25 kap.

~~~~~

3. krajums.

~~~~~

Saturs: 1) Par veetu nosaukumeem Latvijā no Kažoku Dava; 2) Par Latveešu partīcīpēm no I. Welmes; 3) Krustpils (Križburga) draudzes apģabalā apdzīvotu veetu nosaukumi, no Dreimaņu Petera; 4) Kadās galotnēs, jauno rakstību rakstot, butu jāleek ģarģuma zimes, no Weberu Sandera; 5) Rīgas Latveešu biedrības Zinību Komisijas arģartīgās sapulģes 26. un 27. juniģa deenās 1885; 6) Ģodalģa preeķģ orģinallģugas iz Latveeģu dzives; 7) Ģodalģa preeķģ orģinalģtasta iz Latveeģu dzives; 8) Latveeģu botaniski nosaukumi, no J. Ilstera; 9) Uzaģcinajģms un lģugģms R. L. B. muzejģs leetģ, no Dr. A. Dirģķģ; 10) Par dzģparu ma-

darašanu un seeveešu apgerbu agrakos laikos, no Zilā; 11) Teikas un pasakas; 12) Druskas par Latveešu antropologiju Ref. no P. Pļaveneeka; 13) Vardi, kas trukst Ulmaņa vardnicē; 14) Parskats par 1884. gadu; 15) Parskats par 1885. gadu.

Maksá 1 rub. 25 kap.

4. krajums.

Saturs: 1) Runa, runata no Zin. Kom. preeksneeka A. Webera, no Zin. Kom. svinetos trissimts gadu jubilejas svetkus atklajot; 2) Par Latveešu rakstneecibas nakamibu, M. Klussiņa; 3) Eevedums Latveešu mitologijā jeb veco Latveešu ticībā no lektora J. Lautenbacha; 4) Karlis Hugenbergers, Latveešu tautas draugs un dzeesmineeks; 5) Atskats uz Latviskas literaturas 300 gadeem; 6) Visparigee pamatlikumi svešvardu rakstišanai Latveešu valodā; 7) Parskats par Latviskām skolu un Zinibu gramatām 1885/86. gadā; 8) Beletristiskee razojuumi Latveešu rakstneecībā 1886. gadā. Referats no E. Skujeneeka, 9) Kr. Džukstes Peenavas (Kurz gub.) pagastu veetu nosaukumi no Puškaiša; 10) Rumbeneeku pagasta (Dobeles apr.) maju un veetu nosaukumi no Brivneeku Leesmas; 11) Veetu nosaukumi Jaunjelgavas apkartnē; 12) Siguldeešu maju vardi; 13) Rigas L. B. monetu krajuma katalogs; 14) Botaniski peezimejumi.

Maksá 1 rub. 50 kap.

5. krajums.

Latveešu tautas dzeesmas.

Maksá 90 kap.

6. krajums.

Saturs: 1) Tautas parunas un sakami vardi, sakrati no M. Biemaņa; 2) Maņi, kas atrodas Zinibu Komisijas manuskriptu krajumā; 3) Kazu eerašas Dundangas apgabalā dzimtlaikos. Salasijis un kopá sakartojis Dünsbergu Ernsts sen.

Maksá 1 rub.